แผนการจัดการเรียนรู้ ภาคเรียนที่ 2/2569

วิชา พระพุทธศาสนา

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความเป็นมาของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อก่อนสมัยพระพุทธเจ้า เวลาเรียน 1 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.4-6/1 วิเคราะห์สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้าหรือสังคมสมัยของศาสดาที่ตนนับถือ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะสังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพุทธกาลได้(K)

2. นักเรียนสามารถจำแนกลักษณะสังคม ระบบวรรณะ และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพุทธกาล พร้อมวิเคราะห์ผ่านกิจกรรม Role Play และการอภิปรายกลุ่มได้(P)

3. นักเรียนเห็นความสำคัญของการศึกษาสังคมและคติความเชื่อในชมพูทวีป เพื่อทำความเข้าใจบริบทที่เป็นแหล่งกำเนิดพระพุทธศาสนา และเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้อื่น(A)

4. สาระสำคัญ

สังคมชมพูทวีปก่อนพุทธกาลมีความหลากหลายทางสังคมและความเชื่อ โดยความเชื่อในประเพณีพราหมณ์มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตและโครงสร้างทางสังคม รวมถึงระบบวรรณะ ได้แก่ พราหมณ์ กษัตริย์ แพศย์ และศูทร ตลอดจนกลุ่มบุคคลนอกระบบวรรณะ นอกจากนี้ ผู้คนยังมีความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ จิตวิญญาณ พิธีกรรม และแนวคิดของนักบวชในลัทธิต่าง ๆ การศึกษาสังคมและคติความเชื่อดังกล่าวช่วยให้เข้าใจสภาพแวดล้อมทางสังคมและศาสนาที่เป็นบริบทของการเกิดพระพุทธศาสนา

5. สาระการเรียนรู้

สังคมของชมพูทวีป

คติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร

2. ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย

2. ใฝ่เรียนรู้

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเปิดภาพหรือวิดีโอเกี่ยวกับวิถีชีวิต สถาปัตยกรรม และวัฒนธรรมของอินเดียโบราณ เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน
2. ครูตั้งคำถามเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน เช่น
    - หากนักเรียนเกิดในสังคมเมื่อประมาณ 2,500 ปีก่อน นักเรียนคิดว่าชีวิตประจำวันจะแตกต่างจากปัจจุบันอย่างไร
    - หากคนในสังคมมีสถานภาพแตกต่างกันตั้งแต่เกิด จะส่งผลต่อชีวิตของแต่ละคนอย่างไร
3. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่องสังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพุทธกาล

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูนำแผนที่เอเชียใต้และภาพสังคมอินเดียโบราณให้นักเรียนศึกษา พร้อมอธิบายตำแหน่งและลักษณะ

สำคัญของชมพูทวีปในสมัยก่อนพุทธกาล

5. ครูอธิบายโครงสร้างสังคมที่แบ่งเป็นวรรณะ 4 กลุ่ม ได้แก่ พราหมณ์ กษัตริย์ แพศย์ และศูทร รวมถึงกลุ่มบุคคลนอกระบบวรรณะ เช่น จัณฑาล โดยชี้ให้เห็นว่าระบบดังกล่าวสัมพันธ์กับความเชื่อและประเพณีทางสังคมในยุคนั้น

6. ครูอธิบายคติความเชื่อทางศาสนาที่สำคัญ ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติและชีวิตหลังความตาย พิธีกรรมในประเพณีพราหมณ์ เช่น การบูชายัญ ตลอดจนแนวคิดของนักบวชและลัทธิต่าง ๆ ที่แสวงหาคำตอบเกี่ยวกับชีวิต

7. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสุ่มรับบทบาทเป็นบุคคลในสังคมชมพูทวีปสมัยก่อนพุทธกาล ได้แก่

- **พราหมณ์** ผู้ประกอบพิธีกรรมและถ่ายทอดความรู้ทางศาสนา
- **กษัตริย์** ผู้ปกครองและดูแลบ้านเมือง
- **แพศย์** พ่อค้า เกษตรกร และผู้ประกอบอาชีพค้าขาย
- **ศูทร** ผู้ใช้แรงงานและให้บริการ
- **จัณฑาล** บุคคลนอกระบบวรรณะที่เผชิญการกีดกันทางสังคม

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์บทบาทที่ได้รับ โดยตอบคำถามต่อไปนี้

- ตัวละครของฉันคือใคร
- ตัวละครมีหน้าที่หรืออาชีพอะไร
- ตัวละครมีโอกาสหรือข้อจำกัดอะไรในสังคม
- ตัวละครต้องการให้สังคมเปลี่ยนแปลงเรื่องใด

8. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์ในบทบาทของตนเอง กลุ่มละ 1–2 นาที โดยพูดในมุมมองของตัวละคร เช่น “ฉันเป็นพ่อค้า มีหน้าที่ค้าขาย แต่ฉันต้องการให้ทุกคนมีโอกาสค้าขายอย่างเท่าเทียมกัน”

ขั้นที่ 3 สรุป (เวลา 5 นาที)

9. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

- สังคมก่อนพุทธกาลในชมพูทวีป เป็นสังคมที่อยู่ในลัทธิความเชื่อตามหลักของศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู เป็นสังคมแบ่งแยกชนชั้นวรรณะ

10. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้

- นักเรียนคิดว่าการแบ่งชนชั้นวรรณะของสังคมอินเดียเป็นการละเมิดหลักสิทธิมนุษยชนหรือไม่ เพราะเหตุผลใด

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า สังคมชมพูทวีปก่อนพุทธกาลมีโครงสร้างทางสังคมที่สัมพันธ์กับระบบวรรณะและความเชื่อทางศาสนาที่หลากหลาย ทั้งความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้า ธรรมชาติ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ พิธีกรรม และแนวคิดของนักบวช

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- VCD DVD สารคดีประเทศอินเดีย และเนปาล

- แผนที่เอเชียใต้ และแผนที่ชมพูทวีปในสมัยพุทธกาล

2. แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุดของโรงเรียน
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. อธิบายลักษณะสังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพุทธกาลได้(K)	ตรวจใบงานและการตอบคำถาม	แบบประเมินการตอบคำถาม	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2. จำแนกลักษณะสังคมและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพุทธกาลได้(P)	สังเกตการวิเคราะห์บทบาทและการนำเสนอในกิจกรรม Role Play รวมถึงการทำงานกลุ่ม	แบบประเมินกิจกรรม Role Play แบบประเมินการทำงานกลุ่ม	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3. เห็นความสำคัญของการศึกษาสังคมและคติความเชื่อในชมพูทวีป(A)	สังเกตความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ และความมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความเป็นมาของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อก่อนสมัยพระพุทธเจ้า เวลาเรียน 1 ชั่วโมง
สอนในวันที่

---

1. **ผลการสอน**

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

.....

2. **ผลการเรียนของนักเรียน**

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ อื่น ๆ

.....

.....

.....

3. **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

.....

4. **ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

แบบประเมินการตอบคำถาม

ชื่อ-สุกล ..... เลขที่ .....ชั้น .....

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

ลำดับที่	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1	ความถูกต้องของเนื้อหา				
2	การวิเคราะห์สังคมชมพูทวีป				
3	การแสดงความคิดเห็น				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายปิยชาติ อุดม)

...../...../.....

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน/ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
1. ความถูกต้องของเนื้อหา	ตอบคำถามถูกต้อง ครบถ้วน และตรงประเด็น	ตอบคำถามถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังไม่ครบถ้วน	ตอบคำถามถูกต้องเพียงเล็กน้อย หรือไม่ตรงประเด็น
2. การวิเคราะห์สังคมชมพูทวีป	วิเคราะห์ลักษณะสังคมและระบบวรรณะได้ชัดเจน มีเหตุผล	วิเคราะห์ได้บางส่วน แต่เหตุผลยังไม่ชัดเจน	วิเคราะห์ได้น้อย และขาดเหตุผลประกอบ
3. การแสดงความคิดเห็น	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล พร้อมยกตัวอย่างประกอบ	แสดงความคิดเห็นได้ แต่เหตุผลหรือ ตัวอย่างยังไม่ชัดเจน	แสดงความคิดเห็นได้น้อย และไม่มีเหตุผลประกอบ

เกณฑ์การสรุปผลการประเมิน

ดี หมายถึงคะแนนรวม 13 - 15 คะแนน

พอใช้ (ผ่านเกณฑ์) หมายถึงคะแนนรวม 9 - 12 คะแนน

ปรับปรุง หมายถึงคะแนนรวม 1 - 8 คะแนน

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล	การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม				ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				การทำงานร่วมกับผู้อื่น			
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายปิยชาติ อุดม)

วัน.....เดือน.....พ.ศ

.....**เกณฑ์การประเมิน**

9 – 12 คะแนน = ดี

5 – 8 คะแนน = พอใช้

1 – 4 คะแนน = ควรปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>ความสามารถในการสื่อสาร</u>						
1. การนำเสนอข้อมูล				นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพุทธประวัติได้ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นลำดับ	นำเสนอข้อมูลได้ค่อนข้างชัดเจน แต่ยังขาดความต่อเนื่องบางส่วน	นำเสนอข้อมูลไม่ชัดเจนและขาดความถูกต้อง
2. การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม				แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามได้ตรงประเด็น พร้อมให้เหตุผลประกอบ	แสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามได้บางส่วน	ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามได้อย่างเหมาะสม
<u>ความสามารถในการคิด</u>						
4.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
5.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-15	ดีมาก

2 หมายถึง ดี	10-12	ดี
1 หมายถึง พอใช้	1-9	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>มีวินัย</u>						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
<u>ใฝ่เรียนรู้</u>						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
<u>มุ่งมั่นในการทำงาน</u>						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมายแต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	ไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ		
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความเป็นมาของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
เรื่อง ลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนา เวลาเรียน 1 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.4–6/4 วิเคราะห์ข้อปฏิบัติทางสายกลางในพระพุทธศาสนาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ส 1.1 ม.4–6/5 วิเคราะห์การพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ส 1.1 ม.4–6/6 วิเคราะห์ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ส 1.1 ม.4–6/7 วิเคราะห์หลักการของพระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ส 1.1 ม.4–6/8 วิเคราะห์การฝึกฝนและพัฒนาตนเอง การพึ่งตนเอง และการมุ่งอิสรภาพในพระพุทธศาสนาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ส 1.1 ม.4–6/9 วิเคราะห์พระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสตร์แห่งการศึกษา ซึ่งเน้นความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยกับวิธีการแก้ปัญหาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ส 1.1 ม.4–6/10 วิเคราะห์พระพุทธศาสนาในการฝึกตนไม่ให้ประมาท มุ่งประโยชน์และสันติภาพแก่บุคคล สังคม และโลกหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ส 1.1 ม.4–6/11 วิเคราะห์พระพุทธศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืนหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ส 1.1 ม.4–6/12 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับการศึกษาที่สมบูรณ์ การเมืองและสันติภาพหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะสำคัญต่าง ๆ ของพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง(K)

2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนา พร้อมยกตัวอย่างการนำหลักการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้(P)

3. กเรียนเห็นความสำคัญของลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนา และมีเจตคติที่ดีต่อการนำหลักการไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต(A)

4. สาระสำคัญ

พระพุทธศาสนามีหลักคำสอนและแนวทางปฏิบัติที่เป็นสากล โดยยึดหลักทางสายกลาง เน้นการพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้อง การฝึกฝนและพัฒนาตนเอง การพึ่งตนเอง การคิดอย่างมีเหตุผล และการเข้าใจความสัมพันธ์ของเหตุและปัจจัย นอกจากนี้ พระพุทธศาสนายังให้ความสำคัญกับการไม่ประมาท การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และการสร้างประโยชน์แก่บุคคล สังคม และโลก นักเรียนจึงควรศึกษาวิเคราะห์ลักษณะสำคัญเหล่านี้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

5. สาระการเรียนรู้

1. พระพุทธศาสนามีทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากล และมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง
2. พระพุทธศาสนาเน้นการพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้อง
3. ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา
4. หลักการของพระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์
5. การคิดตามนัยแห่งพระพุทธศาสนาและการคิดแบบวิทยาศาสตร์
6. พระพุทธศาสนาเน้นการฝึกหัดอบรมตนเอง การพึ่งพาตนเอง และการมุ่งอิสรภาพ
7. พระพุทธศาสนาเป็นศาสตร์แห่งการศึกษา
8. พระพุทธศาสนาเน้นความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยและวิธีการแก้ปัญหา
9. พระพุทธศาสนาฝึกตนไม่ให้ประมาท
10. พระพุทธศาสนามุ่งประโยชน์สุขและสันติภาพแก่บุคคล สังคม และโลก
11. พระพุทธศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาแบบยั่งยืน
12. ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับการศึกษาที่สมบูรณ์ การเมือง และสันติภาพ

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

2. เงื่อนไขคุณธรรม

นักเรียนปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนด (ความรับผิดชอบ) มีความเพียรพยายามและกระตือรือร้นในการเรียน (ความขยัน ความอดทน) ให้ความร่วมมือกับการทำกิจกรรมของส่วนรวม (ความช่วยเหลือแบ่งปัน)

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูตั้งคำถามกระตุ้นความคิดว่า “ลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนาที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตมีอะไรบ้าง”

2. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและยกตัวอย่างจากประสบการณ์ของตนเอง

3. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่องลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนา พร้อมแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูใช้สื่อ PowerPoint อธิบายแนวคิดสำคัญ ได้แก่ ทางสายกลาง การพัฒนาศรัทธาและปัญญา หลักเหตุและผล การพึ่งตนเอง และการไม่ประมาท

5. ครูยกตัวอย่างสถานการณ์ในชีวิตประจำวันที่สัมพันธ์กับหลักการดังกล่าว เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและเห็น

แนวทางการประยุกต์ใช้

6. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4–5 คน หรือตามความเหมาะสมของจำนวนนักเรียน

7. ครูมอบหมายให้แต่ละกลุ่มเลือกศึกษาลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนากลุ่มละ 2 หัวข้อ จากรายการต่อไปนี้

- พระพุทธศาสนากับทางสายกลาง
- การพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้อง
- ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา
- พระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์
- การฝึกฝนและพัฒนาตนเอง การพึ่งตนเอง และการมุ่งอิสรภาพ
- พระพุทธศาสนาเป็นศาสตร์แห่งการศึกษา
- ความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยและวิธีการแก้ปัญหา
- การฝึกตนไม่ให้ประมาท
- การมุ่งประโยชน์สุขและสันติภาพแก่บุคคล สังคม และโลก
- พระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- พระพุทธศาสนากับการศึกษาที่สมบูรณ์ การเมือง และสันติภาพ

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลจากหนังสือเรียน ใบความรู้ หรือแหล่งข้อมูลที่ครูจัดเตรียมให้

9. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้

- ลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนาในหัวข้อที่เลือกคืออะไร
- หลักการดังกล่าวมีความสำคัญอย่างไร
- มีตัวอย่างสถานการณ์ใดในชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับหลักการนี้
- นักเรียนจะนำหลักการดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างไร

10. นักเรียนบันทึกข้อสรุปและตัวอย่างการประยุกต์ใช้ลงในใบกิจกรรม โดยแบ่งหน้าที่กันทำงานอย่างเหมาะสม

ขั้นที่ 3 สรุป

4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนา โดยเชื่อมโยงหลักการสำคัญกับตัวอย่างในชีวิตประจำวัน

5. ครูตั้งคำถามสะท้อนคิดว่า “หากนักเรียนนำลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนามาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ 1 ข้อ นักเรียนจะเลือกข้อใด เพราะเหตุใด”

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- ใบกิจกรรมเรื่องลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนา

2. แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุดของโรงเรียน
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. บอกลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนาได้(K)	ตรวจใบกิจกรรมและการตอบคำถาม	ตรวจใบกิจกรรมและการตอบคำถาม	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2. วิเคราะห์ลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนาได้(P)	ตรวจการวิเคราะห์และการสรุปความรู้	ตรวจการวิเคราะห์และการสรุปความรู้	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
3. เห็นความสำคัญและนำหลักการไปปรับใช้ได้(A)	สังเกตการแสดงความคิดเห็นและการสะท้อนคิด	สังเกตการแสดงความคิดเห็นและการสะท้อนคิด	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความเป็นมาของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
เรื่อง ลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนา เวลาเรียน 1 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม
สอนในวันที่

---

1. **ผลการสอน**

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

.....

2. **ผลการเรียนของนักเรียน**

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ อื่น ๆ

.....

.....

.....

3. **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

.....

4. **ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ใบกิจกรรมเรื่องลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนา

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนยกตัวอย่างการปฏิบัติของตนเอง 1 ตัวอย่างที่สอดคล้องกับลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนา แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ให้ครบถ้วน พร้อมติดภาพประกอบหรือวาดภาพประกอบให้เหมาะสม

1. **สิ่งที่นักเรียนปฏิบัติคืออะไร**

.....
.....
.....

2. **การปฏิบัตินี้สอดคล้องกับลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนาข้อใด เพราะเหตุใด**

.....
.....
.....
.....

3. **ผลที่เกิดจากการปฏิบัตินี้คืออะไร**

.....
.....
.....
.....

4. **ข้อคิดที่ได้รับจากการปฏิบัตินี้คืออะไร**

.....
.....
.....
.....

5. **นักเรียนสามารถนำลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนาข้อนี้ไปปรับใช้ในเรื่องอื่น ๆ ได้อย่างไร**

.....
.....
.....
.....

ตัวอย่างคำตอบสำหรับครู

ตัวอย่าง: การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา

1. **สิ่งที่ปฏิบัติ:** เมื่อทำงานกลุ่ม นักเรียนเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนเสนอความคิดเห็น และร่วมกันเลือกแนวทางที่เหมาะสม
2. **ลักษณะสำคัญที่สอดคล้อง:** ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนาในแง่การรับฟังเหตุผล การเคารพความคิดเห็น และการมีส่วนร่วม ทั้งนี้ควรพิจารณาหลักการให้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
3. **ผลที่เกิดขึ้น:** สมาชิกในกลุ่มเข้าใจความคิดเห็นของกันและกัน สามารถเลือกแนวทางทำงานร่วมกันและลดความขัดแย้ง
4. **ข้อคิดที่ได้รับ:** การรับฟังความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลช่วยให้เราเข้าใจผู้อื่นและแก้ปัญหาได้ดีขึ้น
5. **การนำไปประยุกต์ใช้:** สามารถนำไปใช้ในการทำงานกลุ่ม การแก้ปัญหาภายในครอบครัว การทำกิจกรรมในโรงเรียน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

แบบประเมินการตอบคำถาม

ชื่อ-สุกล ..... เลขที่ .....ชั้น .....

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

ลำดับที่	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1	อธิบายวิธีการและลำดับการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าได้				
2	อธิบายสิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบจากการตรัสรู้ได้				
3	ยกตัวอย่างการนำพระคุณธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายปิยชาติ อุดม)

...../...../.....

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน/ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
1. อธิบายวิธีการและลำดับการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าได้	อธิบายได้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นลำดับ	อธิบายได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ แต่ขาดรายละเอียด	อธิบายได้เพียงเล็กน้อยหรือยังไม่ถูกต้อง
2. อธิบายสิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบจากการตรัสรู้ได้	อธิบายได้ถูกต้องและชัดเจน	อธิบายได้ถูกต้องบางส่วน	อธิบายได้ไม่ชัดเจนหรือคลาดเคลื่อน
3. ยกตัวอย่างการนำพระคุณธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	ยกตัวอย่างได้เหมาะสมและเชื่อมโยงกับชีวิตจริง	ยกตัวอย่างได้ แต่เชื่อมโยงได้ไม่ชัดเจน	ยกตัวอย่างไม่สอดคล้องกับพระคุณธรรม

เกณฑ์การสรุปผลการประเมิน

ดี หมายถึงคะแนนรวม 13 - 15 คะแนน

พอใช้ (ผ่านเกณฑ์) หมายถึงคะแนนรวม 9 - 12 คะแนน

ปรับปรุง หมายถึงคะแนนรวม 1 - 8 คะแนน

แบบประเมินทักษะกระบวนการ

ชื่อ-สุกล ..... เลขที่ .....ชั้น .....

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

ลำดับที่	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1	จำแนกหลักการตรัสรู้และพระคุณธรรมของพระพุทธเจ้าได้ถูกต้อง				
2	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพระคุณธรรมกับการฝึกตนได้				
3	ยกตัวอย่างการนำพระคุณธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เหมาะสม				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายปิยชาติ อุดม)

...../...../.....

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>ความสามารถการสื่อสาร</u>						
1. อธิบายความรู้เกี่ยวกับการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าได้อย่างเข้าใจ				อธิบายได้ถูกต้องชัดเจน และเป็นลำดับ	อธิบายได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ แต่ขาดรายละเอียดบางส่วน	อธิบายได้เพียงบางส่วนหรือมีข้อคลาดเคลื่อน
2. แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามได้ตรงประเด็น				แสดงความคิดเห็นตรงประเด็น พร้อมให้เหตุผลประกอบ	แสดงความคิดเห็นตรงประเด็นเป็นส่วนใหญ่ แต่เหตุผลยังไม่ชัดเจน	แสดงความคิดเห็นได้จำกัดหรือไม่ตรงประเด็น
3. ถ่ายทอดข้อคิดจากพระคุณธรรมของพระพุทธเจ้าได้ชัดเจน				ถ่ายทอดข้อคิดได้ชัดเจน เข้าใจง่ายและถูกต้อง	ถ่ายทอดข้อคิดได้ แต่ยังขาดความชัดเจนบางส่วน	ถ่ายทอดข้อคิดได้ไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วน
<u>ความสามารถในการคิด</u>						
4.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
5.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก

2 หมายถึง ดี	7-12	ดี
1 หมายถึง พอใช้	1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>มีวินัย</u>						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
<u>ใฝ่เรียนรู้</u>						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน **เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ**

ช่วงคะแนน ระดับคุณภาพ

3 หมายถึง ดีมาก	13-18	ดีมาก
2 หมายถึง ดี	7-12	ดี
1 หมายถึง พอใช้	1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติและชาดก เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
เรื่อง พุทธประวัติ เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.4/2 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับการฝึกฝนตนเองและการพัฒนาตน

ส 1.1 ม.4/3 วิเคราะห์พุทธประวัติด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและการบริหารจัดการคณะสงฆ์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติได้(K)
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และเรียบเรียงเหตุการณ์สำคัญจากพุทธประวัติได้(P)
3. นักเรียนเห็นความสำคัญและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและทำงานร่วมกันอย่างเหมาะสม(A)

4. สาระสำคัญ

พุทธประวัติเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า ตั้งแต่การตรัสรู้ การฝึกฝนพระองค์จนถึงความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วิธีการสั่งสอนและเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตลอดจนการบริหารและธำรงรักษาพระพุทธศาสนา การศึกษาพุทธประวัติช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจแนวทางการพัฒนาตนเอง การใช้เหตุผล และการนำแบบอย่างที่ดีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

5. สาระการเรียนรู้

การตรัสรู้และการก่อตั้งพระพุทธศาสนา
พระพุทธเจ้าในฐานะผู้ฝึกฝนพระองค์เองจนถึงที่สุด
วิธีการสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
การเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามพุทธจริยา
การบริหารและการธำรงรักษาพระพุทธศาสนา
ข้อคิดและคุณธรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
   - ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

3. ครูตั้งคำถามกระตุ้นความคิด เช่น “นักเรียนคิดว่าเราสามารถเรียนรู้ข้อคิดในการดำเนินชีวิตจากพุทธประวัติได้อย่างไร”ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์ของตนเอง
3. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติ โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาประวัติและแบบอย่างการดำเนินชีวิตของพระพุทธเจ้า

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูนำภาพเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติ เช่น การประสูติ การตรัสรู้ และการแสดงปฐมเทศนามาให้นักเรียนสังเกต
5. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
6. ให้แต่ละกลุ่มศึกษาหัวข้อที่ได้รับมอบหมายจากเอกสารหรือใบงานที่เกี่ยวข้อง
   - กลุ่มที่ 1 การตรัสรู้และการก่อตั้งพระพุทธศาสนา
   - กลุ่มที่ 2 การฝึกฝนพระองค์เองของพระพุทธเจ้า
   - กลุ่มที่ 3 วิธีการสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
   - กลุ่มที่ 4 การเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามพุทธจริยา
   - กลุ่มที่ 5 การบริหารและการธำรงรักษาพระพุทธศาสนา

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันรวบรวม ตรวจสอบ และคัดเลือกข้อมูลที่สำคัญจากแหล่งข้อมูลที่ศึกษา และ

นักเรียนจัดทำสื่อประกอบการนำเสนอ เช่น สไลด์ แผนผังความคิด หรือโปสเตอร์ พร้อมสรุปประเด็นสำคัญและข้อคิดที่ได้รับจากหัวข้อที่ศึกษา

ขั้นที่ 3 สรุป

9. ครูอธิบายว่าในคาบต่อไปจะเป็นการนำเสนอผลงาน

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสอบถามถึงความพร้อมของนักเรียนในการนำเสนอ

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกเหตุการณ์สำคัญจากหัวข้อที่ค้นคว้ามาวิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่สามารถนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ เช่น การมีความเพียร การใช้เหตุผลในการตัดสินใจ การสื่อสารอย่างเหมาะสม และการรับผิดชอบต่อหน้าที่

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ พร้อมยกตัวอย่างสถานการณ์ในชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับข้อคิดที่ได้ศึกษา

ขั้นที่ 3 สรุป

5. ครูประเมินความรู้ความเข้าใจจากความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่นักเรียนค้นคว้าและนำเสนอ

6. ครูประเมินทักษะการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน การตอบคำถาม และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนักเรียน

7. นักเรียนทำใบงานหรือแบบทดสอบท้ายบทเกี่ยวกับพุทธประวัติ เพื่อทบทวนความรู้และตรวจสอบความเข้าใจ

8. ครูให้ข้อเสนอแนะและสรุปสาระสำคัญของบทเรียน เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและสามารถนำแบบอย่างจากพุทธประวัติไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

- กระดาษสำหรับสรุปความรู้และนำเสนอผลงาน
- ภาพหรือสื่อวิดีโอเกี่ยวกับพุทธประวัติ

2. แหล่งการเรียนรู้
- ห้องสมุดของโรงเรียน
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. นักเรียนสามารถอธิบายเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติได้(K)	ตรวจใบงานและการตอบคำถาม	ใบงาน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และเรียบเรียงเหตุการณ์สำคัญจากพุทธประวัติได้(P)	สังเกตการทำงานกลุ่มและการนำเสนอ	แบบประเมินผลงาน แบบประเมินการทำงานกลุ่ม	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3. นักเรียนเห็นความสำคัญและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและทำงานร่วมกันอย่างเหมาะสม(A)	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติและชาดก เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
เรื่อง พุทธประวัติ เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
สอนในวันที่

---

5. ผลการสอน

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

.....

6. ผลการเรียนของนักเรียน

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ อื่น ๆ

.....

.....

.....

7. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

8. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

แบบประเมินใบงาน เรื่อง พุทธประวัติ

ชื่อ-สุกล ..... เลขที่ .....ชั้น .....

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

ลำดับที่	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1	ความถูกต้องของข้อมูลเกี่ยวกับพุทธประวัติ				
2	ความครบถ้วนของเนื้อหา				
3	การวิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรม				
4	การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน				
5	ความเป็นระเบียบและการสื่อสาร				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายปิยชาติ อุดม)

...../...../.....

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน/ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
ความถูกต้องของข้อมูลเกี่ยวกับพุทธประวัติ	ถูกต้องครบถ้วน	ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	มีข้อผิดพลาดหลายจุด
ความครบถ้วนของเนื้อหา	ครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนด	ขาดบางประเด็น	ขาดหลายประเด็น
การวิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรม	วิเคราะห์ได้ชัดเจนและมีเหตุผล	วิเคราะห์ได้บางส่วน	วิเคราะห์ได้ไม่ชัดเจน
การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	ยกตัวอย่างได้เหมาะสมและชัดเจน	ยกตัวอย่างได้แต่ยังไม่ชัดเจน	ยกตัวอย่างไม่สอดคล้องกับข้อคิด
ความเป็นระเบียบและการสื่อสาร	จัดทำเป็นระเบียบ อ่านเข้าใจง่าย	ค่อนข้างเป็นระเบียบ	ไม่เป็นระเบียบและเข้าใจยาก

เกณฑ์การสรุปผลการประเมิน

ดี หมายถึงคะแนนรวม 13 - 15 คะแนน

พอใช้ (ผ่านเกณฑ์) หมายถึงคะแนนรวม 9 - 12 คะแนน

ปรับปรุง หมายถึงคะแนนรวม 1 - 8 คะแนน

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล	การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม				ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				การทำงานร่วมกับผู้อื่น			
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายปิยชาติ อุดม)

วัน.....เดือน.....พ.ศ

.....**เกณฑ์การประเมิน**

9 – 12 คะแนน = ดี

5 – 8 คะแนน = พอใช้

1 – 4 คะแนน = ควรปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>ความสามารถการสื่อสาร</u>						
1 การนำเสนอข้อมูล				นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพุทธประวัติได้ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นลำดับ	นำเสนอข้อมูลได้ค่อนข้างชัดเจน แต่ยังขาดความต่อเนื่องบางส่วน	นำเสนอข้อมูลไม่ชัดเจนและขาดความถูกต้อง
2. การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม				แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามได้ตรงประเด็น พร้อมให้เหตุผลประกอบ	แสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามได้บางส่วน	ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามได้อย่างเหมาะสม
<u>ความสามารถในการคิด</u>						
4.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
5.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-15	ดีมาก
5-9	ดี
1-4	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>มีวินัย</u>						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
<u>ใฝ่เรียนรู้</u>						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
<u>มุ่งมั่นในการทำงาน</u>						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	รับผิดชอบงานที่ได้รับไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ	ทำงานเสร็จแต่ต้องได้รับการกระตุ้นหรือมีข้อบกพร่องบางส่วน	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติและชาดก เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
เรื่อง ชาดก เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.4/14 วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถนำเสนอเรื่องย่อชาดกที่กำหนดได้(K)
2. นักเรียนสามารถนำเสนอข้อคิดและคุณค่าของชาดกเรื่องที่กำหนดได้(P)
3. สามารถนำข้อคิดจากชาดกมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม(A)

4. สาระสำคัญ

การศึกษาเรื่องราวของพระโพธิสัตว์ที่ทรงบำเพ็ญบารมีต่างๆ ก่อนที่จะมาเสวยพระชาติตรัสรู้ เป็นพระพุทธเจ้า สามารถนำข้อคิดคติเตือนใจมาเป็นแบบอย่างสำหรับยึดถือปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ในสังคมปัจจุบันได้

5. สาระการเรียนรู้

เวสสันดรชาดก

มโหสถชาดก

มหาชนกชาดก

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- คำว่า “ชาดก” ในความเข้าใจของนักเรียน หมายถึงอะไร

(แนวตอบ : ชาดก แปลวา ผูเกิด หมายถึง การเวียนวายตายเกิดของพระพุทธเจาในภพชาติตาง ๆ ก่อนที่จะมาถึงพระชาติสุดทายเกิดเปนเจาชายสิทธัตถะและตรัสรูเปน “พระพุทธเจา”)

- ตัวอย่างชาดกที่นักเรียนรู้จักหรือเคยได้เรียนมาก่อนหน้ามีอะไรบ้าง

ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติ โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาประวัติและแบบอย่างการดำเนินชีวิตของพระพุทธเจ้า

2. ครูสังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน โดยครูเป็นผู้ช่วยเพิ่มเติมความรู้และสรุปให้นักเรียนเข้าใจความหมายของชาดกว่า เป็นเรื่องราวในอดีตชาติของพระพุทธเจ้า ก่อนที่จะมาถึงพระชาติ สุดท้ายที่ทรงเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูจัดทำบัตรคำที่แต่ละใบมีชื่อทศชาติสุดท้ายของพระพุทธเจ้า และทศบารมีที่ได้ทรงบำเพ็ญ

1) เตมียชาดก	=	เนกขัมมบารมี
2) มหาชนกชาดก	=	วิริยบารมี
3) สุวรรณสามชาดก	=	เมตตาบารมี
4) เนมิราชชาดก	=	อธิษฐานบารมี
5) มโหสถชาดก	=	ปัญญาบารมี
6) ภูริทัตชาดก	=	ศีลบารมี
7) จันทกุมารชาดก	=	ขันติบารมี
8) พรหมนารถชาดก	=	อุเบกขาบารมี
9) วิธุรชาดก	=	สัจจบารมี
10) เวสสันดรชาดก	=	ทานบารมี

5. แยกแบ่งบัตรคำออกเป็น 2 กอง กองที่ 1 เป็นทศชาติ และกองที่ 2 เป็นทศบารมี แล้วนำมาคละลำดับของทั้ง 2 กอง ไม่ให้เรียงกัน

6. นักเรียนช่วยกันเรียงลำดับบัตรคำทศชาติในกองแรกตั้งแต่พระชาติแรกจนถึงพระชาติสุดท้ายก่อนตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า จากนั้นให้นักเรียนนำบัตรคำทศบารมีมาเรียงลำดับให้สอดคล้องกับทศชาติ และครูตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่นักเรียนเรียงลำดับ

7. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจว่า ทศบารมีที่พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญในสิบพระชาติสุดท้ายนั้นเป็นมหาบารมีที่ยิ่งใหญ่ และควรแก่การนำมาศึกษาเพื่อเรียนรู้ประวัติในอดีตชาติของพระพุทธเจ้าและนักเรียนยังสามารถนำเอาข้อคิดและหลักธรรมที่ปรากฏอยู่ในชาดกมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันได้ และการนำคุณธรรมที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับชาดกในคาบที่แล้ว

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

2. ให้นักเรียนจับคู่กันเพื่อศึกษาชาดก เรื่อง เวสสันดรชาดก มโหสถชาดก และมหาชนกชาดก จากหนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.4-6 หรือจากแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน และทำสรุปเรื่องราวของชาดกลงในใบงาน

3. นักเรียนแต่ละคู่รวมกลุ่มกัน กลุ่มละ 4 คู่ แล้วผลัดกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน แล้วช่วยกันสรุปเป็นข้อสรุปของกลุ่ม

4. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนผลัดกันออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเสนอแนะและเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนที่ไม่สมบูรณ์

5. ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์พุทธประวัติ ข้อคิด และแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากชาดกที่ได้ศึกษาแล้วร่วมกันสรุปความรู้เพื่อจัดนิทรรศการเรื่อง คุณค่าพุทธประวัติและชาดก

ขั้นที่ 3 สรุป

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องชาดก โดยใช้ PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติและชาดก

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- ใบงานชาดกที่ฉันชื่นชอบ

2. แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุดของโรงเรียน
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. นักเรียนสามารถนำเสนอเรื่องย่อชาดกที่กำหนดได้(K)	ตรวจใบงานและการนำเสนอ	ใบงาน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2. นักเรียนสามารถนำเสนอข้อคิดและคุณค่าของชาดกเรื่องที่กำหนดได้(P)	สังเกตการนำเสนอ	แบบวัดพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3. สามารถนำข้อคิดจากชาดกมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม(A)	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติและชาดก เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
เรื่อง ชาดก เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
สอนในวันที่

---

1. **ผลการสอน**

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

.....

2. **ผลการเรียนของนักเรียน**

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ อื่น ๆ

.....

.....

.....

3. **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

.....

4. **ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ใบงาน เวสสันดรชาดก มโหสถชาดก และมหาชนกชาดก

คำชี้แจง ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นและสรุปตามประเด็นสำคัญที่กำหนด

1. นักเรียนคิดว่า พระจริยาวัตรสำคัญของพระเวสสันดรในฐานะพระโพธิสัตว์ มีลักษณะอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าปัญญาบารมีที่พระพุทธเจ้าได้ทรงบำเพ็ญเมื่อขณะที่เสวยพระชาติเป็นมโหสถกุมาร ในเรื่องมโหสถชาดก พระองค์ทรงบำเพ็ญอย่างไร และทรงนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในเรื่องใดบ้าง จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าแบบอย่างคุณธรรม ความดีของพระมหาชนกสามารถนำมาเป็นแบบอย่างปฏิบัติ

ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่า การศึกษาเรื่องราวในอดีตชาติของพระพุทธเจ้า หรือที่เรียกว่า “ชาดก” นั้น เป็นประโยชน์และมีคุณค่าแก่นักเรียนในฐานะพุทธศาสนิกชนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน เวสสันดรชาดก มโหสถชาดก และมหาชนกชาดก

คำชี้แจง ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นและสรุปตามประเด็นสำคัญที่กำหนด

1. นักเรียนคิดว่า พระจริยาวัตรสำคัญของพระเวสสันดรในฐานะพระโพธิสัตว์ มีลักษณะอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง

พระเวสสันดรทรงเป็นพระโพธิสัตว์ผู้มีความเมตตากรุณาต่อชาวโลก ทั้งในการมุ่งมั่นบำเพ็ญบารมีเพื่อการตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า เพื่อทรงนำสรรพสัตว์ให้พ้นจากความทุกข์ นอกจากนี้เรื่องราวในเวสสันดรชาดกยังสะท้อนให้เห็นพระจริยาวัตรของพระองค์ในการทรงบำเพ็ญทานบารมี ทรงยอมเสียสละความสุขส่วนพระองค์ทั้งประทานพระชายา พระโอรสและธิดา ตลอดจนทรัพย์สมบัติ สิ่งมีค่าต่าง ๆ ตลอดชีวิตของพระเวสสันดรจึงต้องทรงอดทนต่อความยากลำบากนานัปการ แต่ก็ยังทรงมีปณิธานอันแน่วแน่ต่อการบำเพ็ญคุณความดี ดังนั้นการให้ทานของพระเวสสันดรจึงเป็นการให้ทานด้วยปัญญาโดยอยู่บนพื้นฐานความสุขของมวลมนุษย์เป็นสำคัญ

2. นักเรียนคิดว่าปัญญาบารมีที่พระพุทธเจ้าได้ทรงบำเพ็ญเมื่อขณะที่เสวยพระชาติเป็นมโหสถกุมาร ในเรื่องมโหสถชาดก พระองค์ทรงบำเพ็ญอย่างไร และทรงนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในเรื่องใดบ้าง จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

เมื่อครั้งที่พระพุทธเจ้าเสวยพระชาติเป็นมโหสถกุมาร พระองค์ได้ทรงบำเพ็ญปัญญาบารมี โดยนำเอาสติปัญญาที่มีอยู่ มาช่วยเหลือมนุษย์ผู้ตกทุกข์ได้ยากหลายครั้ง เช่น เมื่อครั้งที่มียักษ์แปลงกายมาลักขโมยทารก มโหสถกุมารก็ใช้ปัญญาช่วยให้เด็กรอดพ้นจากยักษ์ร้าย และสามารถช่วยให้แม่กับลูกได้อยู่ด้วยกันอีกครั้ง หรือเมื่อครั้งที่เกิดเหตุโจรขโมยวัวของชาวบ้าน มโหสถกุมารก็ใช้สติปัญญาความสามารถในการพิสูจน์หาเจ้าของวัวที่แท้จริงได้ เป็นต้น เหล่านี้ถือเป็นปัญญาที่มโหสถกุมารได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่มวลมนุษย์ในฐานะที่ทรงเป็นพระโพธิสัตว์

3. นักเรียนคิดว่าแบบอย่างคุณธรรม ความดีของพระมหาชนกสามารถนำมาเป็นแบบอย่างปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

คุณธรรมความดีซึ่งปรากฏในเรื่อง พระมหาชนกชาดกที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด ก็คือ คุณธรรมในเรื่องของการบำเพ็ญความเพียร ซึ่งพระมหาชนกได้ทรงกระทำเมื่อครั้งที่เรือเกิดอับปางกลางมหาสมุทร แต่พระองค์ก็มิได้ยอมแพ้แก่โชคชะตา โดยทรงพยายามว่ายน้ำท่ามกลางคลื่นลม แม้มองไม่เห็นฝั่งพระองค์ก็ยังทรงเพียรพยายามว่ายน้ำไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งนางมณีเมขลาเห็นคุณความดีของพระองค์ จึงได้พาเหาะข้ามมหาสมุทรไปส่งที่ฝั่ง คุณธรรมดังกล่าวถือเป็นตัวอย่างอันดีที่พึงนำมาใช้ในการศึกษาเล่าเรียน เพราะแม้จะมีอุปสรรคเพียงใด หากเราในฐานะที่เป็นนักเรียนมีความพากเพียร หมั่นเรียนรู้ ก็จะบังเกิดผลดีกับตัวเราทั้งในเรื่องของการศึกษาและหน้าที่การงานในอนาคตอย่างแน่นอน

4. นักเรียนคิดว่า การศึกษาเรื่องราวในอดีตชาติของพระพุทธเจ้า หรือที่เรียกว่า “ชาดก” นั้น เป็นประโยชน์และมีคุณค่าแก่นักเรียนในฐานะพุทธศาสนิกชนอย่างไร

การศึกษาเรื่องราวที่ปรากฏอยู่ในชาดกนั้น ถือเป็นการศึกษาประวัติการบำเพ็ญคุณธรรมความดีที่พระโพธิสัตว์หรืออดีตชาติของพระพุทธเจ้าได้ทรงบำเพ็ญบารมีไว้ นอกจากเราจะเพลิดเพลินกับการเรียนรู้เนื้อหาและเรื่องราวอันน่าสนใจจากชาดกเรื่องต่างๆแล้ว เรายังได้รับคติธรรมและหลักธรรมสำคัญอันทรงคุณค่าซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของเรา ในฐานะพุทธศาสนิกชนที่พึงปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ดีในพระพุทธศาสนาอีกด้วย

(หมายเหตุ พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบประเมิน

คำชี้แจง : ให้ **ผู้สอน** สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการทำงานรายบุคคล แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย			ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ			การแสดงความคิดเห็น			การรับฟังความคิดเห็น			การร่วมมือทำงานส่วนรวม			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรม**อย่างสม่ำเสมอ** ให้ **3** คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรม**บ่อยครั้ง** ให้ **2** คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรม**บางครั้งหรือน้อยครั้ง** ให้ **1** คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14-15	ดีมาก
11-13	ดี
8-10	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล	การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม				ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				การทำงานร่วมกับผู้อื่น			
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายปิยชาติ อุดม)

วัน.....เดือน.....พ.ศ

.....**เกณฑ์การประเมิน**

9 – 12 คะแนน = ดี

5 – 8 คะแนน = พอใช้

1 – 4 คะแนน = ควรปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
ความสามารถการสื่อสาร						
1 การนำเสนอข้อมูล				นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพุทธประวัติได้ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นลำดับ	นำเสนอข้อมูลได้ค่อนข้างชัดเจน แต่ยังขาดความต่อเนื่องบางส่วน	นำเสนอข้อมูลไม่ชัดเจนและขาดความถูกต้อง
2. การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม				แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามได้ตรงประเด็น พร้อมให้เหตุผลประกอบ	แสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามได้บางส่วน	ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามได้อย่างเหมาะสม
ความสามารถในการคิด						
4.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
5.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-15	ดีมาก
5-9	ดี
1-4	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>มีวินัย</u>						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
<u>ใฝ่เรียนรู้</u>						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
<u>มุ่งมั่นในการทำงาน</u>						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	รับผิดชอบงานที่ได้รับไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ	ทำงานเสร็จแต่ต้องได้รับการกระตุ้นหรือมีข้อบกพร่องบางส่วน	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.2 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

ส 1.2 ม.4-6/2 ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

ส 1.2 ม.4-6/4 วิเคราะห์หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวเนื่องกับวันสำคัญทางศาสนา และเทศกาลที่สำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหลักธรรมที่เกี่ยวเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธสาสนา วันธรรมสวนะ และเทศกาลสำคัญได้ถูกต้อง (K)

2. นำพิธีกรรมศาสนาที่สำคัญไปประยุกต์ใช้อย่างมีความเข้าใจและปฏิบัติตามขั้นตอนได้ถูกต้อง(P)

3. นักเรียนเห็นความสำคัญของพีธีกรรมและความสำคัญทางศาสนาและนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม (A)

4. สาระสำคัญ

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นวันที่ชาวพุทธจะได้ร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็น การระลึกถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนาและถือเป็นโอกาสที่พุทธศาสนิกชนจะได้ปฏิบัติธรรม ตามหลักคำสอนของพระพุทธองค์ อันเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีและเป็นการสืบทอดประเพณี ที่มีความสำคัญต่อการเผยแผ่และสืบสานพระพุทธศาสนา

5. สาระการเรียนรู้

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี

หลักธรรมที่เกี่ยวเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

- หลักธรรมที่เกี่ยวข้องในวันธรรมสวนะ และเทศกาลสำคัญ

ศาสนพิธี

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร

2. ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย

2. ใฝ่เรียนรู้

3. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูตั้งประเด็นคำถามว่า นักเรียนเคยไปเข้าร่วมศาสนพิธีหรือไม่ ครูสังเกตการตอบคำถามของนักเรียน

2. ครูสรุปจากที่ตัวแทนนักเรียนออกมาเล่าประสบการณ์และอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของศาสนพิธี

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูให้นักเรียนรวมกลุ่มกัน กลุ่มละ 4-5 คน เพื่อเตรียมความพร้อมในการร้องเพลงเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อเพลงเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา และวันอาสาฬหบูชา พร้อมทำความเข้าใจความหมายของเนื้อเพลง

5. ครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานก่อนการร้องเพลง

6. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอการร้องเพลงเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยสมาชิกในกลุ่มร่วมกันร้องเพลงตามความเหมาะสม

7. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หลักธรรมที่เกี่ยวข้อง และข้อคิดที่ได้รับจากเพลง เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นที่ 3 สรุป

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาจากการร้องเพลง โดยให้นักเรียนร่วมกันบอกความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและบอกข้อคิดที่ได้รับจากกิจกรรม จากนั้นครูเน้นย้ำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูตั้งคำถามเพื่อเป็นการสำรวจข้อมูลว่า นักเรียนแต่ละคนเคยมีส่วนร่วมในศาสนพิธีใดบ้าง เช่น

    1.1 พิธีเวียนเทียน

    1.2 พิธีถวายสังฆทาน

    1.3 พิธีถวายผ้าอาบน้ำฝน

    1.4 พิธีทอดกฐิน

    1.5 พิธีทำบุญเลี้ยงพระในงานมงคล

    1.6 พิธีทำบุญเลี้ยงพระในงานอวมงคล

2. ตัวแทนนักเรียนที่เคยไปเข้าร่วมศาสนพิธีออกมาเล่าว่า ในงานที่นักเรียนไปนั้นเป็นการประกอบพิธีใด และขั้นตอนในพิธีมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใดนักเรียนจึงได้มีโอกาสไปร่วมในพิธีนั้น

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนคนอื่น ๆ สามารถซักถามข้อสงสัยได้ตามความเหมาะสม

4. เพิ่มเติมข้อมูลว่า “พิธีในพระพุทธศาสนามีความผูกพันกับวิถีการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชนอย่างแยกไม่ออก”

5. ครูอธิบายศาสนาพิธีในทางพุทธศาสนาให้นักเรียนได้รู้

6. ให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับศาสนพิธี โดยทำใบงานเรื่อง ศาสนพิธีตามวิถีชาวพุทธ เพื่อเป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ได้ศึกษา

7. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและรายงานการปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในหัวข้อ ต่อไปนี้

    7.1 การเข้าร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

    7.2 การปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

    7.3 การวิเคราะห์หลักธรรมที่เกี่ยวเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

    7.4 การวิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ขั้นที่ 3 สรุป

8. ครูประเมินความรู้ความเข้าใจจากความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่นักเรียนค้นคว้าและนำเสนอ

9. ครูให้ข้อเสนอแนะและสรุปสาระสำคัญของบทเรียน เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและสามารถนำแบบอย่างจากพุทธประวัติไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้
   - หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
   - PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
   - ใบงานเรื่อง ศาสนพิธีตามวิธีชาวพุทธ
2. แหล่งการเรียนรู้
   - ห้องสมุดของโรงเรียน
   - แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. อธิบายหลักธรรมที่เกี่ยวเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธสาสนา วันธรรมสวนะ และเทศกาลสำคัญได้ถูกต้อง (K)	สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2. นำพิธีกรรมศาสนาที่สำคัญไปประยุกต์ใช้อย่างมีความเข้าใจและปฏิบัติตามขั้นตอนได้ถูกต้อง (P)	ตรวจใบงานเรื่อง ศาสนพิธีตามวิถีชาวพุทธ	ใบงานเรื่อง ศาสนพิธีตามวิถีชาวพุทธ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3. นักเรียนเห็นความสำคัญของพีธีกรรมและความสำคัญทางศาสนาและนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม(A)	สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
สอนในวันที่

---

1. **ผลการสอน**

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

.....

2. **ผลการเรียนของนักเรียน**

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ อื่น ๆ

.....

.....

.....

3. **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

.....

4. **ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ใบงานเรื่อง ศาสนพิธีตามวิธีชาวพุทธ

คำชี้แจง : ตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด

1. ขณะที่เวียนเทียนรอบพระอุโบสถในวันวิสาขบูชา นักเรียนควรทำอย่างไร

ขณะที่กำลังเดินเวียนเทียนในแต่ละรอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. หากนักเรียนต้องการถวายสังฆทาน แก่พระภิกษุสงฆ์ที่บ้าน นักเรียนจะต้องปฏิบัติ

และคำนึงถึงสิ่งใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. อธิบายประวัติ ความเป็นมา พร้อมกับบอกขั้นตอนการปฏิบัติในพิธีทอดกฐิน มาโดยสังเขป

.....

.....

.....

.....

.....

4. พิธีปวารณา เป็นพิธีเกี่ยวกับอะไร และเราในฐานะที่เป็นพุทธศาสนิกชนจะมีส่วนร่วมในพิธีดังกล่าวได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานเรื่อง ศาสนพิธีตามวิธีชาวพุทธ

คำชี้แจง : ตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด

1. ขณะที่เวียนเทียนรอบพระอุโบสถในวันวิสาขบูชา นักเรียนควรทำอย่างไร

ขณะที่กำลังเดินเวียนเทียนในแต่ละรอบ

ขณะที่เดินเวียนเทียนรอบพระอุโบสถในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อย่างวันวิสาขบูชานั้น แต่ละรอบเราควรรำลึกถึงพระคุณของพระรัตนตรัยตามลำดับ ดังนี้

รอบที่ 1 ให้รำลึกถึงพระพุทธคุณ โดยการสวดบท "อิติปิโส ภควา..."

รอบที่ 2 ให้รำลึกถึงพระธรรมคุณ โดยการสวดบท "สวากขาโต ภควตา ธมโม..."

รอบที่ 3 ให้รำลึกถึงพระสังฆคุณ โดยการสวดบท "สุปฏิปนโน ภควโต สาวกสงโฆ..."

2. หากนักเรียนต้องการถวายสังฆทาน แก่พระภิกษุสงฆ์ที่บ้าน นักเรียนจะต้องปฏิบัติ และคำนึงถึงสิ่งใดบ้าง

การถวายสังฆทาน คือ การถวายทานที่อุทิศแก่พระสงฆ์โดยที่ไม่ได้เจาะจงว่าจะถวายรูปใด ซึ่งมีสิ่งที่ควรคำถึงหากต้องการถวายสังฆทานที่บ้าน ได้แก่ ผู้ถวายต้องจัดเตรียมภัตตาหาร หรือเครื่องไทยธรรมให้พร้อม ซึ่งแล้วแต่ศรัทธาว่าจะถวายกี่รูปก็ได้ แต่ต้องคำนึงเสมอว่า จะต้องไม่ระบุเจาะจงพระสงฆ์ที่จะมารับการถวายสังฆทาน

3. อธิบายประวัติ ความเป็นมา พร้อมกับบอกขั้นตอนการปฏิบัติในพิธีทอดกฐิน มาโดยสังเขป

พิธีทอดกฐิน นิยมทำกันตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ไปจนถึงกลางเดือน 12 คำว่า กฐิน หมายถึง กรอบไม้หรือสะดึงสำหรับขึงผ้าเย็บจีวรของพระสงฆ์ การทอดกฐิน คือ การนำผ้ากฐินไปวางไว้ต่อ หน้าพระสงฆ์อย่างน้อย 5 รูป แล้วให้พระสงฆ์รูปหนึ่งที่ได้รับคัดเลือกจากที่ประชุมคณะสงฆ์โดยเป็น เอกฉันท์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล	การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม				ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				การทำงานร่วมกับผู้อื่น			
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายปิยชาติ อุดม)

วัน.....เดือน.....พ.ศ

.....**เกณฑ์การประเมิน**

9 – 12 คะแนน = ดี

5 – 8 คะแนน = พอใช้

1 – 4 คะแนน = ควรปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>ความสามารถการสื่อสาร</u>						
1 การนำเสนอข้อมูล				นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพุทธประวัติได้ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นลำดับ	นำเสนอข้อมูลได้ค่อนข้างชัดเจน แต่ยังขาดความต่อเนื่องบางส่วน	นำเสนอข้อมูลไม่ชัดเจนและขาดความถูกต้อง
2. การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม				แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามได้ตรงประเด็น พร้อมให้เหตุผลประกอบ	แสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามได้บางส่วน	ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามได้อย่างเหมาะสม
<u>ความสามารถในการคิด</u>						
4.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
5.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-15	ดีมาก
5-9	ดี
1-4	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>มีวินัย</u>						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
<u>ใฝ่เรียนรู้</u>						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
<u>มุ่งมั่นในการทำงาน</u>						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	รับผิดชอบงานที่ได้รับไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ	ทำงานเสร็จแต่ต้องได้รับการกระตุ้นหรือมีข้อบกพร่องบางส่วน	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เวลาเรียน 6 ชั่วโมง
เรื่อง พระรัตนตรัย เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.4-6/13 วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและคุณของพระรัตนตรัยได้ถูกต้อง (K)
2. วิเคราะห์คความสำคัญของพระรัตนตรัยได้ P)
3. ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของพระรัตนตรัยได้ (A)

4. สาระสำคัญ

พระรัตนตรัย หมายถึง แก้วประเสริฐ 3 ประการ ได้แก่ พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ และสังฆรัตนะ ซึ่งจัดเป็นองค์ประกอบสำคัญและมงคลสูงสุดของพระพุทธศาสนา ดังนั้น พุทธศาสนิกชนจึงควรศึกษาความหมายและตระหนักในคุณค่าของพระรัตนตรัย เพื่อให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

5. สาระการเรียนรู้

พระรัตนตรัย

วิเคราะห์ความหมายและคุณค่าของพุทธะ ธรรมะ สังฆะ

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร

2. ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูถามนักเรียนว่า “กิจกรรมหน้าเสาธงในตอนเช้า นักเรียนต้องทำอะไรบ้าง”

(แนวตอบ : เช่น ร้องเพลงชาติ สวดมนต์ แผ่เมตตา กล่าวคำปฏิญาณตน)

2. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเกี่ยวกับการสวดมนต์ และถามนักเรียนต่อว่า “นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใด เราจึงต้องสวดมนต์กันทุกวันในตอนเช้า”

(แนวตอบ : เช่น เพื่อให้จิตใจสงบนิ่ง เพื่อให้มีสมาธิ เพื่อความเป็นสิริมงคล)

3. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสวดมนต์ จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติมว่าบทสวดที่เราสวดมนต์กันทุกวันในตอนเช้านั้น คือ การบูชาพระรัตนตรัย เพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน เรื่อง พระรัตนตรัย

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูอธิบายความหมายของพระรัตนตรัย โดยชี้ให้นักเรียนเห็นว่าพระรัตนตรัยนั้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและเป็นมงคลสูงสุดของพระพุทธศาสนา

5. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม แต่ละกลุ่มค้นหาความหมายและคุณของพระรัตนตรัยตามที่กำหนดให้ดังนี้

5.1 กลุ่มที่ 1 และ 2 ศึกษาความหมายและคุณของพระพุทธ

5.2 กลุ่มที่ 3 และ 4 ศึกษาความหมายและคุณของพระธรรม

5.3 กลุ่มที่ 5 และ 6 ศึกษาความหมายและคุณของพระสงฆ์

6. สมาชิกแต่ละกลุ่มดำเนินการสืบค้นเรื่องความหมายและคุณของพระรัตนตรัยตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมายจากหนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.4-6 และแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ

ขั้นที่ 3 สรุป

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลจากการสืบค้นหน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนเขียนข้อความที่รู้จากการสืบค้นไว้บนกระดาน

8. ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของพระรัตนตรัย

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูทบทวนความหมายและคุณของพระรัตนตรัยที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้นำเสนอ เพื่อเป็นการเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

2. ครูอธิบายว่าเมื่อนักเรียนทราบถึงความหมายและคุณของพระรัตนตรัยแต่ละดวงแล้ว นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ จากนั้นครูแจกใบงานที่ 4.1 เรื่อง ความหมายและคุณค่าของพระรัตนตรัย

3. ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามที่ได้แบ่งไว้ในคาบเรียนที่แล้ว จากนั้นครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอธิบายความหมายและคุณของพระรัตนตรัย รวมถึงวิเคราะห์และอภิปรายร่วมกันว่านักเรียนจะสามารถนำคุณทั้งสามของพระรัตนตรัยนั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร ลงในใบงานที่ 4.1 เรื่อง ความหมายและคุณค่าของพระรัตนตรัย

4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ จากนั้นให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ วิเคราะห์และอภิปรายร่วมกันว่าการนำคุณของพระรัตนตรัยมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันที่แต่ละกลุ่มได้นำเสนอมานั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

5. ครูให้เวลานักเรียนในการปรับแก้ไขใบงานตามที่มีการวิเคราะห์และอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน จากนั้นครูให้นักเรียนส่งใบงานเรื่อง ความหมายและคุณค่าของพระรัตนตรัย

ขั้นที่ 3 สรุป

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปราย เรื่อง การนำคุณของพระรัตนตรัยไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้
   - หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
   - PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
   - ใบงานเรื่อง ความหมายและคุณค่าของพระรัตนตรัย
2. แหล่งการเรียนรู้
   - ห้องสมุดของโรงเรียน
   - แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. อธิบายความหมายและคุณของพระรัตนตรัยได้ถูกต้อง (K)	ตรวจใบงานเรื่อง ความหมายและคุณค่าของ สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ใบงานเรื่อง ความหมายและคุณค่าของ แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
2. วิเคราะห์ความสำคัญของพระรัตนตรัยได้ P)	ตรวจใบงานเรื่อง ความหมายและคุณค่าของ สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ใบงานเรื่อง ความหมายและคุณค่าของ แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3. ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของพระรัตนตรัยได้ (A)	สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เวลาเรียน 6 ชั่วโมง

เรื่อง พระรัตนตรัย เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

สอนในวันที่

---

9. ผลการสอน

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A

☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

10. ผลการเรียนของนักเรียน

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

☐ อื่น ๆ

.....

.....

11. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

12. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ใบงานเรื่อง ความหมายและคุณค่าของพระรัตนตรัย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

พระพุทธ

หมายถึง

.....

.....

พระพุทธคุณ ประกอบด้วย

.....

.....

.....

พระธรรม

หมายถึง

.....

.....

พระธรรมคุณ ประกอบด้วย

.....

.....

พระสงฆ์

หมายถึง

.....

.....

พระสังฆคุณ ประกอบด้วย

.....

.....

คุณค่าของพระรัตนตรัย

นักเรียนจะนำพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร ?

.....

.....

.....

เฉลย

ใบงานเรื่อง ความหมายและคุณค่าของพระรัตนตรัย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

พระพุทธ

หมายถึง สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งทรงค้นพบสัจธรรมด้วยพระองค์เอง

พระพุทธคุณ ประกอบด้วย

1) เป็นพระอรหันต์ 2) เป็นผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ 3) เป็นผู้พร้อมด้วยวิชชาและจรณะ 4) เป็นผู้เสด็จไป

พระธรรม

หมายถึง เป็นความจริงที่มีอยู่โดยธรรมชาติ เมื่อพระพุทธเจ้าทรงค้นพบจึงนำมาสั่งสอนแก่สรรพสัตว์

พระธรรมคุณ ประกอบด้วย

1) ธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ถูกต้องแล้ว 2) ธรรมสามารถตรองให้เห็นจริงได้ 3) ธรรมเป็นความจริง

พระสงฆ์

หมายถึง กลุ่มชนที่เลื่อมใสในคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้วออกบวช มีหน้าที่เผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

พระสังฆคุณ ประกอบด้วย

1) เป็นผู้ปฏิบัติดี 2) เป็นผู้ปฏิบัติตรง 3) เป็นผู้ปฏิบัติธรรม 4) เป็นผู้ปฏิบัติสมควรแก่การเคารพ 4) เป็นผู้ควรรับการคำนับ 5) เป็นผู้ควรรับของต้อนรับ 6) เป็น

คุณค่าของพระรัตนตรัย

นักเรียนจะนำพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร ?

เราสามารถนำคุณของพระรัตนตรัยทั้ง 3 ดวง มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนที่ใฝ่หาความรู้เพื่อพัฒนาปัญญา มีเมตตาช่วยเหลือผู้อื่นดังเช่นพระพุทธคุณ เชื่อในหลักธรรมคำสอนว่าเป็นความจริงและน้อมนำมาปฏิบัติดังเช่นพระธรรมคุณ และปฏิบัติตนเป็นคนดี ให้เป็นที่รักของผู้อื่นดังเช่นพระสังฆคุณ หากเรา

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ที่	ชื่อ-สกุล	มีความตั้งใจและเอาใจใส่ในการทำงาน				มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด			
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายปิยชาติ อุดม)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมิน

9 – 12 คะแนน = ดี

5 – 8 คะแนน = พอใช้

1 – 4 คะแนน = ควรปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>ความสามารถการสื่อสาร</u>						
1 การนำเสนอข้อมูล				นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพุทธประวัติได้ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นลำดับ	นำเสนอข้อมูลได้ค่อนข้างชัดเจน แต่ยังขาดความต่อเนื่องบางส่วน	นำเสนอข้อมูลไม่ชัดเจนและขาดความถูกต้อง
2. การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม				แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามได้ตรงประเด็น พร้อมให้เหตุผลประกอบ	แสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามได้บางส่วน	ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามได้อย่างเหมาะสม
<u>ความสามารถในการคิด</u>						
4.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
5.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-15	ดีมาก
5-9	ดี
1-4	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
มีวินัย						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
ใฝ่เรียนรู้						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
มุ่งมั่นในการทำงาน						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	รับผิดชอบงานที่ได้รับไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ	ทำงานเสร็จแต่ต้องได้รับการกระตุ้นหรือมีข้อบกพร่องบางส่วน	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เวลาเรียน 6 ชั่วโมง
เรื่อง อริยสัจ 4 เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.4-6/13 วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ได้ถูกต้อง (K)
2. วิเคราะห์การนำหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุผล P)
3. นำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมโดยคำนึงถึงความสำคัญของหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ได้ (A)

4. สาระสำคัญ

อริยสัจ 4 คือ หลักความจริงที่เป็นธรรมชาติของชีวิต ได้แก่ ความจริงที่ควรกำหนดรู้ ความจริงที่ควรละ ความจริงที่ควรบรรลุ และความจริงที่ควรเจริญ ซึ่งเป็นหลักการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล หากพุทธศาสนิกชนนำหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ไปปรับใช้จะส่งผลให้ตนนั้นเข้าใจถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้

5. สาระการเรียนรู้

อริยสัจ ๔

- ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)

: ขันธ์ ๕

นามรูป

โลกธรรม ๘

จิต เจตสิก

- สมุทัย (ธรรมที่ควรละ)

: หลักกรรม

นิยาม ๕

: วิตก ๓

: กรรมนิยาม

กรรม ๑๒

: มิจฉาวณิชชา ๕

: ธรรมนิยาม

ปฏิจจสมุปบาท

: นิวรณ์ ๕

: อุปทาน ๔

- นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ)

: ภาวนา ๔

: วิมุตติ ๕

: นิพพาน

- มรรค ๘ (ธรรมที่ควรเจริญ)

: พระสัทธรรม ๓

: ปัญญาวุฒิธรรม ๔

: พละ ๕

: อุบาสกธรรม ๕

: อปริหานิยธรรม ๗

: ปาปณิกธรรม ๓

: ทิฏฐธัมมิกัตถสังวัตตนิกธรรม ๔

: โภคอาทิยะ ๕

: อริยวัฑฒิ ๕

: อธิปไตย ๓

: สาราณียธรรม ๖

: ทศพิธราชธรรม ๒๐

: วิปัสสนาญาณ ๙

: มงคล ๓๘

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
   - ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างปัญหาที่นักเรียนเคยพบเจอคนละหนึ่งปัญหา และให้อธิบายความรู้สึกเมื่อพบเจอกับปัญหาเหล่านั้น

(แนวตอบ : เช่น ปัญหาน้ำท่วม ความรู้สึกเมื่อพบเจอปัญหาคือรู้สึกเครียด เพราะไม่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติ เดินทางไปยังที่ต่าง ๆ ลำบาก)

2. ครูตั้งคำถามชวนคิดว่านักเรียนมีวิธีจัดการกับปัญหาหรือความทุกข์ของตนเองอย่างไร

(แนวตอบ : ค้นหาสาเหตุของความทุกข์ที่เกิดขึ้น จากนั้นคิดวิธีแก้ไขความทุกข์นั้น แล้วนำวิธีการแก้ไขความทุกข์ไปปฏิบัติ หากไม่สามารถแก้ไขความทุกข์ที่เกิดขึ้นได้ให้นำวิธีแก้ไขความทุกข์มาปรับปรุงแล้วนำไปปฏิบัติอีกครั้งจนกว่าความทุกข์จะหายไป)

3. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนว่าในทางพระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่สามารถนำมาใช้เป็นวิธีแก้ปัญหาได้ คือ อริยสัจ 4 เพราะเป็นหลักธรรมที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล เพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน เรื่อง อริยสัจ 4

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูอธิบายความหมายของอริยสัจ 4 ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค โดยใช้ PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

5. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม ให้นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ในหมวดทุกข์และสมุทัย จากหนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.4-6 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หรือแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาจับสลากหัวข้อหลักธรรม ดังนี้

5.1 ขันธ์ 5

5.2 โลกธรรม 8

5.3 จิตและเจตสิก

5.4 หลักกรรม

5.5 กรรมนิยาม

5.6 อุปาทาน 4

5.7 วิตก 3

5.8 นิยาม 5

5.9 ปฏิจจสมุปบาท

5.10 นิวรณ์ 5

6. ครูให้นักเรียนจัดทำแผนผังความคิด เรื่อง หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 โดยครูแจกกระดาษ Flip Chart ให้แต่ละกลุ่ม จากนั้นให้นักเรียนดำเนินการสรุปหัวข้อหลักธรรมที่ได้

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความรู้ที่ตนเองได้ค้นคว้า โดยเมื่อแต่ละกลุ่มนำเสนอจบครูมีหน้าที่อธิบายขยายความรู้หรือยกตัวอย่างเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น โดยใช้PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

ขั้นที่ 3 สรุป

8. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งแผนผังความคิด เรื่อง หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 จากนั้นครูชี้แจงให้นักเรียนหาข่าวหรือบทความเกี่ยวกับปัญหาสังคม โดยให้นักเรียนเตรียมมาในคาบเรียนต่อไป

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูทบทวนความหมายของอริยสัจ 4 และหลักธรรมในหมวดทุกข์และสมุทัยที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้นำเสนอ เพื่อเป็นการเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

2. ครูแจกใบงานเรื่อง วิเคราะห์ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 จากนั้นครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4-5 คน แบบคละความสามารถ และให้นักเรียนนำข่าวหรือบทความเกี่ยวกับปัญหาสังคมที่ได้เตรียมมาเล่าให้เพื่อนในกลุ่มฟัง

3. นักเรียนร่วมกันอภิปรายข่าวหรือบทความเกี่ยวกับปัญหาสังคมภายในกลุ่ม จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือกข่าวที่นักเรียนสนใจมากที่สุด 1 ข่าว และตอบคำถามลงใบงานที่ 4.2 เรื่อง วิเคราะห์ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

a. หัวข้อข่าว
b. สาระสำคัญ
c. ปัญหาและสาเหตุปัญหา
d. หลักธรรมที่สอดคล้องกับปัญหาหรือสาเหตุปัญหา

4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ โดยเมื่อแต่ละกลุ่มนำเสนอจบ ครูและนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายว่าหลักธรรมมีความสอดคล้องกับปัญหาหรือสาเหตุปัญหาดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

5. เมื่อทุกกลุ่มนำเสนอครบถ้วนแล้ว ครูทบทวนหลักธรรมในหมวดทุกข์และสมุทัย จากนั้นครูชี้แจงกับนักเรียนว่าในคาบเรียนต่อไปจะเป็นการเรียนรู้เรื่องหลักธรรมในหมวดนิโรธและมรรค

ชั่วโมงที่ 3

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูเชื่อมโยงว่าในคาบเรียนที่ผ่านมานักเรียนได้เรียนรู้หลักธรรมในหมวดทุกข์และสมุทัย รวมถึงได้วิเคราะห์ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นจริงจากข่าวว่ามีความสอดคล้องกับหลักธรรมดังกล่าวอย่างไร โดยในคาบเรียนนี้จะเป็นการเรียนหลักธรรมในหมวดที่เหลือ ได้แก่ นิโรธและมรรค

2. ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ในหมวดนิโรธและมรรค จากหนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.4-6 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หรือแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาจับสลากหัวข้อหลักธรรม ดังนี้

2.1 ภาวนา 4 วิมุตติ 5 และนิพพาน
2.2 พระสัทธรรม 3 และพละ 5
2.3 ภิกขุอปริหารียธรรม 7
2.4 ทศพิธราชธรรม 10
2.5 โภคอาทิยะ 5 และสาราณียธรรม 6
2.6 วิปัสสนาญาณ 9
2.7 วุฒิธรรม 4 และอุบาสกธรรม 5
2.8 ปาปณิกธรรม 3 และทิฏฐธัมมิกัตถสังวัตตนิกธรรม
2.9 อธิปไตย 3 และ อริยวัฑฒิ 5
2.10 มงคล 38

3. ครูให้นักเรียนจัดทำแผนผังความคิด เรื่อง หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 โดยครูแจกกระดาษ Flip Chart แผ่นเดิมคืนให้แต่ละกลุ่ม จากนั้นให้นักเรียนพลิกไปหน้าหลังและดำเนินการสรุปหัวข้อหลักธรรมในหมวดนิโรธและมรรคที่ได้

4. เมื่อแต่ละกลุ่มจัดทำแผนผังความคิดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูจัดห้องเรียนเป็นนิทรรศการ โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำกระดาษ Flip Chart ของกลุ่มตนเองไปติดบริเวณรอบห้องเรียน

5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเดินชมผลงานรอบห้องเรียน เพื่อศึกษาหลักธรรมของกลุ่มอื่น ๆ เมื่อชมเสร็จครูอธิบายเพิ่มเติมจากผลงานที่นักเรียนนำเสนอและทบทวนเรื่องหลักธรรมในหมวดนิโรธและมรรค โดยใช้ PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

ชั่วโมงที่ 4

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูทบทวนหลักธรรมในหมวดนิโรธและมรรคที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ทำแผนผังความคิด และนำเสนอในรูปแบบนิทรรศการในคาบเรียนที่แล้ว เพื่อเป็นการเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

2. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เกี่ยวกับหลักธรรมในหมวดนิโรธและมรรคกับข่าวหรือบทความเกี่ยวกับปัญหาสังคมเดิมที่นักเรียนเคยหามาว่า นักเรียนจะเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไรและผลที่ตามมาหลังจากแก้ไขปัญหานั้นเป็นอย่างไร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 แนวทางการแก้ไขปัญหา

2.2 ผลที่ตามมาหลังจากแก้ไขปัญหา

2.3 หลักธรรมที่สอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหาหรือผลที่ตามมาหลังจากแก้ไขปัญหา

3. ครูให้นักเรียนออกมานำเสนอ โดยให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายว่าแนวทางการแก้ไขปัญหากับหลักธรรมนั้นมีความสอดคล้องเหมาะสมกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่ประสบหรือไม่ อย่างไร

4. ครูอธิบายและยกตัวอย่างเพิ่มเติมจากการนำเสนอของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น จากนั้นครูให้นักเรียนส่งใบงานเรื่อง วิเคราะห์ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 เมื่อหมดคาบเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนสรุปและอภิปรายเรื่อง อริยสัจ 4 ร่วมกัน โดยครูชี้ประเด็นให้นักเรียนเห็นความเป็นเหตุผลและความเชื่อมโยงกันของหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 รวมถึงการนำอริยสัจ 4 มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

2. ครูทบทวนบทเรียน เรื่อง อริยสัจ 4 โดยใช้ PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

3.ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกสมรรถนะและการคิด พระพุทธศาสนา ม.4-6 เพื่อเป็นการทบทวนบทเรียน

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- ใบงานเรื่อง วิเคราะห์ปัญหาด้วยอริยสัจ 4
- กระดาษ Flip Chart

2. แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุดของโรงเรียน
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. อธิบายความหมายของหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ได้ถูกต้อง (K)	ตรวจใบงาน เรื่อง วิเคราะห์ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 -ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 -สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ใบงานเรื่อง วิเคราะห์ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 -แผนผังความคิด เรื่อง หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 -แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2. วิเคราะห์การนำหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุผล (P)	- ตรวจใบงานเรื่อง วิเคราะห์ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 -สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ใบงานเรื่อง วิเคราะห์ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 -แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3. นำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมโดยคำนึงถึงความสำคัญของหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ได้ (A)	สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เวลาเรียน 6 ชั่วโมง

เรื่อง อริยสัจ 4 เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

สอนในวันที่

---

1. **ผลการสอน**

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A

☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

2. **ผลการเรียนของนักเรียน**

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

☐ อื่น ๆ

.....

.....

3. **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

4. **ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ใบงานเรื่อง วิเคราะห์ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

คำชี้แจง : เลือกข่าวเกี่ยวกับปัญหาสังคม 1 ข่าว แล้วอธิบายในประเด็นต่อไปนี้

1

หัวข้อข่าว

.....

สาระสำคัญ

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและสาเหตุปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หลักธรรมที่สอดคล้องกับปัญหาหรือสาเหตุปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานเรื่อง วิเคราะห์ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

คำชี้แจง : เลือกข่าวเกี่ยวกับปัญหาสังคม 1 ข่าว แล้วอธิบายในประเด็นต่อไปนี้

1

หัวข้อข่าว

สาวถูกแฟนเก่าทำร้าย คาดโกรธแค้นเลิกรา

สาระสำคัญ

เมื่อเวลา 02.00 น. วันที่ 30 ก.ค. 66 เจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี รับแจ้งเหตุทำร้ายร่างกาย ที่เกิดเหตุพบผู้บาดเจ็บ 1 ราย ทราบชื่อคือ น.ส.จันธิมา สมบูรณ์พูลผล อายุ 30 ปี ถูกมีดฟันเข้าที่ข้อมือซ้าย 1 แผล และที่หัวเข่าซ้ายปวดบวม จากการสอบถามทราบว่า ผู้ก่อเหตุคือ อดีตแฟนเก่าที่เลิกรากันไปนานแล้ว ซึ่งได้มาดักอยู่ที่หน้าปากซอยบ้านระหว่างที่ผู้บาดเจ็บกำลังกลับจากงานวัด ส่วนสาเหตุคาดว่ามาจากยาเสพติดและความโกรธแค้นที่โดนบอกเลิก

ปัญหาและสาเหตุปัญหา

ปัญหาการทำร้ายร่างกาย โดยมีสาเหตุจากผลของยาเสพติดและความโกรธแค้นความไม่พอใจของฝ่ายชายที่โดนบอกเลิก

.....

.....

.....

.....

หลักธรรมที่สอดคล้องกับปัญหาหรือสาเหตุปัญหา

1. กามุปาทาน ในอุปาทาน 4 เพราะความยึดติดในรูปลักษณ์หรือตัวตนของแฟนเก่า เมื่อถูกโดนบอกเลิกจึงทนไม่ได้

2. พยาบาท ในนิวรณ์ 5 เพราะคิดปองร้ายผู้อื่น จากความแค้นที่โดนบอกเลิก

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ที่	ชื่อ-สกุล	มีความตั้งใจและเอาใจใส่ในการทำงาน				มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด			
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายปิยชาติ อุดม)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมิน

9 – 12 คะแนน = ดี

5 – 8 คะแนน = พอใช้

1 – 4 คะแนน = ควรปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>ความสามารถการสื่อสาร</u>						
1 การนำเสนอข้อมูล				นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพุทธประวัติได้ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นลำดับ	นำเสนอข้อมูลได้ค่อนข้างชัดเจน แต่ยังขาดความต่อเนื่องบางส่วน	นำเสนอข้อมูลไม่ชัดเจนและขาดความถูกต้อง
2. การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม				แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามได้ตรงประเด็น พร้อมให้เหตุผลประกอบ	แสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามได้บางส่วน	ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามได้อย่างเหมาะสม
<u>ความสามารถในการคิด</u>						
4.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
5.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-15	ดีมาก
5-9	ดี
1-4	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
มีวินัย						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
ใฝ่เรียนรู้						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
มุ่งมั่นในการทำงาน						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	รับผิดชอบงานที่ได้รับไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ	ทำงานเสร็จแต่ต้องได้รับการกระตุ้นหรือมีข้อบกพร่องบางส่วน	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พระไตรปิฎกและพระพุทธศาสนสุภาษิต เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
เรื่อง พระไตรปิฎก เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.4-6/13 วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ

ส 1.1 ม.4-6/15 วิเคราะห์คุณค่าและความสำคัญของการสังคายนาพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือและการเผยแผ่

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายคุณค่าและความสำคัญของการสังคายนาของพระไตรปิฎกได้ (K)
2. วิเคราะห์ความสำคัญของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือและสามารถเผยแผ่ได้ P)
3. ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของพระไตรปิฎกได้ (A)

4. สาระสำคัญ

พระไตรปิฎกเป็นคัมภีร์ที่รวบรวมคำสอนของพระพุทธเจ้าไว้เป็นหมวดหมู่เหมือนตระกร้า อันเป็นภาชนะสำหรับใส่สิ่งของไม่ให้กระจัดกระจาย โดยในสมัยพุทธกาลจะใช้คำว่า “ธรรมวินัย” เรียกพุทธวจนะสำหรับคำว่า “พระไตรปิฎก” เพิ่งเกิดขึ้นภายหลังการสังคายนาครั้งที่ 2

5. สาระการเรียนรู้

วิธีการศึกษาและการค้นคว้าพระไตรปิฎก
และคัมภีร์ของศาสนาอื่น ๆ การสังคายนา
และการเผยแพร่พระไตรปิฎก
ความสำคัญและคุณค่าของพระไตรปิฎก

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์หรือความรู้เดิมเกี่ยวกับพระไตรปิฎก โดยใช้คำถามดังนี้

1.1 พระไตรปิฎกหมายถึงอะไร

1.2 ข้อความน่ารู้ในพระไตรปิฎกที่นักเรียนเคยศึกษามีอะไรบ้าง

1.3 นักเรียนได้ข้อคิดสำคัญจากการศึกษาพระไตรปิฎกอย่างไรบ้าง

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เดิมเกี่ยวกับพระไตรปิฎก

3. ครูตั้งคำถามกระตุ้นความคิดว่า “พระไตรปิฎกมีความสำคัญต่อพระพุทธศาสนาอย่างไร” เพื่อให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูจัดเตรียมภาพโปสเตอร์ความรู้เกี่ยวกับพระไตรปิฎก จำนวน 5 หัวข้อ ได้แก่

- ภาพที่ 1 ความหมายและองค์ประกอบของพระไตรปิฎก
- ภาพที่ 2 คัมภีร์รอง ได้แก่ อรรถกถาและฎีกา
- ภาพที่ 3 การสังคายนาพระธรรมวินัยและมูลเหตุของการสังคายนา
- ภาพที่ 4 คุณค่าและความสำคัญของพระไตรปิฎก
- ภาพที่ 5 การศึกษาพระไตรปิฎกอย่างถูกต้องและการเผยแผ่ในยุคดิจิทัล

5. ครูอธิบายเนื้อหาจากภาพโปสเตอร์แต่ละหัวข้อ โดยเน้นความหมาย องค์ประกอบ และความสำคัญของพระไตรปิฎก

6. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับอรรถกถา ฎีกา และการสังคายนาพระธรรมวินัย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

7. นักเรียนร่วมกันตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และซักถามข้อสงสัย โดยครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนเดินชมภาพโปสเตอร์ในหัวข้อที่ยังศึกษาไม่ครบถ้วน และร่วมกันอภิปรายข้อมูลที่ได้รับ

2. ครูให้นักเรียนเดินชมภาพโปสเตอร์ในหัวข้อที่ยังศึกษาไม่ครบถ้วน และร่วมกันอภิปรายข้อมูลที่ได้รับ

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและบันทึกคำตอบลงในใบกิจกรรม

4. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อค้นพบจากการชมภาพโปสเตอร์และแนวทางนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

5. ครูให้ข้อเสนอแนะและเพิ่มเติมความรู้ในประเด็นที่นักเรียนยังเข้าใจคลาดเคลื่อน

ขั้นที่ 3 สรุป

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับความหมายและองค์ประกอบของพระไตรปิฎก คัมภีร์อรรถกถาและฎีกา การสังคายนาพระธรรมวินัย ตลอดจนคุณค่าและความสำคัญของพระไตรปิฎก

9. ครูให้นักเรียนสะท้อนความรู้และข้อคิดที่ได้รับ พร้อมยกตัวอย่างการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้
   - หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
   - PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
   - ใบกิจกรรมบันทึกความรู้จาก Gallery Walk
2. แหล่งการเรียนรู้
   - ห้องสมุดของโรงเรียน
   - แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. อธิบายคุณค่าและความสำคัญของการสังคายนาพระไตรปิฎกได้(K)	ตรวจใบกิจกรรมและการตอบคำถาม	ใบกิจกรรมเรื่องพระไตรปิฎก	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
2. วิเคราะห์ความสำคัญของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถเผยแผ่ได้(P)	สังเกตการอภิปราย การวิเคราะห์ และการนำเสนอแนวทางเผยแผ่ความรู้จากกิจกรรม Gallery Walk	แบบประเมินการคิดวิเคราะห์และการนำเสนอ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3. ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของพระไตรปิฎกได้ (A)	สังเกตความสนใจ การมีส่วนร่วม และการแสดงความคิดเห็นระหว่างกิจกรรม	แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พระไตรปิฎกและพระพุทธศาสนสุภาษิต เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

เรื่อง พระไตรปิฎก เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

สอนในวันที่

---

13. ผลการสอน

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A

☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

14. ผลการเรียนของนักเรียน

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

☐ อื่น ๆ

.....

.....

15. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

16. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ใบงาน เรื่อง พระไตรปิฎกและความสำคัญของการสังคายนา

ชื่อ..... เลขที่..... ชั้น.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเดินชมและศึกษาภาพโปสเตอร์ที่ครูจัดเตรียมไว้ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระไตรปิฎกหมายถึงอะไร

.....

.....

2. พระไตรปิฎกแบ่งออกเป็น 3 ปิฎก ได้แก่ อะไรบ้าง และแต่ละปิฎกมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร

1. **พระวินัยปิฎก** _____
2. **พระสุตตันตปิฎก** _____
3. **พระอภิธรรมปิฎก** _____

3. การสังคายนาพระธรรมวินัยหมายถึงอะไร

.....

4. เพราะเหตุใดจึงต้องมีการสังคายนาพระธรรมวินัย และการสังคายนามีความสำคัญต่อพระพุทธศาสนาอย่างไร

.....

5. นักเรียนคิดว่าพระไตรปิฎกมีคุณค่าและความสำคัญต่อพระพุทธศาสนาอย่างไร จงตอบอย่างน้อย 2 ข้อ

.....

.....

6. หากนักเรียนต้องการเผยแผ่ความรู้เกี่ยวกับพระไตรปิฎกให้คนรุ่นใหม่เข้าถึงได้ง่าย นักเรียนจะเลือกใช้สื่อใด และเพราะเหตุใด

สื่อที่เลือก _____

เหตุผล _____

ใบงาน เรื่อง พระไตรปิฎกและความสำคัญของการสังคายนา

ชื่อ..... เลขที่..... ชั้น.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเดินชมและศึกษาภาพโปสเตอร์ที่ครูจัดเตรียมไว้ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระไตรปิฎกหมายถึงอะไร

พระไตรปิฎก หมายถึง คัมภีร์ที่รวบรวมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ประกอบด้วยพระธรรมและพระวินัย เพื่อใช้เป็นหลักในการศึกษาและปฏิบัติตามพระพุทธศาสนา

2. พระไตรปิฎกแบ่งออกเป็น 3 ปิฎก ได้แก่ อะไรบ้าง และแต่ละปิฎกมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร

1. **พระวินัยปิฎก** รวบรวมข้อบัญญัติและระเบียบวินัยของพระภิกษุและภิกษุณี
2. **พระสุตตันตปิฎก** รวบรวมพระสูตร พระธรรมเทศนา และคำสอนที่แสดงแก่บุคคลต่าง ๆ
3. **พระอภิธรรมปิฎก** รวบรวมคำอธิบายหลักธรรมอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการวิเคราะห์สภาวธรรม

3. การสังคายนาพระธรรมวินัยหมายถึงอะไร

การประชุมพระสงฆ์เพื่อทบทวน ตรวจสอบ และรวบรวมพระธรรมวินัยให้มีความถูกต้องตรงกัน เพื่อรักษาคำสอนของพระพุทธเจ้าให้สืบทอดต่อไป

4. เพราะเหตุใดจึงต้องมีการสังคายนาพระธรรมวินัย และการสังคายนามีความสำคัญต่อพระพุทธศาสนาอย่างไร

เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของพระธรรมวินัย และรักษาคำสอนของพระพุทธเจ้าให้ถูกต้องเป็นแนวทางเดียวกัน ทำให้พระพุทธศาสนาสามารถสืบทอดคำสอนจากรุ่นสู่รุ่นได้

5. นักเรียนคิดว่าพระไตรปิฎกมีคุณค่าและความสำคัญต่อพระพุทธศาสนาอย่างไร จงตอบอย่างน้อย 2 ข้อ

- เป็นแหล่งรวบรวมพระธรรมคำสอนและพระวินัยที่ใช้เป็นหลักในการศึกษาพระพุทธศาสนา

- เป็นแนวทางให้พุทธศาสนิกชนนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและช่วยสืบทอดพระพุทธศาสนา

6. หากนักเรียนต้องการเผยแผ่ความรู้เกี่ยวกับพระไตรปิฎกให้คนรุ่นใหม่เข้าถึงได้ง่าย นักเรียนจะเลือกใช้สื่อใด และเพราะเหตุใด

สื่อที่เลือก: สื่อสังคมออนไลน์ เช่น TikTok หรือ YouTube

เหตุผล: เพราะเป็นสื่อที่คนรุ่นใหม่เข้าถึงได้ง่าย สามารถนำเสนอความรู้ในรูปแบบวิดีโอสั้นที่เข้าใจง่าย และเผยแพร่ข้อมูลให้คนจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ที่	ชื่อ-สกุล	มีความตั้งใจและเอาใจใส่ในการทำงาน				มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด			
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายปิยชาติ อุดม)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมิน

9 – 12 คะแนน = ดี

5 – 8 คะแนน = พอใช้

1 – 4 คะแนน = ควรปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>ความสามารถในการคิด</u>						
1.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
2.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-15	ดีมาก
5-9	ดี
1-4	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
มีวินัย						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
ใฝ่เรียนรู้						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
มุ่งมั่นในการทำงาน						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	รับผิดชอบงานที่ได้รับไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ	ทำงานเสร็จแต่ต้องได้รับการกระตุ้นหรือมีข้อบกพร่องบางส่วน	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พระไตรปิฎกและพระพุทธศาสนสุภาษิต เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.4-6/13 วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของพุทธศาสนสุภาษิตได้ (K)
2. วิเคราะห์คุณธรรมจากพุทธศาสนสุภาษิตและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำได้ (P)
3. ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิตได้ (A)

4. สาระสำคัญ

พุทธศาสนสุภาษิต เป็นที่นิยมของหมู่ชนทั้งหลาย ถึงแม้จะต่างเชื้อชาติ ต่างศาสนาต่างก็มีสุภาษิต ในหมู่ของตน คำสุภาษิตนั้น เป็นคำสั้น ๆ จำได้ไม่ยาก มีความไพเราะ และมีความหมาย ลึก กินใจ มีคุณค่า และประโยชน์ แก่พระภิกษุสงฆ์ สามเณร ผู้ที่อยู่ในวัยเรียน วัยทำงาน วัยครองเรือน วัยสูงอายุ ทั้งนี้ก็เพื่อน้อมนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จะบังเกิดประโยชน์แก่ตนเอง และผู้อื่นโดยทั่วไป

5. สาระการเรียนรู้

พุทธศาสนสุภาษิต

- จิตฺตํ ทนฺตํ สุขาวหํ : จิตที่ฝึกดีแล้วนำสุขมาให้
- น อุจฺจาวจํ ปณฺฑิตา ทสฺสยนฺติ บัณฑิตย่อมไม่แสดงอาการขึ้นๆ ลงๆ
- นตฺถิ โลเก อนินฺทิโต : คนที่ไม่ถูกนินทา ไม่มีในโลก
- โกธํ ฆตฺวา สุขํ เสติ : ฆ่าความโกรธได้ย่อมอยู่เป็นสุข
- ปฏิรูปการี ธุรวา อุฏฺฐาตา วินฺทเต ธนํ : คนขยันเอาการเอางาน กระทำเหมาะสมย่อมหาทรัพย์ได้
- วายเมเถว ปุริโส ยาว อตฺถสฺส นิปฺปทา : เกิดเป็นคนควรจะพยายามจนกว่าจะประสบความสำเร็จ

- สนฺตุฏฺฐี ปรมำ ธนำ : ความสันโดษเป็นทรัพย์อย่างยิ่ง
- อิณาทานำ ทุกฺขำ โลเก : การเป็นหนี้เป็นทุกข์ในโลก
- ราชา มุขำ มนุสฺสานำ : พระราชาเป็นประมุขของประชาชน
- สติ โลกสฺมิ ชาคโร : สติเป็นเครื่องตื่นในโลก
- นตฺถิ สนฺติปรำ สุขำ : สุขอื่นยิ่งกว่าความสงบไม่มี
- นิพฺพานำ ปรมำ สุขำ : นิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
   - ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ทบทวนความรู้เกี่ยวกับพระไตรปิฎกที่ได้เรียนมาเมื่อคาบที่แล้ว
2. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับ **“พุทธศาสนสุภาษิต”**

2.1 นักเรียนรู้ความหมายของพุทธศาสนสุภาษิตหรือไม่ ?

2.2 นักเรียนเคยได้ยินพุทธศาสนสุภาษิตจากที่ใดบ้าง ?

2.3 พุทธศาสนสุภาษิตมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับสิ่งใดในชีวิตประจำวัน ?

3. นักเรียนร่วมแสดงความเห็นในสิ่งที่ชวนคิด ครูสรุปสิ่งที่นักเรียนตอบเพื่อนำคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน

4. เกริ่นนำเกี่ยวกับความหมายของ “พุทธศาสนสุภาษิต” แนวคำตอบ : คำสอนของพระพุทธเจ้าที่มีลักษณะของคำพูดสั้น ๆ อันเป็นการสรุปคำสอนในเรื่องใด เรื่องหนึ่ง ซึ่งแผงไปด้วยคติธรรมที่ลึกซึ้งและเป็นข้อคิดสอนใจอันจะเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการศึกษาและนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

5. ครูสรุปพุทธศาสนสุภาษิตอีกครั้งว่าว่า “พุทธศาสนสุภาษิต” หรือ “คำสอนของพระพุทธเจ้า” เป็นคำพูดสั้น ๆ แต่มีความหมายที่ลึกซึ้งมีจำนวนมาก ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จะศึกษากัน จำนวน 12 พุทธศาสนสุภาษิต

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูนำพุทธศาสนสุภาษิตมาให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากพุทธศาสนสุภาษิต ดังนี้

6.1 ผู้ให้ย่อมเป็นที่รัก

6.2 เมตตาธรรมค้ำจุนโลก

6.3 ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะทำให้เกิดสุข

6.4 ปัญญาคือแสงสว่างในโลก

6.5 จงเตือนตนด้วยตน

6.6 ใคร่ครวญก่อนทำจึงดี

6.7 ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

6.8 ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย

7. ครูเสริมว่าพุทธศาสนสุภาษิตแฝงด้วยคติธรรมที่ลึกซึ้งและเป็นข้อคิดสอนใจอันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้

8. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน คละกัน

9. แต่ละกลุ่มจับสลากหมายเลข เพื่อศึกษาความรู้พุทธศาสนสุภาษิต และยกตัวอย่างประกอบ ดังนี้

9.1 **หมายเลข 1** ศึกษาพุทธศาสนสุภาษิต ดังนี้

1) จิตฺตํ ทนฺตํ สุขาวหํ	:	จิตที่ฝึกดีแล้วนำสุขมาให้
2) น อุจฺจาวจํ ปณฺฑิตา ทสฺสยนฺติ	:	บัณฑิตย่อมไม่แสดงอาการขึ้น ๆ ลง ๆ
3) นตฺถิ โลเก อนินฺทิโต	:	คนที่ไม่ถูกนินทา ไม่มีในโลก
4) โกธํ ฆตฺวา สุขํ เสติ	:	ฆ่าความโกรธได้ย่อมอยู่เป็นสุข

9.2 **หมายเลข 2** ศึกษาพุทธศาสนสุภาษิต ดังนี้

1) ปฏิรูปการี ธุรวา อุฏฐาตา วินฺทเต ธนำ :
คนขยันเอาการเอางาน กระทำเหมาะสมย่อมหาทรัพย์ได้
2) วายเมเถว ปุริโส ยาว อตฺถสฺส นิปฺปทา :
เกิดเป็นคนควรจะพยายามจนกว่าจะประสบความสำเร็จ
3) สนฺตุฏฐี ปรมำ ธนำ : ความสันโดษเป็นทรัพย์อย่างยิ่ง
4) อิณาทานำ ทุกฺขำ โลเก : การเป็นหนี้เป็นทุกข์ในโลก

9.3 **หมายเลข 3** ศึกษาพุทธศาสนสุภาษิต ดังนี้

1) ราชา มุขำ มนุสฺสานำ : พระราชาเป็นประมุขของประชาชน
2) สติ โลกสฺมิ ชาคโร : สติเป็นเครื่องตื่นในโลก
3) นตฺถิ สนฺติปรำ สุขำ : สุขอื่นยิ่งกว่าความสงบไม่มี
4) นิพฺพานำ ปรมำ สุขำ

10. ครูแนะนำว่านักเรียนสามารถศึกษาจากแบบเรียนพระพุทธศาสนา ม.4-6 หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 หน้า 83-88 เรื่อง พระไตรปิฎกและพุทธศาสนสุภาษิต หรือศึกษาจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ นอกห้องเรียนตามความถนัดของนักเรียน

11. ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับพระไตรปิฎกที่มีความเชื่อมโยงกับเรื่องพุทธศาสนสุภาษิต

แนวการตอบ : พระไตรปิฎกมีหลักธรรมคำสอนที่คติข้อคิดในการดำเนินชีวิต ได้แก่ คติข้อคิด ในการดำเนินชีวิตจากพระไตรปิฎกที่สำคัญส่วนหนึง คือ พุทธศาสนาสุภาษิต ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพระพุทธพจน์ของพระพุทธเจ้า รวมถึงสาวกองค์ต่าง ๆ ตลอดจนคำสอนที่พระเถระในสมัยต่อมาได้รจนาไว้

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปหาข่าวบุคคลที่มีการกระทำสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตที่กลุ่มรับผิดชอบอย่างน้อย จำนวน 2 ข่าว

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข่าวที่ไปค้นคว้ามาเล่าให้สมาชิกในกลุ่มฟัง

2. คัดเลือกข่าวบุคคลที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต นำมาวิเคราะห์ตามหัวข้อในใบงานที่ 6.2 พุทธศาสนสุภาษิต

3. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข่าวให้เพื่อนให้กลุ่มฟัง สมาชิกในกลุ่มสามารถซักถามหรือเพิ่มเติมข้อมูลได้จากที่เพื่อนนำเสนอได้ โดยต้องมีร่องรอยของการเพิ่มเติมข้อมูลทุกครั้ง

4. แต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาตามหัวข้อที่ครูกำหนด โดยนำเสนอให้วิธีการหรือรูปแบบการนำเสนอใดก็ได้ตามที่มีความถนัด

5. ตัวแทนกลุ่มออกมาจับสลากเพื่อจัดลำดับการนำเสนอผลจากการศึกษาค้นคว้า และเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นสามารถซักถามในประเด็นที่มีข้อสงสัยได้

ขั้นที่ 3 สรุป

8. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปความรู้จากการศึกษาเรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต”

9. นักเรียนทำใบงานเรื่อง วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้
   - หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
   - PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
   - ใบงาน พุทธศาสนสุภาษิต
   - ใบงาน วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต
2. แหล่งการเรียนรู้
   - ห้องสมุดของโรงเรียน
   - แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. อธิบายความหมายของพุทธศาสนสุภาษิตได้ (K)	ตรวจใบงานเรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต	ใบงานเรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2. วิเคราะห์คุณธรรมจากพุทธศาสนสุภาษิตและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำได้ (P)	ตรวจใบงานเรื่อง วิเคราะห์การปฏิบัติตน ตามพุทธศาสนสุภาษิต	ใบงานเรื่อง วิเคราะห์การปฏิบัติตน ตามพุทธศาสนสุภาษิต	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3. ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิตได้ (A)	สังเกตความสนใจ การมีส่วนร่วม และการแสดงความคิดเห็นระหว่างกิจกรรม	แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
		แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์	

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พระไตรปิฎกและพระพุทธศาสนสุภาษิต เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
สอนในวันที่

---

1. **ผลการสอน**

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

2. **ผลการเรียนของนักเรียน**

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ อื่น ๆ

.....

.....

3. **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

4. **ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

ลงชื่อ

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ใบงานเรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

คำชี้แจง : หาข่าวบุคคลที่มีการกระทำที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตแล้วตอบคำถาม

ข่าวที่ 1

ข่าวเรื่อง

.....

1. บุคคลในข่าวมีการกระทำสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตในเรื่องใดบ้าง จงอธิบายพร้อมเหตุผล

.....

.....

.....

2. การปฏิบัติตนในข้อ 1 นั้น ส่งผลดีต่อตนเองและผู้อื่นอย่างไร

.....

.....

.....

3. นักเรียนได้ข้อคิดสำคัญอย่างไรบ้าง จากกรณีศึกษาในข่าว

.....

.....

.....

ใบงานเรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

คำชี้แจง : หาข่าวบุคคลที่มีการกระทำที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตแล้วตอบคำถาม

ข่าวที่ 1

คำตอบอยู่ในดุลยพินิจของครู

ข่าวเรื่อง

.....

1. บุคคลในข่าวมีการกระทำสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตในเรื่องใดบ้าง จงอธิบายพร้อมเหตุผล

.....

.....

.....

2. การปฏิบัติตนในข้อ 1 นั้น ส่งผลดีต่อตนเองและผู้อื่นอย่างไร

.....

.....

.....

3. นักเรียนได้ข้อคิดสำคัญอย่างไรบ้าง จากกรณีศึกษาในข่าว

.....

.....

.....

ใบงานเรื่อง วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามพุทธศาสนาสุภาษิต

คำชี้แจง : วิเคราะห์สถานการณ์ตามที่กำหนดให้

สถานการณ์	การปฏิบัติตน	ตรงกับพุทธศาสนสุภาษิต
1. เมื่อเราต้องประสบกับปัญหามากมายที่เข้ามาในชีวิตในเวลาพร้อม ๆ กัน	....	....
2. เมื่อผลการเรียนของเราลดลง ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังใน ขณะที่เพื่อนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น	....	....
2. เมื่อถูกเพื่อนนินทาให้ร้ายทั้ง ๆ ที่เราไม่เป็นอย่างที่เขาพูด	....	....
3. เราอยากมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีทรัพย์สินเพื่อการใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขสบายในอนาคต	....	....

ใบงานเรื่อง วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามพุทธศาสนาสุภาษิท

คำชี้แจง : วิเคราะห์สถานการณ์ตามที่กำหนดให้

สถานการณ์	การปฏิบัติตน	ตรงกับพุทธศาสนสุภาษิต
1. เมื่อเราต้องประสบกับปัญหามากมายที่เข้ามาในชีวิตในเวลาพร้อม ๆ กัน	ฝึกสมาธิ ตั้งสติ เพื่อทำจิตใจให้มีความเข้มแข็ง แล้วค่อย ๆ หาทางแก้ละปัญหา	จิตที่ฝึกดีแล้วนำสุขมาให้
2. เมื่อผลการเรียนของเราลดลง ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังใน ขณะที่เพื่อนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น	วิเคราะห์หาสาเหตุที่ผลการเรียน อ่านหนังสือให้มากขึ้น ไม่ฟูมฟายแสดงอาการเสียใจ	บัณฑิตย่อมไม่แสดงอาการขึ้น ๆ ลง ๆ
3. เมื่อถูกเพื่อนนินทาให้ร้ายทั้ง ๆ ที่เราไม่เป็นอย่างที่เขาพูด	อธิบายความจริงให้เจ้ารับรู้ไม่แสดงอาการโกธร และนำมาปรับปรุงพัฒนาตนเอง	ไม่มีคนนินทา ไม่มีในโลก
4. เราอยากมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีทรัพย์สินเพื่อการใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขสบายในอนาคต	ตั้งใจเรียน เพื่อจะได้มีงานทำที่ดี ขยันทำงาน มีการวางแผนการใช้เงินที่ดี มีเงินเก็บ	คนขยันอาการเอางาน กระทำเหมาะสม ย่อมหาทรัพย์ได้

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ที่	ชื่อ-สกุล	มีความตั้งใจและเอาใจใส่ในการทำงาน				มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด			
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายปิยชาติ อุดม)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมิน

9 – 12 คะแนน = ดี

5 – 8 คะแนน = พอใช้

1 – 4 คะแนน = ควรปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>ความสามารถในการคิด</u>						
1.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
2.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-15	ดีมาก
5-9	ดี
1-4	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
มีวินัย						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
ใฝ่เรียนรู้						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
มุ่งมั่นในการทำงาน						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	รับผิดชอบงานที่ได้รับไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ	ทำงานเสร็จแต่ต้องได้รับการกระตุ้นหรือมีข้อบกพร่องบางส่วน	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การบริหารจิตและเจริญปัญญา เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักโยนิโสมนสิการ เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม. 4-6/16 เชื่อมั่นต่อผลของการทำความดี ความชั่ว สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่ต้องเผชิญ และตัดสินใจเลือกดำเนินการหรือปฏิบัติตนได้อย่างมีเหตุผล ถูกต้องตามหลักธรรม จริยธรรม และกำหนดเป้าหมายบทบาทการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและอยู่ร่วมกันเป็นชาติอย่างสมานฉันท์

ส 1.1 ม. 4-6/19 เห็นคุณค่า เชื่อมั่น และมุ่งมั่นพัฒนาชีวิตด้วยการพัฒนาจิตและพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการหรือการพัฒนาจิต ตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

ส 1.1 ม. 4-6/20 สวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจิต และเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐานหรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายวิธีบริหารจิตตามหลักสติปัฏฐานและปฏิบัติได้(K)
2. วิเคราะห์คุณค่าและประโยชน์ของการบริหารจิตได้(P)
3. นำวิธีการบริหารจิตตามหลักสติปัฏฐานและวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการไปประยุกต์ใช้ได้ (A)

4. สาระสำคัญ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาสากลที่สอนให้มนุษย์ใช้ปัญญาจัดการกับปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารจิตและเจริญปัญญาจัดเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาคุณธรรม การฝึกบริหารจิตทำให้เกิดความสุข สงบ สมาธิช่วยส่งเสริมและพัฒนาสติปัญญาทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริงจึงเป็นสิ่งที่ควรศึกษาและฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

5. สาระการเรียนรู้

การบริหารจิต

การเจริญปัญญาตามหลักโยนิโสนมสิการ

- วิธีการคิดแบบสามัญลักษณะ
- วิธีคิดแบบเป็นอยู่ในปัจจุบัน
- วิธีคิดแบบแยกองค์ประกอบ
- วิธีคิดแบบวิภัชชวาท

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
   - ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูชวนสนทนาเกี่ยวกับการนั่งสมาธิ และการเชื่อมโยงประสบการณ์ตรงจากการนั่งสมาธิ

2. นักเรียนเล่าประสบการณ์การนั่งสมาธิของตนเอง โดยบอกเล่าถึงความรู้สึกจาการนั่งสมาธิให้เพื่อน ในห้องฟัง

3. นักเรียนยกตัวอย่างประโยชน์ของการนั่งสมาธิ

แนวการตอบ : การทำสมาธินอกจากจะเป็นการฝึกฝนจิตใจให้เกิดความสงบสุขแแล้ว ยังมีประโยชน์ในการช่วยบรรเทาโรคหรือภาวะทางร่างกายบางชนิดได้ โดยเฉพาะโรคที่ทรุดลงด้วยความเครียด

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูนำเสนอคำสำคัญสำหรับการค้นหาความรู้เพื่องต้นจำนวน 2 คำ ดังนี้

4.1 คำที่ 1 การบริหารจิต

4.2 คำที่ 2 โยนิโสมนสิการ

5. นักเรียนจำคู่กัน 2 คน และเลือกคนละ 1 คำ เพื่อทำการค้นหาคำตอบของตนเอง

แนวการตอบ : 1) การบริหารจิต คือ การฝึกพัฒนาจิตโดยมีสมาธิเป็นเป้าหมาย

2) โยนิโสมนสิการ คือ การคิดเป็นและคิดถูกต้องตามความจริง โดยอาศัยการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ

6. ครูแนะนำว่านักเรียนสามารถศึกษาจากแบบเรียนพระพุทธศาสนา ม.4-6 หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 หน้า 90-97 เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญา หรือศึกษาจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ นอกห้องเรียนตามความถนัดของนักเรียน

7. ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ “การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

8. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 6 คน ให้นักเรียนร่วมกันศึกษา ดังนี้

8.1 การบริการจิต

8.2 การเจริญปัญญาตามหลักโยนิโสมนสิการ

9. ครูแบ่งหัวข้อตามกลุ่ม ดังนี้

9.1 กลุ่ม 1, 4 ศึกษาการเจริญปัญญาตามหลักโยนิโสมนสิการ

9.2 กลุ่ม 2, 3 การบริหารจิต

10. ความรู้ที่ได้จากการศึกษาตามหัวข้อที่มอบหมายสรุปข้อมูลที่มีความสำคัญและมีความเกี่ยวข้อง ลงในกระดาษกระดาษฟลิปชาร์ท และตกแต่งให้สวยงาม

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปติดบริเวณข้างห้องของตนเองตามมุมต่าง ๆ 4 มุม

2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอเริ่มต้นตากกลุ่มที่ 1 – 2 – 3 - 4 ตามลำดับสมาชิกกลุ่มอื่นที่ร่วมฟังการนำเสนอของเพื่อน สามารถซักถาม แลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนได้

3. เมื่อแต่ละกลุ่มนำเสนอครบถ้วนครูเสริมประเด็นที่มีความเกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 ความหมายของคำว่า **“จิต”** ในจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน

แนวการตอบ : การพิจารณาจิตของตนเองในขณะนั้น ๆ ว่าอยู่ในสภาวะอย่างไร เช่น ฟุ้งซ่าน มีสมาธิ หรือโมโห โดยให้รู้ชัดตามที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ๆ

3.2 การกำหนดการพิจารณากาย

แนวการตอบ : แนวทางสำคัญของการบริหารจิตตามหลักสติปัฏฐานอย่างไรก็ตามการบริหารในทางพระพุทธศาสนามีหลายหลักการด้วยกัน โดยทั่วไป เช่น กสิน แปลว่า วัตถุอันจูงใจ หมายถึง จูงใจให้เข้าไปผูกอยู่ เป็นชื่อของกัมมัฏฐานที่ใช้วัตถุสำหรับเพ่งเพื่อจูงใจให้เป็นสมาธิ

4. ครูอธิบายเพิ่มเติมเรื่องราวจากการนำเสนอเรื่อง “การเจริญปัญญาตามหลักโยนิโสนมสิการ” ดังนี้

4.1 ความหมาย “โยนิโสมนสิการ”

แนวการตอบ : โยนิโส มาจากคำว่า “โยนิ” เหตุ ต้นเหตุ อุบาย ส่วน “มนสิการ” แปลว่า การทำในใจ การคิด การพิจารณา

4.2 กฎไตรลักษณ์

แนวการตอบ : ลักษณะของอาการ 3 อย่างที่เป็นเครื่องกำหนดหมายให้รู้ถึงความจริงของสภาวะธรรมทั้งหลายที่เป็นอย่างนั้น ได้แก่ 1) อนิจจตา ความเป็นของไม่เที่ยง 2) ทุกขตา ความเป็นทุกข์ หรือความเป็นของคงทนอยู่มิได้ 3) อนัตตตา ความเป็นของมิใช่ตัวตน โดยทั่วไปเรียกว่า อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ซึ่งแปลว่า ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ลักษณะเหล่านี้เป็นของแน่นอนเป็นกฎธรรมชาติมีอยู่ตลอดเวลา จึงเรียกได้ว่า สามัญลักษณะ หรือธรรมนิยาม

5. ครูให้มอบหมายให้ภายในกลุ่มศึกษา “วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการมาใช้ในการปฏิบัติตนในการดำรงชีวิตของตนเองและประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม”

ขั้นที่ 3 สรุป

6. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปความรู้จากการศึกษาเรื่อง “การเจริญปัญญาตามหลักโยนิโสมนสิการ”

7. นักเรียนทำใบงานเรื่อง การเจริญปัญญาตามหลักโยนิโสมนสิการ

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- ใบงาน การเจริญปัญญาตามหลักโยนิโสมนสิการ

2. แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุดของโรงเรียน
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. อธิบายวิธีบริหารจิตตามหลักสติปัฏฐานและปฏิบัติได้ (K)	-ตรวจใบงาน เรื่อง การเจริญปัญญา ตามหลัก โยนิโสมนสิการ	ใบงาน เรื่อง การเจริญปัญญาตามหลัก โยนิโสมนสิการ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2. วิเคราะห์คุณค่าและประโยชน์ของการบริหารจิตได้ (P)	ตรวจใบงาน เรื่อง การเจริญปัญญา ตามหลัก โยนิโสมนสิการ	ใบงาน เรื่อง การเจริญปัญญาตามหลัก โยนิโสมนสิการ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3. นำวิธีการบริหารตามหลักสติปัฏฐานและวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (A)	สังเกตความสนใจ การมีส่วนร่วม และการแสดงความคิดเห็นระหว่างกิจกรรม	แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การบริหารจิตและเจริญปัญญา เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักโยนิโสมนสิการ เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
สอนในวันที่

---

1. **ผลการสอน**

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

2. **ผลการเรียนของนักเรียน**

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ อื่น ๆ

.....

.....

3. **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

4. **ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

ลงชื่อ

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ใบงานเรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญา

คำชี้แจง : จงอธิบายและที่มาให้มีความถูกต้อง

1. การตั้งสติกำหนดพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ตามหลักสติปัฏฐานมีพิธีการปฏิบัติอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ผู้ที่ฝึกปฏิบัติการบริหารจิตตามสติปัฏฐานย่อมได้รับผลดีอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำวิธีการคิดแบบสามัญลักษณะมาปรับใช้ในชีวิตในด้านใดบ้าง จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

4. การเจริญปัญญาตามหลักโยนิโสมนสิการมีความเหมาะสมกับการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญา

คำชี้แจง : จงอธิบายและที่มาให้มีความถูกต้อง

1. การตั้งสติกำหนดพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ตามหลักสติปัฏฐานมีพิธีการปฏิบัติอย่างไร

การตั้งสติกำหนดสิ่งต่าง ๆ ตามหลักสติปัฏฐานกำหนดสิ่งต่าง ๆ สามารถปฏิบัติได้หลายวิธี เช่น การใช้หลักอัปปมัญญา หรือพรหมวิหาร 4 ที่ใช้กำกับกายและใจเพื่อการปฏิบัติต่อสรรพสิ่งโดยชอบ ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา

2. ผู้ที่ฝึกปฏิบัติการบริหารจิตตามสติปัฏฐานย่อมได้รับผลดีอย่างไร

การฝึกปฏิบัติในการบริการจิตก่อให้เกิดผลดีหลายประการ เช่น ช่วยให้เกิดสมดุลแก่ชีวิต มีบุคลิกภาพที่ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความคิดที่เฉียบแหลม มีการตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติ เป็นต้น

3. นักเรียนสามารถนำวิธีการคิดแบบสามัญลักษณะมาปรับใช้ในชีวิตในด้านใดบ้าง จงอธิบาย

สามารถนำมาใช้ได้ในเรื่องของวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่ในยุคปัจจุบันที่มีการแข่งขันด้านวัตถุสูง ซึ่งถ้าเรานำวิธีคิดแบบสามัญลักษณะมาใช้ก็ทำให้เราเข้าใจว่าวัตถุสิ่งของเหล่านั้น เป็นสิ่งที่ไม่เที่ยงและไม่มีความยั่งยืน จึงไม่ควรยึดติดในวัตถุตามกระแสสังคม

4. การเจริญปัญญาตามหลักโยนิโสมนสิการมีความเหมาะสมกับการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันอย่างไร

การเจริญปัญญาตามหลักโยนิโสมนสิการช่วยให้เรามีวิธีการคิดต่าง ๆ ที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมอีกทั้งยังทำให้เรามีสติและจิตใจสงบมั่นคง สามารถดำเนินอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ที่	ชื่อ-สกุล	มีความตั้งใจและเอาใจใส่ในการทำงาน				มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด			
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายปิยชาติ อุดม)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมิน

9 – 12 คะแนน = ดี

5 – 8 คะแนน = พอใช้

1 – 4 คะแนน = ควรปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>ความสามารถในการคิด</u>						
1.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
2.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-15	ดีมาก
5-9	ดี
1-4	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
มีวินัย						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
ใฝ่เรียนรู้						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
มุ่งมั่นในการทำงาน						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	รับผิดชอบงานที่ได้รับไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ	ทำงานเสร็จแต่ต้องได้รับการกระตุ้นหรือมีข้อบกพร่องบางส่วน	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 พุทธสาวก พุทธสาวิกาและศาสนิกชนตัวอย่าง เวลาเรียน 6 ชั่วโมง
เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกา เวลาเรียน 3 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.4-6/14 วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาได้ (K)

2. สามารถนำแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ (K, S, A)

4. สาระสำคัญ

การศึกษาประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา จะทำให้เห็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน ซึ่งพุทธศาสนิกชนควรนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

5. สาระการเรียนรู้

พุทธสาวก พุทธสาวิกา

- พระอัสสชิ
- พระกีสาโคตมีเถรี
- พระนางมัลลิกา
- หมอชีวก โกมารภัจจ์
- พระอนุรุทธะ
- พระธัมมทินนาเถรี
- จิตตคหบดี
- พระอานนท์
- พระปฏาจาราเถรี
- จูฬสุภัททา
- สุมนมาลาการ

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพพุทธสาวก พุทธสาวิกา กระตุ้นความคิดโดยการใช้คำถามว่า “จากภาพที่นำเสนอนักเรียนรู้จักพุทธสาวก พุทธสาวิกาท่านใดบ้าง”

2. ครูเล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสมัยพุทธกาลเพื่อเชื่อมโยงความรู้เก่าที่เคยเรียนมา และครูเล่าความรู้ใหม่ที่มีเหตุการณ์เชื่อมโยงความรู้ที่จะศึกษา

3. ครูอธิบายความสำคัญของพุทธสาวก พุทธสาวิกา

แนวคำตอบ : พุทธสาวก พุทธสาวิกาเป็นผู้ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า และเป็นแบบอย่างที่ดีที่ควรประพฤติและปฏิบัติตาม

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. แบ่งกลุ่มนักเรียน จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 11-12 คน เพื่อทำกิจกรรม **“ตามหาบุคคลสำคัญในพระพุทธศาสนา”**

5. นักเรียนศึกษาพุทธสาวก พุทธสาวิกา ดังนี้

1) พระอัสสชิ

2) พระกีสาโคตมีเถรี

3) พระนางมัลลิกา

4) หมอชีวก โกมารภัจจ์

5) พระอนุรุทธะ

6) พระธัมมทินนาเถรี

7) จิตตคหบดี

8) พระอานนท์

9) พระปฏาจาราเถรี

10) นางจูฬสุภัททา

11) สุมนมาลาการ

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษา ดังนี้

4.1 ประวัติ

4.2 คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

2. นักเรียนจัดทำเป็น Infographic ขนาด A4 โดยตกแต่งให้สวยงามและเนื้อหามีความสอดคล้องกับบุคคลที่ศึกษา

ชั่วโมงที่ 3

1. ตัวแทนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอบุคคลสำคัญตามที่ครูมอบหมาย

2. ครูค่อยให้คำแนะนำและเพิ่มเติมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่นำเสนอ

3. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปข้อคิดสำคัญของพุทธสาวก พุทธสาวิกา และคุณธรรมที่เป็นแบบอย่าง

4. ครูเสริมความรู้เพิ่มเติมให้นักเรียน ดังนี้

4.1 เอตทัคคะ

แนวคำตอบ : พระสาวกที่ได้รับยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่า เป็นผู้ยอดเยี่ยมในทางใดทางหนึ่ง เช่น เอตทัคคะในทางธรรมกถึก ผู้ที่ยอดเยี่ยมในทางแสดงธรรม การได้เป็นเอตทัคคะ เช่น 1) ได้รับการยกย่องตามเรื่องที่เกิดขึ้น ได้แสดงความสามารถให้ปรากฏโดยสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น 2) ได้รับการยกย่องตามที่ได้สะสมบุญมาในอดีตชาติ ได้สร้างบุญสะสมในด้านนั้นมาตั้งแต่อดีตชาติ พร้อมทั้งตั้งจิตปรารถนา เพื่อบรรลุตำแหน่งนั้นด้วย

4.2 พหูสูต

แนวคำตอบ : ความเป็นผู้ฉลาดรู้ ผู้ที่รู้จักเลือกในสิ่งที่ควรรู้ เป็นผู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมามาก ได้ยินได้ฟังมามาก และเป็นคนช่างสังเกต ทำให้เกิดความรู้ สำหรับการบริหารงาน ชีวิต นำไปสู่ลาภ ยศ สรรเสริญ และความสุข

4.3 พุทธอุปัฏฐาก

แนวคำตอบ : แปลว่า ผู้บำรุง ผู้รับใช้ ผู้ดูแลความเป็นอยู่ ผู้อุปถัมภ์บำรุงพระภิกษุสามเณร

4.4 พระเจ้าพิมพิสาร

แนวคำตอบ : กษัตริย์ผู้ครองนครราชคฤห์แห่งแคว้นมคธ เป็นผู้ที่สร้างวัดเวฬุวันถวายแด่พระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นวัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนา

4.5 พระอนาคามี

แนวคำตอบ : ผู้ไม่มาเกิดอีก หมายความว่า จะไม่กลับมาเกิดในกามาวจรภพอีก แต่เกิดในพรหมโลกอีกเพียงครั้งเดียว และจะนิพพานจากพรหมโลกนั้นเลย

4.6 อายตนะ 6

แนวคำตอบ : อายตนะ แปลว่า ที่เชื่อมต่อ หมายถึงสิ่งที่เป็นสื่อสำหรับติดต่อกัน และทำให้เกิดความรู้สึกขึ้น ได้แก่ **อายตนะภายใน** หมายถึง สื่อเชื่อมต่อที่อยู่ในตัวคน หรือ อินทรีย์ 6 ประกอบด้วย ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ทั้งหมดนี้เป็นที่เชื่อมต่อกับอายตนะภายนอก **อายตนะภายนอก** หมายถึง สื่อเชื่อมต่อ ที่อยู่นอกตัวคน หรือ อารมณ์ 6 ประกอบด้วย รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์

5. จากที่แต่ละกลุ่มนำเสนอครูสอบถามนักเรียนว่า “จากการที่เพื่อนนำเสนอเราได้ข้อคิดอะไรบ้างและมีคุณธรรมอะไรบ้างที่เราสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้”

ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกา โดยใช้ Power Point หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 พุทธสาวก พุทธสาวิกา และศาสนิกชน

7. ครูนำภาพของพุทธสาวก พุทธสาวิก ขึ้นบนจอ และให้นักเรียนช่วยกันบอกคุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างเพื่อเป็นการตรวจเช็คความรู้ของนักเรียน

8. นักเรียนจับคู่กันทำใบงานแบบอย่างจากพุทธสาวก พุทธสาวิกา

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- ใบงานแบบอย่างจากพุทธสาวก พุทธสาวิกา

2. แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุดของโรงเรียน
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาได้ (K)	ประเมินความถูกต้องและการอภิปรายในชั้นเรียน	ข้อคำถามและแนวคำตอบ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2. สามารถนำแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ (K, S, A)	ประเมินความถูกต้องการอภิปรายตรวจใบงานเรื่อง แบบอย่างที่ดี	คำถาม ใบงานเรื่อง แบบอย่างที่ดี	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 พุทธสาวก พุทธสาวิกาและศาสนิกชนตัวอย่าง เวลาเรียน 6 ชั่วโมง
เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกา เวลาเรียน 3 ชั่วโมง
สอนในวันที่

---

5. ผลการสอน

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

6. ผลการเรียนของนักเรียน

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ อื่น ๆ

.....

.....

7. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

8. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ใบงาน แบบอย่างจากพุทธสาวก พุทธสาวิกา

คำชี้แจง : ยกตัวอย่างคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกาที่ได้เรียนมาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลประกอบ (ยกตัวอย่าง มา 3 คุณธรรม)

คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ได้แก่.....

.....

นักเรียนสามารถนำคุณธรรมดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนอย่างไร

.....

คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ได้แก่.....

.....

นักเรียนสามารถนำคุณธรรมดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนอย่างไร

.....

คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ได้แก่.....

.....

นักเรียนสามารถนำคุณธรรมดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนอย่างไร

.....

ใบงาน แบบอย่างจากพุทธสาวก พุทธสาวิกา

คำชี้แจง : ยกตัวอย่างคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกาที่ได้เรียนมาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลประกอบ

คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ได้แก่.....

.....

นักเรียนสามารถนำคุณธรรมดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนอย่างไร

.....

คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ได้แก่.....

.....

นักเรียนสามารถนำคุณธรรมดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนอย่างไร

.....

คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ได้แก่.....

.....

นักเรียนสามารถนำคุณธรรมดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนอย่างไร

.....

(หมายเหตุ พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบประเมิน พฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการทำงานรายบุคคล แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย			ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ			การแสดงความคิดเห็น			การรับฟังความคิดเห็น			การร่วมมือทำงานส่วนรวม			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14-15	ดีมาก
11-13	ดี
8-10	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>ความสามารถในการคิด</u>						
1.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
2.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-15	ดีมาก
5-9	ดี
1-4	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
มีวินัย						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
ใฝ่เรียนรู้						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
มุ่งมั่นในการทำงาน						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	รับผิดชอบงานที่ได้รับไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ	ทำงานเสร็จแต่ต้องได้รับการกระตุ้นหรือมีข้อบกพร่องบางส่วน	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พุทธสาวก พุทธสาวิกาและศาสนิกชนตัวอย่าง เวลาเรียน 6 ชั่วโมง
เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่าง เวลาเรียน 3 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม **ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม**

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.4-6/14 วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาได้ (K)

2. สามารถนำแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ (K, S, A)

4. สาระสำคัญ

การศึกษาประวัติศาสนิกชนตัวอย่าง จะทำให้เห็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน ซึ่งพุทธศาสนิกชนควรนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

5. สาระการเรียนรู้

ศาสนิกชนตัวอย่าง

- สมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารี)
- พระอาจารย์มั่น ภูริทัตฺโต
- พระนาคเสน-พระยามิลินท์
- สมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารี)
- สุชีพ ปุญญานุภาพ
- สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
- พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ)
- พระพรหมมังคลาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ)
- ดร. เอ็มเบดการ์
- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต)
- อนาคาริก ธรรมปาละ

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ทบทวนความรู้เดิมจากคาบเรียนที่แล้ว เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกา
2. นักเรียนยกตัวอย่างประวัติของพุทธสาวก พุทธสาวิกา และคุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง
3. ครูเพิ่มเติมสิ่งที่นักเรียนนำเสนอมา และครูเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน และ . นักเรียนดูภาพศาสนิกชนตัวอย่างโดยภาพรวม

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. แบ่งกลุ่มนักเรียน จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 11-12 คน เพื่อทำกิจกรรม **“ตามหาบุคคลสำคัญในพระพุทธศาสนา”**

5. นักเรียนศึกษาพุทธสาวก พุทธสาวิกา ดังนี้

2.1 สมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารี)

2.2 พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต

2.3 พระนาคเสน – พระยามิลินท์

2.4 สมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารี)

2.5 สุชีพ ปุญญานุภาพ

2.6 สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

2.7 พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ)

2.8 พระพรหมมังคลาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ)

2.9 ดร. เอ็มเบดการ์

2.10 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

2.11 พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

2.12 สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต)

2.13 อนาคาริก ธรรมปาละ

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษา ดังนี้

4.1 ประวัติ

4.2 คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

2. นักเรียนจัดทำเป็น Infographic ขนาด A4 โดยตกแต่งให้สวยงามและเนื้อหามีความสอดคล้องกับบุคคลที่ศึกษา

ชั่วโมงที่ 3

1. ตัวแทนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอบุคคลสำคัญตามที่ครูมอบหมาย
2. ครูค่อยให้คำแนะนำและเพิ่มเติมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่นำเสนอ
3. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปข้อคิดสำคัญของพุทธสาวก พุทธสาวิกา และคุณธรรมที่เป็นแบบอย่าง
4. ครูเสริมความรู้เพิ่มเติมให้นักเรียน ดังนี้

4.1 การปฏิบัติตนให้เป็นศาสนิกชนตัวอย่าง

แนวคำตอบ : การแสดงธรรม เพื่อเผยแผ่ศาสนา การเป็นผู้อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา

4.2 สวนโมกขพลาราม

แนวคำตอบ : เดิมชื่อว่าวัด “ธารน้ำไหล” มีท่านพุทธทาสภิกขุเป็นผู้ริเริ่มสร้างเมื่อ พ.ศ. 2502 เพื่อเป็นสถานที่แสดงหาความสงบและศึกษาธรรม มีโรงมหรสพทางวิญญาณ ซึ่งประกอบด้วย ภาพศิลป์ บทกวี คติธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนานิกายต่าง ๆ และภาพพุทธประวัติ

4.3 ปาฐกถาธรรม

แนวคำตอบ : การแสดงธรรมด้วยการใช้ภาษาที่ธรรมดาที่ง่ายต่อการกระทำความเข้าใจ โดยการปาฐกถาจะลดทอนรูปแบบและพิธีกรรมแบบที่ใช้ในการเทศน์ออกไป เพื่อให้สามารถเข้าถึงได้มากขึ้น

4.4 การปฏิวัติหนังสือพระพุทธศาสนาเพื่อให้มีความเข้าใจง่ายโดยการเขียนสำนวนร่วมสมัย

แนวคำตอบ : สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ป.อ. ปยุตฺโต ได้ปฏิวัติการเขียนหนังสือพระพุทธศาสนาให้มีสำนวนการเขียนที่มีความร่วมสมัย ส่งผลให้การอ่านหนังสือที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนามีความง่ายขึ้น ทำความเข้าใจไม่ยาก ไม่น่าเบื่อ และทำให้เข้าถึงคนทั่วไปได้มาก

4.5 เข้ารีต

แนวคำตอบ : การเปลี่ยนแปลงไปนับถือศาสนาอื่น

4.6 การสถาปนามหาวิทยาลัยสงฆ์

แนวคำตอบ : พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ได้ทรงอุปถัมภ์และทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา โดยสถาปนามหาวิทยาลัยสงฆ์ขึ้น 2 แห่ง คือ มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย และมหามกุฏราชวิทยาลัย

5. จากที่แต่ละกลุ่มนำเสนอครูสอบถามนักเรียนว่า “จากการที่เพื่อนนำเสนอเราได้ข้อคิดอะไรบ้างและมีคุณธรรมอะไรบ้างที่เราสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้”

ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่าง โดยใช้ Power Point หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 พุทธสาวก พุทธสาวิกาและศาสนิกชนตัวอย่าง

7. ครูมอบหมายให้นักเรียนนำ Infographic ศาสนิกชนตัวอย่าง นำไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศภายในห้องเรียน

8. นักเรียนจับคู่กันทำใบงานแบบอย่างที่ดี

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- ใบงานแบบอย่างที่ดี

2. แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุดของโรงเรียน
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนิน	ประเมินความถูกต้องและการอภิปรายในชั้นเรียน	ข้อคำถามและแนวคำตอบ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ชีวิตจากประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาได้ (K)			
2. สามารถนำแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ (K, S, A)	ประเมินความถูกต้องการอภิปรายตรวจใบงาน เรื่อง แบบอย่างที่ดี	คำถาม ใบงานเรื่อง แบบอย่างที่ดี	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 พุทธสาวก พุทธสาวิกาและศาสนิกชนตัวอย่าง เวลาเรียน 6 ชั่วโมง
เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่าง เวลาเรียน 3 ชั่วโมง
สอนในวันที่

---

1. **ผลการสอน**

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

2. **ผลการเรียนของนักเรียน**

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ อื่น ๆ

.....

.....

3. **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

4. **ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

นายปิยชาติ อุดม
นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ใบงาน แบบอย่างที่ดี

คำชี้แจง : ยกตัวอย่างคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของศาสนิกชนที่ได้เรียนมาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลประกอบ (ยกตัวอย่าง มา 3 คุณธรรม)

คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของ**ศาสนิกชน**ได้แก่.....

.....

นักเรียนสามารถนำคุณธรรมดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนอย่างไร

.....

คุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง**ของศาสนิกชน** ได้แก่.....

.....

นักเรียนสามารถนำคุณธรรมดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนอย่างไร

.....

คุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง**ของศาสนิกชน**ได้แก่.....

.....

นักเรียนสามารถนำคุณธรรมดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนอย่างไร

.....

ใบงาน แบบอย่างจากพุทธสาวก พุทธสาวิกา

คำชี้แจง : ยกตัวอย่างคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกาที่ได้เรียนมาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลประกอบ

คุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง**ของศาสนิกชน**ได้แก่.....

.....

นักเรียนสามารถนำคุณธรรมดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนอย่างไร

.....

คุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง**ของศาสนิกชน**ได้แก่.....

.....

นักเรียนสามารถนำคุณธรรมดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนอย่างไร

.....

คุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง**ของศาสนิกชน**ได้แก่.....

.....

นักเรียนสามารถนำคุณธรรมดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนอย่างไร

.....

(หมายเหตุ พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบประเมิน พฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการทำงานรายบุคคล แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย			ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ			การแสดงความคิดเห็น			การรับฟังความคิดเห็น			การร่วมมือทำงานส่วนรวม			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14-15	ดีมาก
11-13	ดี
8-10	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>ความสามารถในการคิด</u>						
1.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
2.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-15	ดีมาก
5-9	ดี
1-4	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
มีวินัย						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
ใฝ่เรียนรู้						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
มุ่งมั่นในการทำงาน						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	รับผิดชอบงานที่ได้รับไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ	ทำงานเสร็จแต่ต้องได้รับการกระตุ้นหรือมีข้อบกพร่องบางส่วน	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 หน้าที่ชาวพุทธ เวลาเรียน 6 ชั่วโมง
เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

2. ตัวชี้วัด

ส 1.2 ม.4-6/1 ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีต่อสาวกสมาชิกในครอบครัวและคนรอบข้าง

ส 1.2 ม.4-6/2 ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรมตามหลักศาสนา

ส 1.2 ม.4-6/3 แสดงตนเป็นพุทธมามะกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

ส 1.2 ม.4-6/5 สัมมนาและเสนอแนะแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ อันส่งผลถึงการพัฒนาตน พัฒนาชาติ และโลก

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เข้าใจกิจของสงฆ์และปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อพระสงฆ์หรือสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ (K)

2. ปฏิบัติตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือได้อย่างเหมาะสม(K, S, A)

4. สาระสำคัญ

ศาสนิกชนควรปฏิบัติต่อสาวกด้วยความเคารพ ปฏิบัติตนในการเข้าร่วมศาสนพิธีหรือพิธีกรรมของศาสนาที่ตนนับถืออย่างเหมาะสม

5. สาระการเรียนรู้

1. ปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีต่อพระภิกษุ

2. ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคม

3. ประเภทของศาสนพิธีในพระพุทธศาสนา

4. ความหมาย ความสำคัญ คติธรรม ในพิธีกรรมบทสวดมนต์ของนักเรียน งานพิธี คุณค่าและประโยชน์

5. พิธีบรรพชาอุปสมบท คุณสมบัติของผู้ขอบรรพชาอุปสมบท เครื่องอัฏฐบริขาร ประโยชน์ของการบรรพชาอุปสมบท

6. บุญพิธี ทานพิธี กุศลพิธี

7. คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี

8. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

- ขั้นเตรียมการ
- ขั้นพิธีการ

9. หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวเนื่องกับวันสำคัญและเทศกาลที่สำคัญในพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

10. การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในวันสำคัญและเทศกาลที่สำคัญในพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเกริ่นนำถึงหน้าที่ของตัวเอง และให้นักเรียนยกตัวอย่างหน้าที่ของเรา ได้แก่ ที่บ้าน ที่โรงเรียน หรืองานต่าง ๆ ที่เราได้รับจากครูหรือครอบครัว

2. ครูเชื่อมโยงหน้าที่ของเราในชีวิตประจำวันกับหน้าที่ชาวพุทธหรือการเป็นศาสนิกชนที่ดีของศาสนาที่ตนนับถือ

3. กระตุ้นความคิดของนักเรียนด้วยการใช้คำถาม **“ชาวพุทธที่ดีควรนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต ถ่ายทอดคำสอนให้ผู้อื่นนำไปใช้ได้หรือไม่”**

แนวตอบ : มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต เช่น ทำให้มีหลักในการยึดเหนี่ยวจิตใจ ทำให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

4. ครูให้นักเรียนค้นหาคำสำคัญที่ เช่น ทิศ 6 องค์กรชาวพุทธ พุทธมามะกะ พิธีกรรมทางศาสนา พระธรรมทูต พระธรรมจาริก พระวิทยากร พระนักพัฒนา พุทธบริษัท ตัวแทนนักเรียนบอกความหมาย หรือความสำคัญที่ครูกำหนดให้ และสรุปคำสำคัญลงสมุด

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูอธิบายความรู้เรื่องหน้าที่ชาวพุทธและมารยาทชาวพุทธ โดยครอบคลุมเนื้อหาชาวพุทธที่ดีตามหลักทิศ 6 การรักษาศีล 8 การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ การเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และการปฏิบัติตนในวันสำคัญทางศาสนา พร้อมยกตัวอย่างการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน

2. ครูแบ่งนักเรียนจำนวน 40 คน ออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน เพื่อทำกิจกรรม “นักสืบจับผิดพฤติกรรมชาวพุทธ” โดยครูแจกบัตรสถานการณ์เกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบหาพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมจากบัตรสถานการณ์ พร้อมระบุเหตุผลและเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง โดยใช้ความรู้จากคำอธิบายของครูประกอบการวิเคราะห์

4. ครูจัดกิจกรรม “เลือกข้าง ตัดสินใจ” โดยกำหนดพื้นที่ในห้องเรียนเป็น 3 บริเวณ ได้แก่ “เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วย” และ “ไม่แน่ใจ” จากนั้นครูนำเสนอสถานการณ์เกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธ ให้นักเรียนเลือกบริเวณที่ตรงกับความคิดเห็นของตนเอง พร้อมสุ่มนักเรียนอธิบายเหตุผลประกอบการตัดสินใจ

5. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปแนวทางการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดี โดยเชื่อมโยงกับสถานการณ์ที่ได้วิเคราะห์และความคิดเห็นที่ได้แลกเปลี่ยนกัน

ชั่วโมงที่ 3

1. ครูนำเสนอสถานการณ์เกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธเพิ่มเติม โดยให้นักเรียนพิจารณาว่าพฤติกรรมที่กำหนดมีความเหมาะสมหรือไม่ พร้อมเลือกข้างและอธิบายเหตุผลประกอบการตัดสินใจ

2. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน พร้อมอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธและหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้อย่างถูกต้อง

3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปแนวทางการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดี โดยเชื่อมโยงกับสถานการณ์ที่ได้ร่วมกันอภิปราย

4. นักเรียนจัดทำเป็น Infographic ขนาด A4 โดยตกแต่งให้สวยงามและเนื้อหามีความสอดคล้องกับบุคคลที่ศึกษา

ชั่วโมงที่ 4

1. ครูเสริมความรู้เพิ่มเติมให้นักเรียน ดังนี้

1.1 การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

แนวคำตอบ : เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 เนื่องในเวลานั้นความนิยมในการบวชสามเณรลดน้อยลง ประกอบกับการส่งนักเรียนไปศึกษายังต่างประเทศ พระองค์ทรงเกรงว่าเด็ก ๆ จะไม่มีความรู้สึกที่ดีต่อพระพุทธศาสนา จึงโปรดให้พระโอรสของพระองค์นับถือพระพุทธศาสนาก่อน และรัชกาลที่ 6 ได้เป็นพระองค์แรกที่ปฏิญาณพระองค์ตามธรรมเนียมที่ทรงตั้งขึ้นใหม่

1.2 พระธรรมทูต

แนวคำตอบ : ภิกษุที่เดินทางไปแสดงธรรมในที่ต่าง ๆ ทำหน้าที่เหมือนทูตทางธรรมหรือทูตของศาสนา ในปัจจุบันแบ่งพระธรรมทูตออกเป็น 2 ประเภท คือ พระธรรมทูตในประเทศและพระธรรมทูตต่างประเทศ

1.3 พระธรรมจาริก

แนวคำตอบ : ทำหน้าที่คล้ายพระธรรมทูต แต่ต่างกันที่พระธรรมจาริกมุ่งสอนชาวเขาและผู้คนที่อาศัยอยู่ตามชนบทที่ห่างไกล

1.4 พระนักพัฒนา

แนวคำตอบ : พระสงฆ์ที่ทำงานสงเคราะห์ชุมชนด้วยการให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือชาวบ้านด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ความเป็นอยู่ของชาวบ้านดีขึ้น เช่น การจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กในวัดต่าง ๆ การอบรมเยาวชน เป็นต้น

2. จากที่แต่ละกลุ่มนำเสนอครูสอบถามนักเรียนว่า “นักเรียนจะมีแนวทางปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อให้อยู่ในครอบครัวได้อย่างมีความสุข”

ขั้นสรุป

6. ครูนำภาพของการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธ และนักเรียนช่วยกันอธิบายหน้าที่ชาวพุทธพึงปฏิบัติ เพื่อเป็นการตรวจเช็คความรู้ของนักเรียน

7. ครูนำภาพของพุทธสาวก พุทธสาวิก ขึ้นบนจอ และให้นักเรียนช่วยกันบอกคุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างเพื่อเป็นการตรวจเช็คความรู้ของนักเรียน

8. นักเรียนจับคู่กันทำใบงานความสำคัญของหน้าที่ชาวพุทธ

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- ใบงาน เรื่อง ความสำคัญของหน้าที่ชาวพุทธ

2. แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุดของโรงเรียน
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. เข้าใจกิจของสงฆ์และปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อพระสงฆ์หรือสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ (K)	ประเมินความถูกต้องและการอภิปรายในชั้นเรียน	ข้อคำถามและแนวคำตอบ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2. ปฏิบัติตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือได้อย่างเหมาะสม (K, S, A)	ประเมินความถูกต้องการอภิปราย ตรวจใบงาน ความสำคัญของหน้าที่ชาวพุทธ	คำถาม ใบงาน ความสำคัญของหน้าที่ชาวพุทธ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 หน้าที่ชาวพุทธ เวลาเรียน 6 ชั่วโมง
เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
สอนในวันที่

---

9. ผลการสอน

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

10. ผลการเรียนของนักเรียน

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ อื่น ๆ

.....

.....

11. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

12. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ใบงาน ความสำคัญของหน้าที่ชาวพุทธ

คำชี้แจง : หาภาพถ่ายของพระสงฆ์ที่มีหน้าที่และบทบาทในฐานะต่าง ๆ ที่นักเรียนชื่นชอบ หรือนับถือพร้อมเขียนบรรยายหน้าที่และบทบาทที่สำคัญ

ภาพถ่ายของพระสงฆ์ที่มีหน้าที่และบทบาทในฐานะต่าง ๆ

พระสงฆ์ในภาพ คือ .....

มีหน้าที่และบทบาทในฐานะ .....

โดยมีหน้าที่และบทบาทที่สำคัญ ดังนี้ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(หมายเหตุ พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบประเมิน พฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการทำงานรายบุคคล แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย			ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ			การแสดงความคิดเห็น			การรับฟังความคิดเห็น			การร่วมมือทำงานส่วนรวม			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14-15	ดีมาก
11-13	ดี
8-10	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>ความสามารถในการคิด</u>						
1.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
2.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-15	ดีมาก
5-9	ดี
1-4	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
มีวินัย						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
ใฝ่เรียนรู้						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
มุ่งมั่นในการทำงาน						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	รับผิดชอบงานที่ได้รับไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ	ทำงานเสร็จแต่ต้องได้รับการกระตุ้นหรือมีข้อบกพร่องบางส่วน	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 หน้าที่ชาวพุทธ **เวลาเรียน 6 ชั่วโมง**

เรื่อง มารยาทชาวพุทธ **เวลาเรียน 2 ชั่วโมง**

ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม **ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม**

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

2. ตัวชี้วัด

ส 1.2 ม.4-6/1 ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีต่อสาวกสมาชิกในครอบครัวและคนรอบข้าง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ปฏิบัติตนต่อพระภิกษุได้อย่างเหมาะสม (K)
2. ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคมได้(P)
3. เสนอแนะแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม (K, S, A)

4. สาระสำคัญ

ชาวพุทธที่ดีพึงปฏิบัติต่อพระภิกษุสงฆ์อย่างเหมาะสมทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ และปฏิบัติต่อคนรอบข้างอย่างเหมาะสม รู้จักการทำตนเป็นประโยชน์ทั้งต่อครอบครัว ชุมชน และสังคม นอกจากนี้ยังควรมีส่วนร่วมในการธำรงรักษาพระพุทธศาสนา

5. สาระการเรียนรู้

มารยาทชาวพุทธ

1. ปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีต่อพระภิกษุ
2. ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคม
3. การปกป้อง คุ้มครอง ธำรงรักษาพระพุทธศาสนาของพุทธบริษัทในสังคมไทย
4. การปลูกจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในสังคมพุทธ

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1.ครูเกริ่นนำถึงมารยาทต่อครู บิดา มารดา และบุคคลในครอบครัวให้นักเรียน โดยยกตัวอย่างมารยาทที่นักเรียนเคยประพฤติหรือปฏิบัติมาก่อนเข้าชั่วโมงเรียน

2. สนทนาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ในโอกาสต่าง ๆ
3. สุ่มนักเรียนออกมาแสดงบทบาทสมมติปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ตามมารยาทชาวพุทธที่หน้าชั้นเรียน
4. ครูยกตัวอย่างการปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์

4.1 การสนทนากับพระสงฆ์

4.2 การปฏิสันสันถารต่อพระสงฆ์

4.3 การรับของจากพระสงฆ์

4.4 การรับรองพระสงฆ์

4.5 การตามส่งพระสงฆ์

5. ครูกล่าวถึงคุณค่าที่ดีงามและประโยชน์ในการปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์อย่างถูกต้องและเหมาะสม
6. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม เพื่อให้นักเรียนร่วมกันศึกษามารยาทชาวพุทธ ดังนี้

6.1 การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุทางกาย วาจาและใจ

6.2 การปฏิสันถารที่เหมาะสมต่อพระภิกษุในโอกาสต่าง ๆ

6.3 การปฏิสันถารตามหลักปฏิสันถาร 2

6.4 การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและโลก

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูนักเรียนเข้ากลุ่มและแบ่งหน้าที่กันศึกษาในประเด็นที่กำหนด

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันกำหนดสถานการณ์และแบ่งบทบาทให้สมาชิก โดยจำลองเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ได้รับ เช่น การสนทนากับพระสงฆ์ การต้อนรับพระสงฆ์ที่บ้าน การปฏิบัติตนเมื่อพบพระภิกษุ หรือการช่วยเหลือชุมชน เพื่อแสดงให้เห็นถึงมารยาทชาวพุทธที่เหมาะสม

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกซ้อมบทบาทสมมติ โดยครูให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาและการปฏิบัติตนตามมารยาทชาวพุทธ

4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์ที่เตรียมไว้ พร้อมเปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมชั้นสังเกตและร่วมกันวิเคราะห์ว่าการปฏิบัติตนดังกล่าวมีความเหมาะสมอย่างไร

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการปฏิบัติตนตามมารยาทชาวพุทธที่ถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนคุณค่าและประโยชน์ของการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นสรุป

6. นักเรียนจับคู่กันทำใบงาน มารยาทชาวพุทธ

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ โดยใช้ Power Point หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 หน้าที่ชาวพุทธและมารยาทชาวพุทธ

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้
   - หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
   - PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
   - ใบงาน มารยาทชาวพุทธ
2. แหล่งการเรียนรู้
   - ห้องสมุดของโรงเรียน
   - แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. ปฏิบัติตนต่อพระภิกษุได้อย่างเหมาะสม	ประเมินความถูกต้องและการอภิปรายในชั้นเรียน	ข้อคำถามและแนวคำตอบ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2.ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคมได้ (P)	การตอบคำถาม	คำถาม ใบงาน ความสำคัญของหน้าที่ชาวพุทธ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
3) เสนอแนะแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม (K, S, A)	ประเมินความถูกต้องการอภิปราย ตรวจใบงาน เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	คำถาม ใบงาน เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 หน้าที่ชาวพุทธ เวลาเรียน 6 ชั่วโมง

เรื่อง มารยาทชาวพุทธ เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

สอนในวันที่

---

1. ผลการสอน

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A

☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

2. ผลการเรียนของนักเรียน

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

☐ อื่น ๆ

.....

.....

3. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ใบงาน เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

คำชี้แจง : ตอบคำถามต่อไปนี้ให้มีความสมบูรณ์

1. พุทธศาสนิกชนควรปฏิบัติตนอย่างไรต่อทิศเบื้องบน (อุปริมทิศ)

.....

.....

.....

.....

.....

2. ในอนาคตหากประกอบธุรกิจ นักเรียนจะปฏิบัติต่อลูกจ้างอย่างไรจึงจะเหมาะสม

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนมีวิธีการปฏิบัติตนในการเป็นอุบาสก อุบาสิกาที่ดีต่อสังคมไทยได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อให้อยู่ในครอบครัวได้อย่างมีความสุข

.....

.....

.....

.....

ใบงาน เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

คำชี้แจง : ตอบคำถามต่อไปนี้ให้มีความสมบูรณ์

1. พุทธศาสนิกชนควรปฏิบัติตนอย่างไรต่อทิศเบื้องบน (อุปริมทิศ)

ให้ความเคารพนอบน้อม ช่วยเหลือกิจของสงฆ์ สนทนากับพระภิกษุสงฆ์ด้วยถ้อยคำที่ไพเราะและถูกต้อง มีความเลื่อมใสศรัทธา เมื่อพบในสถานที่ใดก็ควรแสดงความเคารพอยู่เสมอ ถวายสิ่งของที่เหมาะสมกับสมณเพศ ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัย 4 ได้แก่ จีวร (เครื่องนุ่งห่ม) บิณฑบาต (อาหารเพื่อยังชีพ) เสนาสนะ (ที่อยู่อาศัย) และศิลานเภสัช (ยารักษาโรค)

2. ในอนาคตหากประกอบธุรกิจ นักเรียนจะปฏิบัติต่อลูกจ้างอย่างไรจึงจะเหมาะสม

แบ่งงานให้ทำตามความรู้ ความสามารถและกำลังที่มีให้ ค่าจ้าง รางวัลสินน้ำใจตามความเหมาะสมแก่โอกาส จัดสวัสดิการที่ดีและเหมาะสม ให้แบ่งปันสิ่งของตามความควร จัดให้มีวันหยุดพักผ่อนตามโอกาส ยอมรับฟังความคิดเห็น เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

3. นักเรียนมีวิธีการปฏิบัติตนในการเป็นอุบาสก อุบาสิกาที่ดีต่อสังคมไทยได้อย่างไร

ศึกษาหาความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม นำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาและร่วมกันเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี รวมถึงมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน เพื่อให้สามารถอยู่กันในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. นักเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อให้อยู่ในครอบครัวได้อย่างมีความสุข

มีความรัก ความห่วงใย ความไว้วางใจ ความปรารถนาดีซึ่งกันและกัน รู้จักการยกโทษและรู้จักการให้อภัยเมื่อกระทำความผิดต่อกัน หากเกิดปัญหาความขัดแย้งจะต้องพูดคุยปรึกษาหารือกัน โดยใช้เหตุผลไม่ใช้อารมณ์ ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบของตน

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล	การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม				ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				การทำงานร่วมกับผู้อื่น			
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายปิยชาติ อุดม)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมิน

9 – 12 คะแนน = ดี

5 – 8 คะแนน = พอใช้

1 – 4 คะแนน = ควรปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
ความสามารถในการคิด						
1.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
2.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-15	ดีมาก
5-9	ดี
1-4	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>มีวินัย</u>						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
<u>ใฝ่เรียนรู้</u>						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
<u>มุ่งมั่นในการทำงาน</u>						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	รับผิดชอบงานที่ได้รับไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ	ทำงานเสร็จแต่ต้องได้รับการกระตุ้นหรือมีข้อบกพร่องบางส่วน	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาสนา เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
เรื่อง ความหมาย องค์ประกอบความสำคัญของศาสนาและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มฐ. ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม. 4-6/18 ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของค่านิยม จริยธรรมที่เป็นตัวกำหนดความเชื่อและพฤติกรรมที่แตกต่างกันของศาสนิกชนศาสนาต่าง ๆ เพื่อขจัดความขัดแย้งและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

ส 1.1 ม. 4-6/22 เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมความร่วมมือของทุกศาสนาในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายองค์ประกอบ ประเภท และความสำคัญของศาสนาได้ (K)
2. วิเคราะห์ความสำคัญของค่านิยมและจริยธรรมได้ (P)
3. สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเพื่อการขจัดความขัดแย้งและเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขได้ (K,S,A)

4. สาระสำคัญ

ศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและเป็นแนวทางเพื่อให้มนุษย์สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเพื่อขจัดความขัดแย้งและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ

5. สาระการเรียนรู้

1. ความหมาย องค์ประกอบ ประเภท และความสำคัญของศาสนา
2. คุณค่าและความสำคัญของค่านิยมและจริยธรรม
3. การขยัดความขัดแย้งเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเสนอภาพศาสนสถานต่าง ๆ แสดงให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าเป็นศาสนสถานของศาสนาใด และมีความสำคัญอย่างไร

2. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนทราบว่าศาสนสถานในแต่ละศาสนาเป็นสถานที่สำคัญในการประกอบพิธีกรรมหรือเผยแผ่คำสอนทางศาสนา

3. ครูตั้งประเด็นว่า **“คนที่นับถือศาสนาแตกต่างกันสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขได้อย่างไร”**

แนวคำตอบ : สามารถอยู่ร่วมกันได้โดยการเคารพและให้เกียรติศาสนาของอีกฝ่ายหนึ่ง ไม่กล่าววิจารณ์เปรียบเทียบ หรือดูหมิ่นศาสนาอื่น ตลอดจนทำความเข้าใจบทบัญญัติของแต่ละศาสนา เพื่อปฏิบัติต่อคนที่นับถือศาสนาต่างจากเราได้อย่างถูกต้อง

ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจ ดังนี้

4.1 ความหมายของศาสนา คือ อะไร

แนวคำตอบ : คำสอน คำสั่งสอน ปัจจุบันใช้ความหมายถึงลัทธิความเชื่ออย่างหนึ่ง ๆ พร้อมด้วยคำสอน ลัทธิพิธี องค์กร และกิจกรรมทั่วไปของหมู่ชนผู้นับถือลิทธิความเชื่อถืออย่างนั้น ๆ ทั้งหมด

4.2 ศาสนาที่สำคัญในประเทศไทยมีศาสนาใดบ้าง

แนวคำตอบ : คนไทยนับถือพระพุทศาสนา 93.46% ศาสนาอิสลาม 5.37% ศาสนาคริสต์ 1.13% และศาสนาอื่น ๆ 0.03%

5. ครูเพิ่มเติมความสำคัญเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ดังนี้

5.1 ศาสนาเป็นเสมือนเครื่องมือยึดเหนียวจิตใจของมนุษย์ อีกทั้งเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติอันดีงาม ช่วยให้มนุษย์ดำเนินชีวิตได้อย่างไม่ประมาท มีสติ และมีความสุข

5.2 การให้ความเคารพศาสนาต่าง ๆ ไม่เปรียบเทียบหรือไม่ดูหมิ่นศาสนาแตกต่างที่ตนนับถือ และศึกษาหลักธรรมหรือข้อปฏิบัติของศาสนาต่าง ๆ เพื่อตวามเข้าใจและปฏิบัติต่อกันได้อย่างถูกต้อง

6. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม สมาชิกไม่เกิน 5 คนเมื่อได้สมาชิกครบแล้วนั่งตามกลุ่มของคนเอง

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูตั้งประเด็นคำถามเพื่อเปิดประเด็นในการชวนนักเรียนช่วยกันอภิปราย ดังนี้

1.1 ศาสนามีองค์ประกอบอะไรบ้างจึงถือได้ว่าเป็นศาสนา

1.2 ยกตัวอย่างคัมภีร์ทางศาสนาที่นักเรียนรู้จัก

2. เปิดโอกาสให้พูดคุยกันในกลุ่ม และสรุปประเด็นสำคัญลงในสมุด

3. นักเรียนสืบค้นความรู้เรื่อง **“องค์ประกอบของศาสนา”** กำหนดระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูลประมาณ 40 นาที สมาชิกในแต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ และสรุปความรู้ร่วมกันเพื่อวางแผนการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้

3.1 ศาสดา

3.2 ศาสนธรรม

3.3 ศาสนวัตถุ

3.4 ศาสนบุคคล

3.5 ศาสนพิธี

3.6 ศาสนสถาน

4. แต่ละกลุ่มสรุปความรู้และวางแผนการนำเสนอผลงานร่วมกัน และคัดเลือกตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนในคาบถัดไป

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาร่วมกันวิเคราะห์ตามประเด็นที่ครูกำหนดให้ตามประเด็นข้างต้นทีละประเด็น

2. ครูเปิดให้สมาชิกภายในกลุ่มสามารถซักถาม แลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่มได้

3. ครูเสริมประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนา ดังนี้

3.1 คำว่า **“เทวนิยม”**

แนวการตอบ : ศาสนาที่เป็นเทวนิยมเน้นว่า พระเจ้าประทับอยู่ในตัวเรา เราต้องฟังเสียงของพระองค์ฝนตัวเรา และสอนให้เรารู้จักภาวนาเพื่อชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ด้วยการอ่านหรือคัมภีร์ทางศาสนา ไม่ว่าเป็นศาสนาพราหมณ์-ฮินดู คริสต์ อิสลาม หรือสิข คำสอนนี้แท้จริงแล้วไม่ได้แตกต่างจากศาสนาที่เป็นอเทวนิยม ซึ่งสอนว่า ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ฉะนั้น จะต้องฝึกอบรมจิตใจของตนให้บริสุทธิ์จากความโลภ ความโกธร และความหลงเข้าใจผิด เพื่อที่จะได้เข้าถึงแก่นแท้ของชีวิต

3.2 ศาสนาทำให้เราสงบสุขได้

แนวการตอบ : ทุกศาสนาสอนให้ทำดี ไม่ให้ทำความชั่ว ให้มีความเมตตา ลดความเห็นแก่ตัว เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน นึกถึงใจเขาใจ เราสอนให้คนดำเนินชีวิตอย่างมีศีลธรรม การสอนให้คนมีศีลธรรมก็เพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุขไม่เบียดเบียนกัน

3.2 ความสำคัญของศาสนาต่อสังคม

แนวการตอบ : ศาสนามีความสำคัญต่อสังคม คือ ทำให้มีความสามัคคี มีเอกภาพเนื่องจาก ผู้ที่นับถือศาสนาต่าง ๆ มีความเชื่อความศรัทธา มีมุ่งหมายเดียวกัน ศาสนาเป็นบ่อเกิดของการสร้างสรรค์วัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น ประติมากรรม สถาปัตยกรรม วรรณกรรม เป็นต้น ศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในสังคมและเป็นหลักจริยธรรมควบคุมความประพฤติของกลุ่มคน เนื่องจากแต่ละศาสนาจะมีหลักคำสอน และข้อห้ามของศาสนาในการควบคุมความประพฤติของคนในสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

4. ครูให้มอบหมายให้ภายในกลุ่มศึกษา **“การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเพื่อขจัดความขัดแย้งและเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข”** จากหนังสือเรียนพระพุทธศาสนา ม.4-6 หน้า 149 และช่วยกันแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่ม

5. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันสรุป **“ศาสนิกชนของแต่ละศาสนาควรปฏิบัติตนอย่างไร ให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข”**

แนวคำตอบ : การจะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข ศาสนิกชนของแต่ละศาสนาควรทำความเข้าใจถึงหลักการ หลักธรรม และหลักความเชื่อของแต่ละศาสนา เพื่อจะได้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อศาสนิกชนในศาสนาต่าง ๆ

1. แต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาตามหัวข้อที่ครูกำหนด โดยนำเสนอให้วิธีการหรือรูปแบบการนำเสนอใดก็ได้ตามที่มีความถนัด

2. ตัวแทนกลุ่มออกมาจับสลากเพื่อจัดลำดับการนำเสนอผลจากการศึกษาค้นคว้า และเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นสามารถซักถามในประเด็นที่มีข้อสงสัยได้

ชั่วโมงที่ 4

ขั้นสรุป

3. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปความรู้จากการศึกษาเรื่อง “ความหมาย องค์ประกอบ ประเภท ความสำคัญของศาสนาและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม”

4. นักเรียนทำใบงานเรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนา

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- ใบงานเรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนา

2. แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุดของโรงเรียน
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. อธิบายองค์ประกอบ ประเภท และความสำคัญของศาสนาได้ (K)	- ประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมการอภิปรายในชั้นเรียน	- ข้อคำถามและแนวคำตอบ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2. วิเคราะห์ความสำคัญของค่านิยมและจริยธรรมได้ (S)	- ตรวจใบงานเรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนา	- ใบงาน เรื่องเรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนา	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3. สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเพื่อการขจัดความขัดแย้งและเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขได้ (K,S,A)	- ตรวจใบงานเรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนา	- ใบงาน เรื่องเรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนา	

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาสนา เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
เรื่อง ความหมาย องค์ประกอบความสำคัญของศาสนาและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
สอนในวันที่

---

1. **ผลการสอน**

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

2. **ผลการเรียนของนักเรียน**

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ อื่น ๆ

.....

.....

3. **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

4. **ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

ลงชื่อ

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ใบงาน เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนา

คำชี้แจง : จงอธิบายและที่มาให้มีความถูกต้อง

1. ศาสนพิธี มีความสำคัญต่อศาสนิกชนอย่างไร

.....

.....

.....

2. ศาสนาประเภทเทวนิยม กับประเภทอเทวนิยม มีความแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

.....

3. ศาสนามีความสำคัญต่อสังคมมนุษย์ในลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

ใบงาน เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนา

คำชี้แจง : จงอธิบายและที่มาให้มีความถูกต้อง

1. ศาสนพิธี มีความสำคัญต่อศาสนิกชนอย่างไร

ศาสนพิธีของแต่ละศาสนาย่อมมีพิธีกรรม ซึ่งเมื่อศาสนิกชนได้ปฏิบัติตามย่อมจะได้รับความสงบสุข ความเจริญ และช่วยสร้างสัมพันธ์ที่ดีงามระหว่างศาสนิกชน เช่น การอุปสมบทตามคติของพระพุทธศาสนา การรับศีลล้างบาปตามคติของศาสนาคริสต์ และการทำละหมาดตามคติของศาสนาอิสลาม

2. ศาสนาประเภทเทวนิยม กับประเภทอเทวนิยม มีความแตกต่างกันอย่างไร

เทวนิยม เป็นศาสนาที่เชื่อว่า มีพระเจ้าเป็นผู้สร้างโลกและควบคุมดูแลสิ่งต่าง ๆ เชื่อในพระผู้เป็นเจ้าองค์เดียว เช่น ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม หรือพระผู้เป็นเจ้าหลายองค์ เช่น ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

อเทวนิยม เป็นศาสนาที่ไม่เชื่อว่าพระเจ้าสร้างโลกและให้คุณโทษแต่เชื่อว่าสิ่งต่างๆล้วนเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเองตามกระบวนการทางธรรมชาติ เช่น พระพุทธศาสนา

3. ศาสนามีความสำคัญต่อสังคมมนุษย์ในลักษณะอย่างไร

ศาสนามีความสำคัญต่อมนุษย์ ได่แก่

1. เป็นที่พึ่งและที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของมนุษย์
2. เป็นบ่อเกิดของศิลปวัฒนธรรมของประเทศ
3. ช่วยให้มนุษย์มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>ความสามารถในการคิด</u>						
1.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
2.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-15	ดีมาก
5-9	ดี
1-4	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
มีวินัย						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
ใฝ่เรียนรู้						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
มุ่งมั่นในการทำงาน						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	รับผิดชอบงานที่ได้รับไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ	ทำงานเสร็จแต่ต้องได้รับการกระตุ้นหรือมีข้อบกพร่องบางส่วน	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 ศาสนาสำคัญในประเทศไทย เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
เรื่อง ศาสนาอิสลาม เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

2. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม. 4-6/17 อธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป

ส 1.1 ม. 4-6/18 ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของค่านิยม จริยธรรมที่เป็นตัวกำหนดความเชื่อและพฤติกรรมที่แตกต่างกันของศาสนิกชนศาสนาต่าง ๆ เพื่อขจัดความขัดแย้งและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

ส 1.1 ม. 4-6/21 วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข ของศาสนาอื่น ๆ และชักชวน ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลอื่นเห็น ความสำคัญของการทำความดีต่อกัน

ส 1.2 ม.4-6/2 ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

ม.4-6/4 วิเคราะห์หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวเนื่องกับวันสำคัญทางศาสนา และเทศกาลที่สำคัญของศาสนาที่ตนนับถือและปฏิบัติได้ถูกต้อง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประวัติของศาสนาอิสลามได้ (K)
2. วิเคราะห์หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของศาสนาอิสลามได้ (P)
3. เห็นความสำคัญของศาสนาและนำมาปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข (K,S,A)

4. สาระสำคัญ

ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่มีผู้คนนับถืออยู่พันล้านคนทั่วโลก สำหรับประเทศไทยมีประชาชนที่นับถืออิสลามอยู่ทั่วไป บริเวณที่นับถือกันหนาแน่นที่สุด คือ พื้นที่ 4 จังหวัดภายใต้ ได้แก่ จังหวัดยะลา สตูล ปัตตานี และนราธิวาส

5. สาระการเรียนรู้

ศาสดาอิสลาม

- ศาสดา
- คัมภีร์
- นิกาย
- หลักธรรมพื้นฐานของศาสนาอิสลาม
- พิธีกรรมสำคัญในศาสนา

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
   - ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสนทนาเกี่ยวกับศาสนาสำคัญที่มีผู้นับถือมากในประเทศไทย รองจากพระพุทธศาสนา

2. นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์คำถามที่ว่า “หลักธรรมของทุกศาสนาสอนให้บุคคลที่นับถือมีลักษณะอย่างไร”

แนวการตอบ : หลักธรรมของทุกศาสนาล้วนสอนให้ศาสนิกชนทำแต่ความดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งผู้คนจะไม่เบียดเบียนและไม่ทำความเดือดร้อนให้กัน แต่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีน้ำใจและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น ทำให้สังคมเกิดความสุข ไม่มีการทำร้ายหรือเอาเปรียบกัน

3. ให้นักเรียนยกตัวอย่างศาสนาที่มีคนนับถือในประเทศไทย และสุ่มนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามออกมาเล่าประวัติศาสนาพอสังเขปให้สมาชิกในห้องฟัง

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนแต่ละคนสืบค้นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม จากแบบเรียนพระพุทธศาสนา ม. 4-6 หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 หน้า 151-156 เรื่อง ศาสนาสำคัญในประเทศไทย หรือศึกษาจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ นอกห้องเรียนตามความถนัดของนักเรียน

2. ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ “จุดเริ่มต้นของศาสนาอิสลามในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

แนวการตอบ : จุดเริ่มต้นของการเผยแผ่จากคาบสมุทรอาหรับและได้ขยายเข้าสู่ดินแดนต่าง ๆ ของโลก โดยพ่อค้าจากคาบสมุทรอาหรับและเปอร์เซียที่นำสินค้าเข้ามาขายยังแหลมมลายู ได้แก่ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย รวมถึงทางตอนใต้ของประเทศไทย ด้วยความเป็นมิตรและมีความเคร่งครัดในข้อบัญญัติ แห่งอิสลามของบรรดาพ่อค้าเหล่านั้น จึงเป็นเหตุให้ผู้คนที่คบค้าเกิดความประทับใจและสมัครใจที่จะเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามกระทั่งเป็นศาสนาที่มีผู้นับถือมากที่สุดของภูมิภาคในปัจจุบัน

3. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 6 คน ให้นักเรียนร่วมกันศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาอิสลามจากหนังสือเรียนหรือจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ศึกษาตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้

3.1 ศาสดา

3.2 คัมภีร์

3.3 นิกาย

3.4 หลักธรรมพื้นฐานของศาสนาอิสลาม

3.5 พิธีกรรมสำคัญ

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาร่วมกันวิเคราะห์ตามประเด็นที่ครูกำหนดให้ตามประเด็นข้างต้นทีละประเด็น

2. ครูเปิดให้สมาชิกภายในกลุ่มสามารถซักถาม แลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่มได้

3. ครูเสริมประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม ดังนี้

3.1 ความหมายของคำว่า **“มุสลิม”**

แนวการตอบ : มุสลิม แปลว่า ผู้นอบน้อมต่อพระประสงค์ของพระเจ้า ผู้แสวงหาสันติ หรือผู้ที่ยอมจำนนต่ออัลลอฮ์

3.2 สาเหตุสำคัญของการแยกออกเป็น 2 นิกาย

แนวการตอบ : มูลเหตุสำคัญเกิดจากปัญหาทางด้านการเมืองเรื่องบุคคลที่จะเข้ามาสืบทอดตำแหน่งประมุขทางศาสนาต่อจากศาสดามุฮัมมัด

3.2 เหตุใดศาสนาอิสลามจึงมีบทบัญญัติห้ามไม่ให้ชาวมุสลิมบังคับให้คนต่างศาสนามานับถือศาสนาอิสลาม แต่หากต้องการรับอิสลามต้องเกิดจากความศรัทธาของเขาจริง ๆ

แนวการตอบ : การบังคับให้ผู้อื่นนับถือศาสนาอิสลามนั้น ไม่มีประโยชน์อะไรเพราะไม่ได้เกิดความศรัทธาที่แท้จริง ศาสนาอิสลามสอนว่าให้ศึกษาหลักคำสอนให้เข้าใจถ่องแท้เสียก่อน แล้วจึงค่อยยอมรับนับถือศาสนาอิสลาม

4. ครูให้มอบหมายให้ภายในกลุ่มศึกษา **“หลักธรรมพื้นฐานของศาสนาอิสลาม”** จากหนังสือเรียนพระพุทธศาสนา ม.4-6 หน้า 154 และช่วยกันแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่ม

5. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันสรุป “หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขจะสามารถทำได้โดยวิธีการใดบ้าง”

ขั้นสรุป

3. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปความรู้จากการศึกษาเรื่อง “ศาสนาอิสลาม”

4. นักเรียนทำใบงานเรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาอิสลาม

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้
   - หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
   - PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
   - ใบงานเรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาอิสลาม
2. แหล่งการเรียนรู้
   - ห้องสมุดของโรงเรียน
   - แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. อธิบายประวัติของศาสนาอิสลามได้ (K)	- ตรวจใบงาน เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาอิสลาม	- ใบงาน เรื่อง เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาอิสลาม	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2. วิเคราะห์หลักธรรม	- ตรวจใบงาน เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาอิสลาม	- ใบงาน เรื่อง เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาอิสลาม	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของศาสนาอิสลามได้ (S)			
3. เห็นความสำคัญของศาสนาและนำมาปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข (K,S,A)	- ตรวจใบงาน เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาอิสลาม	- ใบงาน เรื่อง เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาอิสลาม	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 ศาสนาสำคัญในประเทศไทย เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
เรื่อง ศาสนาอิสลาม เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
สอนในวันที่

---

13. ผลการสอน

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

14. ผลการเรียนของนักเรียน

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ อื่น ๆ

.....

.....

15. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

16. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ใบงาน เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาอิสลาม

คำชี้แจง : จงอธิบายและที่มาให้มีความถูกต้อง

ศาสนาอิสลาม

✡ **ศาสดา** .....

✡ **คัมภีร์** .....

✡ **นิกาย** .....

.....

.....

.....

.....

✡ **หลักธรรมพื้นฐานของศาสนา** .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

✡ **หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ** .....

ใบงาน เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาอิสลาม

คำชี้แจง : จงอธิบายและที่มาให้มีความถูกต้อง

ศาสนาอิสลาม

✡ **ศาสดา** มุฮัมมัด

✡ **คัมภีร์** อัลกุรอาน

✡ **นิกาย** 1) ซุนนี 2) ชีอะฮ์ 3) วาฮาบี 4) ซูฟี

✡ **หลักธรรมพื้นฐานของศาสนา** 1) หลักศรัทธา 6 ประการ อันเป็นพื้นฐานแห่งระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระเป็นเจ้า ได้แก่ ศรัทธาในเอกภาพของอัลลอฮ์ พระเจ้าพระองค์เดียว ศรัทธาในเทวทูตของอัลเลอฮ์ ศรัทธาในคัมภีร์อังกุรอาน ศรัทธาต่อศาสนทูต ศรัทธาต่อวันปรโลกและศรัทธาในการกำหนดสภาวะของอัลลอฮ์

2) หลักปฏิบัติ 5 ประการ หลักพื้นฐานของศาสนา ได้แก่ การปฏิญาณตน การละมาดการถือศีล การบริจาคทรัพย์ตามศาสนบัญญัติ (ซะกาด) และการประกอบพิธีฮัจญ์

✡ **หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ** 1) ความยุติธรรม การตัดสินในเรื่องใดต้องตัดสินอย่างยุติธรรม ไม่ลำเอียง 2) ความเสมอภาค ทุกคนเกิดมามีความเท่าเทียมกันอย่าถือเรื่องของเชื้อชาติ สีผิว และความอยากจน 3) เสรีภาพในการนับถือศาสนา พระเจ้าทรงประทานเสรีภาพแก่มนุษย์ที่เลือกนับถืออะไรก็ได้ แต่สุดท้ายต้องได้รับผลจากการตัดสินใจเลือกของตนเอง 4) การประนีประนอม ศาสนาสอนให้ปรองดองกัน และ 5) ไม่ละเมิดผู้อื่น การละเมิด ข่มเหงผู้อื่นเป็นบาปหนัก

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล	การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม				ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				การทำงานร่วมกับผู้อื่น			
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายปิยชาติ อุดม)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมิน

9 – 12 คะแนน = ดี

5 – 8 คะแนน = พอใช้

1 – 4 คะแนน = ควรปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>ความสามารถในการคิด</u>						
1.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
2.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-15	ดีมาก
5-9	ดี
1-4	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
มีวินัย						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
ใฝ่เรียนรู้						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
มุ่งมั่นในการทำงาน						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	รับผิดชอบงานที่ได้รับไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ	ทำงานเสร็จแต่ต้องได้รับการกระตุ้นหรือมีข้อบกพร่องบางส่วน	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 ศาสนาสำคัญในประเทศไทย เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
เรื่อง ศาสนาคริสต์ เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

2. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม. 4-6/17 อธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป

ส 1.1 ม. 4-6/18 ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของค่านิยม จริยธรรมที่เป็นตัวกำหนดความเชื่อและพฤติกรรมที่แตกต่างกันของศาสนิกชนศาสนาต่าง ๆ เพื่อขจัดความขัดแย้งและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

ส 1.1 ม. 4-6/21 วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข ของศาสนาอื่น ๆ และชักชวน ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลอื่นเห็น ความสำคัญของการทำความดีต่อกัน

ส 1.2 ม.4-6/2 ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

ม.4-6/4 วิเคราะห์หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวเนื่องกับวันสำคัญทางศาสนา และเทศกาลที่สำคัญของศาสนาที่ตนนับถือและปฏิบัติได้ถูกต้อง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประวัติของศาสนาคริสต์ได้ (K)
2. วิเคราะห์หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของศาสนาคริสต์ได้ (P)
3. เห็นความสำคัญของศาสนาและนำมาปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข (K,S,A)

4. สาระสำคัญ

คริสต์ศาสนาเป็นศาสนาที่มีผู้นับถือมากที่สุดในโลก ถือกำเนิดในดินแดนปาเลสไตน์ ซึ่งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ มีวิวัฒนาการมาจากศาสนายูดาห์ เป็นศาสนาประเภทเอกเทวนิยมนับถือพระเจ้าเพียงองค์เดียว คือ พระเยโฮวาห์ พระเป็นเจ้าสูงสุด มีพระเยซูเป็นศาสดา

5. สาระการเรียนรู้

ศาสดาคริสต์

- ศาสดา
- คัมภีร์
- นิกาย
- หลักธรรมพื้นฐานของศาสนาอิสลาม
- พิธีกรรมสำคัญในศาสนา

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
   - ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงที่ผ่านมา เมื่อจบครูสนทนาเกี่ยวกับสาระสำคัญที่มีความเกี่ยวกับศาสนาคริสต์ที่จะเรียนในคาบ

2. นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์คำถามที่ว่า “หลักธรรมของทุกศาสนาสอนให้บุคคลที่นับถือมีลักษณะอย่างไร”

แนวการตอบ : หลักธรรมของทุกศาสนาล้วนสอนให้ศาสนิกชนทำแต่ความดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งผู้คนจะไม่เบียดเบียนและไม่ทำความเดือดร้อนให้กัน แต่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีน้ำใจและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น ทำให้สังคมเกิดความสุข ไม่มีการทำร้ายหรือเอาเปรียบกัน

3. ให้นักเรียนยกตัวอย่างศาสนาที่มีคนนับถือในประเทศไทย และสุ่มนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามออกมาเล่าประวัติศาสนาพอสังเขปให้สมาชิกในห้องฟัง

4. ครูเล่าให้นักเรียนฟังว่าศาสนาคริสต์เป็นศาสนาที่มีคนรับถือมากที่สุดในโลกและมิวัฒนาการมาจากศาสนายูดาห์

5. ครูถามต่อว่า “นักเรียนรู้จักศาสนายูดาห์หรือไม่” ให้นักเรียนช่วยกันตอบหากนักเรียนไม่รู้ครูให้นักเรียนหาความรู้จากอื่น ๆ เช่น บทความ หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา ม.4-6 หรือสื่อออนไลน์อื่นๆ

แนวการตอบ : ศาสนายูดาห์ หรือศาสนายิว (Judaism) เป็นศาสนาและแนวทางการดำเนินชีวิตของชาวยิว กำเนิดขึ้นก่อนคริสต์ศักราชประมาณ 3,000 ปี โดยมีโมเสสเป็นศาสดา ได้รับคำสอนจากพระเจ้าและนำพาชาวยิวซึ่งทาสในอียิปต์เวลานั้นอพยพเข้าสู่ตะวันออกกลางผ่านคาบสมุทรไซนาย โดยคำสอนและพันธสัญญาจากพระเจ้าในศาสนายูดาห์เป็นส่วนหนึ่งในคัมภีร์ไบเบิลเดิมในศาสนาคริสต์ด้วย

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนแต่ละคนสืบค้นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับศาสนาคริสต์ จากแบบเรียนพระพุทธศาสนา ม.4-6 หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 หน้า 157-161 เรื่อง ศาสนาสำคัญในประเทศไทย หรือศึกษาจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ นอกห้องเรียนตามความถนัดของนักเรียน

2. ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ “ดินแดนปาเลสไตน์”

แนวการตอบ : ชื่อดินแดนที่อยู่ระหว่างทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและแม่น้ำจอร์แดนชื่อ “ปาเลสไตน์” มาจากคำว่า “Philistine” หมายถึง ชนเผ่าที่อาศัยในบริเวณชายฝั่งของดินแดน

ครูเสริมเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในคริสต์ศาสนา

แนวการตอบ : **“สมเด็จพระสันตะปาปา”** องค์ปัจจุบันมีพระนามว่า “สมเด็จพระสันตะปาปา ฟรานซิล” เป็นพระสันตะปาปาลำดับที่ 226 นับจากนักบุญเปโตร ซึ่งเป็นพระสันตะปาปาพระองค์แรกที่พระเยซูคริสต์ทรงแต่งตั้ง

3. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 6 คน ให้นักเรียนร่วมกันศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาอิสลามจากหนังสือเรียนหรือจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ศึกษาตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้

3.1 ศาสดา

3.2 คัมภีร์

3.3 นิกาย

3.4 หลักธรรมพื้นฐานของศาสนาอิสลาม

3.5 พิธีกรรมสำคัญ

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาร่วมกันวิเคราะห์ตามประเด็นที่ครูกำหนดให้ตามประเด็นข้างต้นทีละประเด็น

2. ครูเปิดให้สมาชิกภายในกลุ่มสามารถซักถาม แลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่มได้

3. ครูเสริมประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม ดังนี้

3.1 “นิกาย” ในศาสนาคริสต์

แนวการตอบ : ศาสนาคริสต์นอกจากจะมีนิกายโรมันคาทอลิก ออร์ทอดอกซ์ และโปรเตสแตนต์แล้ว ยังมีนิกายย่อย ๆ กำเนิดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ ที่สำคัญได้แก่ นิกายที่พัฒนาขึ้นในประวัติศาสตร์ชาติต่าง ๆ เช่น นิกายแองกลิคัน (Anglicanism) คือ ความเชื่อด้านการปฏิบัติของนิกายศาสนาคริสต์แห่งอังกฤษ (Church of England) กำเนิดขึ้นจากพระเจ้าเฮนรีที่ 8 แห่งอังกฤษที่ตัดสินพระทัยหย่าขาดกับพระนางแคเธอรินแห่งอารากอน ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของพระสันตะปาปา พระองค์จึงมีพระราชโองการให้คริสตจักรอังกฤษแยกตัวจากคริสตจักรโรมันคาทอลิกใน ค.ศ. 1534 แล้วออกพระราชบัญญัติอำนาจสูงสุดทางศาสนา ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปศาสนาในอังกฤษ

3.2 หลักธรรมที่สำคัญที่สุดของศาสนาคริสต์คือหลักธรรมใด

แนวการตอบ : หลักธรรมเรื่องความรัก ซึ่งมี 2 ระดับ ได่แก่ รักพระเจ้า และรักเพื่อนมนุษย์

3.3 “ไม้กางเขน” มีความสำคัญอย่างไร

แนวการตอบ : เมื่อครั้งที่พระนางเฮเลนา พระราชชนนีของจักรพรรดิคอนสแตนตินที่ 1 แห่งกรุงคอนสแตนติโนเบิล ได้เสด็จเยือนกรุงเยรูซาเลมและได้รับสั่งให้ขุดค้นบริเวณที่เชื่อว่าเป็นที่ฝังศพ ของพระเยซูคริสต์ จึงได้พบไม้กางเขนและตะปูที่ใช้ตรึงนักโทษ รวมถึงแผ่นจารึกที่มีคำว่า “นี้คือกษัตริย์แห่งยิว” ปัจจุบันรูปพระเยซูคริสต์ตรึงบนไม้กางเขนได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของศาสนาคริสต์ และ เป็นสัญลักษณ์บนแท่นบูชาในโบสถ์คาทอลิกส่วนโบสถ์โปรเตสแตนต์จะใช้เฉพาะรูปไม้กางเขนเท่านั้น

3.2 อาณาจักรพระเป็นเจ้า (Kingdom of God)

แนวการตอบ : อาณาจักรสวรรค์ หมายถึง การที่พระเจ้าปกครองมนุษยชาติซึ่งเชื่อฟังพระองค์ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตอาณาจักรนี้เริ่มขึ้นเมื่อพระเป็นเจ้าเสด็จมายังโลก และจะสมบูรณ์เมื่อพระเจ้าเสด็จกลับมาอีกครั้งหนึ่งเมื่อสิ้นพบ

4. ครูให้มอบหมายให้ภายในกลุ่มศึกษา **“หลักธรรมพื้นฐานของศาสนาคริสต์”** จากหนังสือเรียนพระพุทธศาสนา ม.4-6 หน้า 159-161 และช่วยกันแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่ม

5. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันสรุป “หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขจะสามารถทำได้โดยวิธีการใดบ้าง”

ขั้นสรุป

1. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปความรู้จากการศึกษาเรื่อง “ศาสนาคริสต์”
2. นักเรียนทำใบงาน เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาคริสต์

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้
   - หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
   - PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
   - ใบงานเรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาคริสต์
2. แหล่งการเรียนรู้
   - ห้องสมุดของโรงเรียน
   - แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. อธิบายประวัติของศาสนาคริสต์ได้ (K)	- ตรวจใบงาน เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาคริสต์	- ใบงาน เรื่อง เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาคริสต์	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2. วิเคราะห์หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของศาสนาคริสต์ได้ (S)	- ตรวจใบงาน เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาคริสต์ - การนำเสนอ	- ใบงาน เรื่อง เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาคริสต์ - แบบวัดการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3. เห็นความสำคัญของศาสนาและนำมาปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข (K,S,A)	- ตรวจใบงาน เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาคริสต์	- ใบงาน เรื่อง เรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาคริสต์	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 ศาสนาสำคัญในประเทศไทย เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
เรื่อง ศาสนาคริสต์ เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
สอนในวันที่

---

1. **ผลการสอน**

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

2. **ผลการเรียนของนักเรียน**

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
☐ อื่น ๆ

.....

.....

3. **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

4. **ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

ลงชื่อ

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ใบงานเรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาคริสต์

คำชี้แจง : จงอธิบายและที่มาให้มีความถูกต้อง

ศาสนาคริสต์

✡ **ศาสดา** .....

✡ **คัมภีร์** .....

✡ **นิกาย** .....

.....

.....

✡ **หลักธรรมพื้นฐานของศาสนา** .....

.....

.....

.....

.....

.....

✡ **หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ** .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานเรื่อง รอบรู้เรื่องศาสนาคริสต์

คำชี้แจง : จงอธิบายและที่มาให้มีความถูกต้อง

ศาสนาคริสต์

✡ **ศาสดา** พระเยซูคริสต์

✡ **คัมภีร์** ไบเบิล

✡ **นิกาย** 1) โรมันคาทอลิก

2) ออร์ทอดอกซ์

3) โปรเตสแตนต์

✡ **หลักธรรมพื้นฐานของศาสนา** ศาสนาคริสต์แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) หลักตรีเอกภาพ ศาสนาคริสต์เชื่อว่ามีพระเจ้าเพียงพระองค์เดียว แต่มี 3 สถานภาพ คือ พระบิดา พระบุตร และพระจิต 2) หลักความรัก คำสอนที่ว่าด้วยเรื่องจของความรัก ความเมตตากรุณา ความเสียสละ และให้ความรักแก่ทุกคนแม้กระทั้งศัตรู และ 3) อาณาจักรพระเจ้า จุดมุ่งหมายสูงสุดของชาวคริสต์ คือ การเข้าไปสู่อาณาจักรของพระเป็นเจ้าด้วยการมีศรัทธาในพระเป็นเจ้า และพระเยซูคริสต์ มีจิตใจที่บริสุทธิ์ รักและเมตตาเพื่อนมนุษย์

✡ **หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ** 1) ความรักเพื่อนมนุษย์ การสอนให้นักครอบครัว และรักเพื่อนมนุษย์ 2) ความประหยัดและความซื่อสัตย์ การซื่อสัตย์ต่อเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ จนเป็นนิสัย และความซื่อสัตย์ต่อสิ่งใหญ่ ๆ ก็จะเกิดขึ้นตามม 3) การให้อภัย สิ่งที่แสดงออกถึงความรักความเมมตา 4) การมีใจเมตตากรุณา อ้อนน้อมถ่อมตน และมีความอดทน 5) การแบ่งปัน การอยู่ร่วมกันในสังคมต้องช่วยเหลือ แบ่งปันซึ่งกันและกัน 6) ความยุติธรรม ต้องรักษาความยุติธรรม 7) ความเสมอภาค ทุกคนมีความเท่าเทียม และ 8) ความสามัคคี มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข ไม่หลอกลวงและไม่ดูหมิ่นกันและกัน

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>ความสามารถในการคิด</u>						
1.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
2.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-15	ดีมาก
5-9	ดี
1-4	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล	การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม				ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				การทำงานร่วมกับผู้อื่น			
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายปิยชาติ อุดม)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมิน

9 – 12 คะแนน = ดี

5 – 8 คะแนน = พอใช้

1 – 4 คะแนน = ควรปรับปรุง

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
มีวินัย						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
ใฝ่เรียนรู้						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
มุ่งมั่นในการทำงาน						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	รับผิดชอบงานที่ได้รับไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ	ทำงานเสร็จแต่ต้องได้รับการกระตุ้นหรือมีข้อบกพร่องบางส่วน	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 ศาสนาสำคัญในประเทศไทย เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
เรื่อง ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูและศาสนาสิข เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นายปิยชาติ อุดม ครูพี่เลี้ยง นางบุญชนก ศรีสารคาม

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

2. ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม. 4-6/17 อธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป

ส 1.1 ม. 4-6/18 ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของค่านิยม จริยธรรมที่เป็นตัวกำหนดความเชื่อและพฤติกรรมที่แตกต่างกันของศาสนิกชนศาสนาต่าง ๆ เพื่อขจัดความขัดแย้งและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

ส 1.1 ม. 4-6/21 วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข ของศาสนาอื่น ๆ และชักชวน ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลอื่นเห็น ความสำคัญของการทำความดีต่อกัน

ส 1.2 ม.4-6/2 ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

ม.4-6/4 วิเคราะห์หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวเนื่องกับวันสำคัญทางศาสนา และเทศกาลที่สำคัญของศาสนาที่ตนนับถือและปฏิบัติได้ถูกต้อง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประวัติของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูและศาสนาสิขได้ (K)
2. วิเคราะห์หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูและศาสนาสิขได้ (P)
3. เห็นความสำคัญของศาสนาและนำมาปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข (K,S,A)

4. สาระสำคัญ

ศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู เป็นศาสนาเก่าแก่ที่ไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่าเกิดขึ้นที่ใด แต่สันนิษฐานว่ามีอายุไม่น้อยกว่า 4,000 ปี เนื่องจากศาสนานี้ไม่มีศาสดา จึงมีการขยายตัวและนำแนวคิดมาจากนักปราชญ์หลาย ๆ ท่านเข้ามาเป็นหลักของศาสนา ตลอดระยะเวลา 4,000 ปี ศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู จึงได้มีวิวัฒนาการโดยลำดับอย่าต่อเนื่องทั้งเรื่องราว ประวัติ คำสั่งสอน บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับกาลเวลา ซึ่งมีความซับซ้อนไม่เป็นลำดับเหมือนศาสนาอื่น

ศาสนาสิขเป็นศาสนาประเภทเอกเทวนิยม เกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2012 ในประเทศอินเดียมีท่านคุรุนานักเป็นผู้ก่อตั้งและประกาศ และมีศาสดาถึง 10 องค์ ศาสนาสิขเกิดเนื่องมาจากการบีบบังคับในทางการเมือง เกิดการบังคับขู่เข็ญที่ได้รับจากศาสนาอื่น ดังนั้นศาสนาสิขจึงเป็นศาสนาของผู้กล้าหาญ ของผู้เสียสละ เป็นศาสนาของนักรบ

5. สาระการเรียนรู้

ศาสดาพราหมณ์-ฮินดูและศาสนาสิข

- ศาสดา
- คัมภีร์
- นิกาย
- หลักธรรมพื้นฐานของศาสนาอิสลาม
- พิธีกรรมสำคัญในศาสนา

6. การบูรณาการกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุผล

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3. เงื่อนไขความรู้

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมชมพูทวีป

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
   - ทักษะการคิดวิเคราะห์

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงที่ผ่านมา เมื่อจบครูสนทนาเกี่ยวกับสาระสำคัญที่มีความเกี่ยวกับศาสนาคริสต์ที่จะเรียนในคาบ

2. นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์คำถามที่ว่า “หลักธรรมของทุกศาสนาสอนให้บุคคลที่นับถือมีลักษณะอย่างไร”

แนวการตอบ : หลักธรรมของทุกศาสนาล้วนสอนให้ศาสนิกชนทำแต่ความดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งผู้คนจะไม่เบียดเบียนและไม่ทำความเดือดร้อนให้กัน แต่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีน้ำใจและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น ทำให้สังคมเกิดความสุข ไม่มีการทำร้ายหรือเอาเปรียบกัน

3. ครูนำภาพที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ให้นักเรียนดูและสอบถามความรู้เบื้องต้นของนักเรียนว่า “นักเรียนรู้จักภาพดังกล่าวหรือไม่และมีความสำคัญอย่างไร”

แนวการตอบ : 1. ภาพเทพเจ้าทั้ง 3 องค์ หรือ ตรีมูรติ 2. ภาพคัมภีร์คุรุอรชุน

4. ครูเล่าให้นักเรียนฟังว่าเกี่ยวกับศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และศาสนาสิข ดังนี้

4.1 ความเชื่อของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

แนวการตอบ : ความเชื่อดังเดิมของชาวอารยันที่เชื่อในอำนาจของธรรมชาติและการบูชาบรรพบุรุษ ผสมผสานกับความเชื่อของชนพื้นเมืองดราวิเดียน

4.2 พระเป็นเจ้าสูงสุด 3 พระองค์

แนวการตอบ : พระพรหม มีหน้าที่สร้างโลก พระนารายหรือพระวิษณุ มีหน้าที่รักษาโลก และพระศิวะหรือพระอิศวร มีหน้าที่ทำลายโลก รวมเรียกว่า “ตรีมูรติ”

5. ครูให้นักเรียนจับคู่กัน 2 คน ช่วยกันค้นหาสัญลักษณ์ของ “ตรีมูรติ” และเมื่อให้นักเรียนค้นหาเสร็จให้ตัวแทนห้อง 5 คู่ ลองนำเสนอคราว ๆ และครูให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสัญลักษณ์ของ “ตรีมูรติ”

แนวการตอบ : ตรีมูรติใช้สัญลักษณ์ “โอม” เป็นการรวมเอาตัวอักษรเทวนาครี ได้แก่ “อะ” หมายถึง พระนารายณ์ เทพเจ้าผู้รักษา “อุ” หมายถึง พระพรหม เทพเจ้าผู้สร้าง และ “มะ” หมายถึง พระศิวะ เทพเจ้าผู้ทำลาย ชาวฮินดูเชื่อว่าการบูชาพระตรีมูรติ จะทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ในชีวิตไม่ว่าจะเป็นการงาน ความรัก และกิจทั้งปวง

7. ครูยกตัวอย่างภาพสถานที่สำคัญของศาสนาสิขและอธิบายประเด็นที่สำคัญ ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนา ดังนี้

7.1 มูลเหตุของการเกิดศาสนา

แนวการตอบ : เกิดขึ้นในช่วงที่สังคมอินเดียเกิดความขัดแย้งระหว่างชาวฮินดูและชาวมุสลิม รวมถึงการกดขี่สตรีเพศ ตลอดจนการแบ่งชนชั้นวรรณะ ศาสนาสิขเกิดมาเพื่อประนีประนอมให้ทั้งสองศาสนาอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ และขจัดความอยุติธรรมให้หมดไป

7.2 ช่วงก่อนการเกิดศาสนาสิข

แนวการตอบ : เกิดจากการแบ่งชนชั้นวรรณะอย่างรุ่นแรงในขณะที่สตรีก็มีสถานภาพทางสังคมที่ต่ำต้อยและถูกกดขี่จากบุรุษ ศาสนาสิขจึงเกิดมาเพื่อปฏิรูปสังคมอินเดียให้ดีขึ้น

7.3 คุรุอรชุน คือใคร

แนวการตอบ : ผู้ที่สร้างสุวรรณวิหาร หรือวิหารฮัรมัรดิร ซาฮิบ เป็นศาสนสถานที่สำคัญของศาสนาสิข ตั้งอยู่ที่เมืองอมสตาร์ แคว้นปัญจาบ ประเทศอินเดีย

7.4 ความหมายของ “คุรุ”

แนวการตอบ : คุรุ หมายถึง การสั่งสอน ครู มาจากภาษาสันสกฤต เกิดจากการรวมคำว่า “คุ” ซึ่งแปลว่า แสงสว่าง หมายถึง เป็นผู้ชี้ทางสว่าง และคำว่า “รุ” แปลว่า ความมืดมน หมายถึง เป็นผู้ขจัดความเขลาที่มืดมน ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู มาจากปรัชญาความเชื่อในความสำคัญของการเข้าถึงความรู้ โดยมีคุรุเป็นผู้ชักนำไปสู่จุดสูงสุดสำหรับผู้ที่นับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และสิข คำนี้ยังคงความหมาย ของความศักดิ์สิทธิ์ ในส่วนของภาษาไทยมีการใช้ในความหมายที่เกี่ยวข้องกับครู เช่น คุรุสภา (ภาษาบาลี ใช้ครุ เช่น ครุศาสตร์ ครุภัณฑ์) อย่างไรก็ตามในปัจจุบันมีความนิยมใช้คำนี้ในความหมายของผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้านในสาขานั้น ๆ

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนแต่ละคนสืบค้นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับศาสนาพราหมณ์-อินดู และศาสนาสิข จากแบบเรียนพระพุทธศาสนา ม.4-6 หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 หน้า 162-170 เรื่อง ศาสนาสำคัญในประเทศไทย หรือศึกษาจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ นอกห้องเรียนตามความถนัดของนักเรียน

2. ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ “คัมภีร์พระเวท”

แนวการตอบ : คัมภีร์พระเวท เป็นคัมภีร์ศรุติพราหมณ์ได้ยินได้ฟังจากพระเป็นเจ้าโดยตรงแบ่งออกเป็น 4 คัมภีร์ ได้แก่ ฤคเวท ยชุรเวท สามเวท และอรรพเวท

3. ครูเสริมความรู้เกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของชาวฮินดูต้องปฏิบัติตามหลักอาศรม 4

แนวการตอบ : อาศรม 4 แบ่งเป็น 4 ขั้น ได้แก่ 1) พรหมจารี 2) คฤหัสถ์ 3) วานปรัสถ์ และ 4 สันยาสี

ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 6 คน ให้นักเรียนร่วมกันศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และศาสนาสิขจากหนังสือเรียนหรือจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ศึกษาตามประเด็นที่ครูกำหนดดังนี้

3.1 ศาสดา

3.2 คัมภีร์

3.3 นิกาย

3.4 หลักธรรมพื้นฐานของศาสนาอิสลาม

3.5 พิธีกรรมสำคัญ

4. เมื่อนักเรียนเข้ากลุ่มแล้วให้ศึกษา ดังนี้

4.1 กลุ่ม 1 ศึกษาศาสนาพรหมณ์-ฮินดู

4.2 กลุ่ม 2 ศึกษาศาสนาสิข

4.1 กลุ่ม 3 ศึกษาศาสนาพรหมณ์-ฮินดู

4.2 กลุ่ม 4 ศึกษาศาสนาสิข

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาร่วมกันวิเคราะห์ตามประเด็นที่ครูกำหนดให้ตามประเด็นข้างต้นทีละประเด็น

2. ครูเปิดให้สมาชิกภายในกลุ่มสามารถซักถาม แลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่มได้

3. ครูเสริมประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม ดังนี้

ครูเสริมประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ดังนี้

3.1 “วรรณะ”

แนวการตอบ : สังคมฮินดู แบ่งออกเป็น 4 วรรณะ ได้แก่ พราหมณ์ กษัตริย์ แพศย์ และศูทร

3.2 พิธีสักสการ

แนวการตอบ : พิธีกรรมที่ทำให้บริสุทธิ์ เป็นพิธีกรมประจำบ้าน ถือเป็นพิธีกรรมทางสังคมและศาสนาของชาวฮินดู โดยคนที่เกิดในวรรณะพราหมณ์ กษัตริย์ และแพศย์ ต้องผ่านพิธีกรรมนี้ จึงจะถือเป็นผู้บริสุทธิ์ ซึ่งมีทั้งสิ้น 12 พิธี

4. ครูเสริมประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาสิข ดังนี้

4.1 ที่มาของคำว่า “สิข”

แนวการตอบ : มีที่มาจากภาษาปัญจาบ ตรงคำคำในภาษาบาลีว่า “สิกขา” ผู้ศึกษาหรือผู้ใฝ่เรียนรู้ กล่าวไว้ว่า สิข คือ ผู้ที่มีความรัก ศรัทธา เชื่อถือ และยึดมั่นในวาเฮคุรุ ซึ่งเป็นพระผู้เป็นเจ้า และหลักธรรมคำสอนที่ได้บัญญัติไว้ในพระมหาคัมภีร์ครันถสาหิพ ผู้นับถือศาสนาสิขจะมี

4.2 ครูอธิบายสัญลักษณ์ “ก” ในศาสนาสิข

แนวการตอบ : “ก” ในศาสนาสิข ประกอบด้วย 1) เกศ คือ ไม่ตัดผมหรือไว้ผมยาว 2) กังฆา คือ หวีขนาดเล็กที่ไว้ใช้สำหรับหวีผม 3) กฉา คือ กางเกงขาสั้น 5) กรา คือ กำไลข้อมือที่ทำจากเหล็ก และ 6) กิรปาน คือ ดาบ

5. ครูอธิบายถึงแนวคิดเกี่ยวกับความเสมอภาคของมนุษย์ในศาสนาสิข

แนวการตอบ : สิทธิสตรี สตรีมีบทบาทอย่างสำคัญยิ่งในสังคมชาวสิข โดยสตรีจะได้รับความเคารพนับถือและได้รับการยอมรับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างมากในครอบครัวและในสังคม ครอบครัวชาวสิขที่ได้กำเนิดบุตรสาวก็จะถือว่าเป็นเรื่องปกติ และในศาสนาสิขจะไม่มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นการละเมิดสิทธิสตรี เช่น เมื่อสามีตายหญิงม่ายชาวสิขทุกคนจะมีสิทธิอย่างสมบูรณ์ในการที่จะสมรสใหม่อีกครั้ง ตามแต่ความประสงค์และความสมัครใจของเธอ

6. ครูให้มอบหมายให้ภายในกลุ่มศึกษา ดังนี้

6.1 หลักธรรมพื้นฐานของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

6.2 หลักธรรมพื้นฐานของศาสนาสิข

7. ครูอธิบายว่านักเรียนสามารถศึกษาจากหนังสือเรียนพระพุทธศาสนา ม.4-6 หน้า 165-169 และช่วยกันแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่ม

8. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันสรุป “หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขจะสามารถทำได้โดยวิธีการใดบ้าง”

ขั้นสรุป

1. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปความรู้จากการศึกษาเรื่อง “ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูและศาสนาสิข”4

2. นักเรียนทำใบงาน เรื่อง หลักธรรมสำคัญเพื่อความสันติสุข

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- PowerPoint พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- ใบงาน เรื่อง หลักธรรมสำคัญเพื่อความสันติสุข

2. แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุดของโรงเรียน
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

11. การวัดและประเมินผล

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. อธิบายประวัติของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูและศาสนาสิขได้ (K)	- ตรวจใบงาน เรื่อง หลักธรรมสำคัญเพื่อสันติสุข	- ใบงาน เรื่อง เรื่อง หลักธรรมสำคัญเพื่อสันติสุข	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

รายการ	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
2. วิเคราะห์หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูและศาสนาสิขได้ (S)	- ตรวจใบงาน เรื่อง เรื่อง หลักธรรมสำคัญเพื่อสันติสุข - การนำเสนอ	- ใบงาน เรื่อง เรื่อง เรื่อง หลักธรรมสำคัญเพื่อสันติสุข - แบบวัดการนำเสนอ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3. เห็นความสำคัญของศาสนาและนำมาปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข (K,S,A)	- ตรวจใบงาน เรื่อง หลักธรรมสำคัญเพื่อสันติสุข	- ใบงาน เรื่อง เรื่อง เรื่อง หลักธรรมสำคัญเพื่อสันติสุข	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางบุญชนก ศรีสารคาม)

ครูพี่เลี้ยง

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

☐ อนุญาต เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบองค์ประกอบตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดและโครงสร้างรายวิชา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นางเพียรลดา นิลผาย)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต เนื่องจาก..... .....

ลงชื่อ.....

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนสตรีศึกษา

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แบบบันทึกหลังการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

รายวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 ศาสนาสำคัญในประเทศไทย เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

เรื่อง ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูและศาสนาสิข เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

สอนในวันที่

---

1. **ผลการสอน**

☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A

☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม / การต้านการทุจริต / หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก

.....

.....

2. **ผลการเรียนของนักเรียน**

☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

☐ อื่น ๆ

.....

.....

3. **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

4. **ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

ลงชื่อ

นายปิยชาติ อุดม

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ใบงาน เรื่อง หลักธรรมสำคัญเพื่อสันติสุข

คำชี้แจง : จงอธิบายและที่มาให้มีความถูกต้อง

✡ **หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของศาสนาพราหมณ์-อินดู** .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

✡ **หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของศาสนาพราหมณ์-อินดู** .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

✡ **ความเหมือนหรือความแตกต่างของหลักธรรมในการอยู่ร่วมกันทั้ง 2 ศาสนา**

.....

.....

.....

.....

ใบงาน เรื่อง หลักธรรมสำคัญเพื่อสันติสุข

คำชี้แจง : จงอธิบายและที่มาให้มีความถูกต้อง

✡ **หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของศาสนาพราหมณ์-อินดู**

หลักธรรมที่ทำให้เกิดความสันติสุข ได้แก่

1. ไม่พึ่งทำร้ายผู้อื่น การไม่ทำร้ายซึ่งกันและกันทั้งกาย วาจา และใจ

2. มีความเมตตา พึ่งพอใจช่วยเหลือผู้อื่น

3. ต้อนรับผู้อื่นด้วยความจริงใจ ต้อนรับด้วยความโอบอ้อมอารี

4. การมีสัจจะ การพูดจริงและทำตามคำที่เคยพูดไว้

✡ **หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของศาสนาพราหมณ์-อินดู**

หลักธรรมของศาสนาสิข เป็นหลักธรรมสำหรับการปฏิบัติต่อกันเป็นกิจวัตรประจำวัน คือ จงทำจิตของท่านให้เต็มไปด้วยความรัก จงให้ทานเสมอ จงพูดด้วยถ้อยคำสุภาพต่อกัน จงอ้อนน้อมถ่อมตน จงทำดีต่อผู้อื่น จงพยายามอยู่กับคนดีทั้งกลางวันและกลางคืน จงละเว้นการพนัน สิ่งเสพติดทุกชนิด และไม่ประพฤติผิดในกาม

✡ **ความเหมือนหรือความแตกต่างของหลักธรรมในการอยู่ร่วมกันทั้ง 2 ศาสนา**

หลักธรรมของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และศาสนาสิข เป็นหลักธรรมที่มีความสอดคล้องกันโดยยึดหลักปฏิบัติต่อผู้อื่นและตนเอง เช่น มีความเมตตา การทำตามหน้าที่ของตนเอง มีน้ำใจโอบอ้อมอารี และการไม่ประพฤติผิดศีลธรรมอันดีงาม

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
<u>ความสามารถในการคิด</u>						
1.การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา				สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะประเด็นสำคัญได้
2.การเชื่อมโยงและสรุปความรู้				สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้บางส่วน	ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือสรุปความรู้ได้
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-15	ดีมาก
5-9	ดี
1-4	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล	การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม				ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				การทำงานร่วมกับผู้อื่น			
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายปิยชาติ อุดม)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมิน

9 – 12 คะแนน = ดี

5 – 8 คะแนน = พอใช้

1 – 4 คะแนน = ควรปรับปรุง

แบบประเมินการสังเกตการแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
มีวินัย						
1. การตรงต่อเวลา				มาเรียน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง	มาสายหรือส่งงานช้าบ้างเล็กน้อย	มาสายหรือไม่ส่งงานเป็นประจำ
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ				ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ	ปฏิบัติตามกฎได้เกือบตลอด	ฝ่าฝืนกฎบ้างเป็นบางครั้ง
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่				ทำหน้าที่ของตนเองครบถ้วนและสม่ำเสมอ	ทำหน้าที่ได้ดีแต่ยังมีขาดบ้าง	ทำหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ
ใฝ่เรียนรู้						
4.ตั้งใจเรียน				ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีความจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง แต่ไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย	ไม่ตั้งใจฟัง และไม่จดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย คุยกันขณะที่ผู้สอนอธิบาย
5.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ				เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามและกล้าแสดงความเห็นในเวลาและจังหวะที่เหมาะสม	เมื่อเกิดความสงสัยสามารถซักถามผู้สอนได้แต่ไม่กล้าแสดงความเห็น	ไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย และไม่กล้าแสดงความเห็น
6.สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม	สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงบางกิจกรรม	ไม่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงทุกกิจกรรม
มุ่งมั่นในการทำงาน						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1	ดีมาก(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานจนสำเร็จ	ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ต้องได้รับคำแนะนำบ้าง	รับผิดชอบงานที่ได้รับไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ความตั้งใจและความเพียรพยายาม				ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ	ตั้งใจทำงานเป็นบางครั้งและพยายามแก้ไขปัญหาบางส่วน	ขาดความตั้งใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหา
3. การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย				ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและมีคุณภาพ	ทำงานเสร็จแต่ต้องได้รับการกระตุ้นหรือมีข้อบกพร่องบางส่วน	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
รวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง พอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	ดีมาก
7-12	ดี
1-6	พอใช้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....